

***Statenstuk* 2006-266**

Provinciaal Meerjarenprogramma Landelijk Gebied, ILG- bestuursovereenkomst, Subsidieverordening inrichting landelijk gebied, Subsidieregeling natuurbeheer en Subsidieregeling agrarisch natuurbeheer

---

Voorgestelde behandeling:

- Statencommissie Omgevingsbeleid op 6 december 2006
- provinciale staten op 20 december 2006
- fatale beslisdatum: n.v.t.

Voorgestelde status: **B-stuk**

Behandeld door de heer G. Meijers, telefoonnummer (0592) 36 57 69, e-mail: g.meijers@drenthe.nl

Portefeuillehouder: mevrouw A. Edelenbosch

Inleiding

Per 1 januari 2007 gaat de eerste ILG-periode van start, waarbij de provincies de regie krijgen over de uitvoering in het landelijk gebied. Het Investeringsbudget landelijk gebied (ILG) maakt deel uit van de Wet inrichting landelijk gebied (WILG).

De WILG bevat naast algemene regels over de programmering en het ILG, specifieke nieuwe regelgeving voor landinrichting.

Als zodanig vormt de WILG de opvolger van de Landinrichtingswet. Met de nieuwe wet worden de procedures rond landinrichting vereenvoudigd, gestroomlijnd en geflexibiliseerd en in overeenstemming gebracht met de nieuwe verantwoordelijkheidsverdeling tussen Rijk en provincies.

Het ILG heeft tot doel de regisseursrol voor het landelijk gebied bij de provincie onder te brengen. De provincie en het Rijk stellen hiertoe een bestuursovereenkomst op. Deze bestuursovereenkomst is gereed, zij het dat over een aantal zaken procesafspraken zijn opgenomen, omdat afronding niet per 1 januari 2007 mogelijk is, en ligt als belangrijkste document ten grondslag aan dit statenvoorstel. Over de beginselen van het ILG en de uitwerking in een bestuursovereenkomst en een daaruit voortvloeiend provinciaal Meerjarenprogramma (pMJP) 2007-2013 bent u reeds eerder geïnformeerd. Het ILG handelt hoofdzakelijk om de uitvoering van de rijksdoelen. Hiervoor stelt het Rijk dan ook middelen beschikbaar. De rijksdoelen worden dikwijls mede gefinancierd met middelen van de partners als provincie, gemeenten, waterschappen, maatschappelijke organisaties, en dergelijke. De in de bestuursovereenkomst opgenomen doelen zijn natuur, landbouw, recreatie, landschap, bodem en water. Deze doelen zijn ook opgenomen in het pMJP. Het pMJP bevat naast deze doelen ook nog eigen provinciale doelen, waarvan sociaaleconomische vitalisering de belangrijkste is. Sociaaleconomische vitalisering is geen rijksdoel, maar als een belangrijk provinciaal thema opgenomen in het pMJP en bestaat uit de onderdelen Plattelandseconomie en Leefbaarheid.

Effecten van de bestuursovereenkomst.

- a. Er is een pMJP 2007-2013 opgesteld, waarover overleg is gevoerd met het Rijk en onze partners in het landelijk gebied.***
- b. Het Programma Beheer komt over van het Rijk naar de provincie Drenthe.***
- c. De zeggenschap over het huidige BBL-bezit komt, voor de ILG-doelen, van het Rijk over naar de provincie.***
- d. De aansturing van de uitvoeringsdiensten van het Rijk, de Dienst Landelijk Gebied en de Dienst Regelingen komt over naar de provincie Drenthe. Het Rijk stelt hiervoor menskracht in uren beschikbaar, zowel voor de uitvoering van de wettelijke taken als voor de in het ILG aangegane verplichtingen.***

Ad b. Sinds 2000 subsidieert het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) in het kader van het Programma Beheer het grootste deel van het natuurbeheer in Nederland door middel van een tweetal subsidieregelingen: de Subsidieregeling natuurbeheer en de Subsidieregeling agrarisch natuurbeheer. In de onderhandelingen over het ILG hebben het Rijk en de provincies afgesproken dat de uitvoering van het Programma Beheer een van de bevoegdheden is die per 1 januari 2007 worden overgedragen. Met de uitvoering blijft de Dienst Regelingen van het Ministerie van LNV belast. De aansturing vindt plaats op basis van een aansturingprotocol.

Ad c. Afgesproken wordt dat de provincie zeggenschap krijgt over het huidige BBL-bezit voor zover dat gerelateerd is aan ILG-doelen en vastgelegd op de kaart bij de bestuursovereenkomst. Tot het begrotingsjaar 2007 staat het BBL-bezit op de rijksbegroting; per 1 januari 2007 komt het BBL-bezit op de provinciale begroting. Dit zal ook gevolgen hebben voor de provinciale balans.

Ook na 1 januari 2007 zal het BBL gronden verwerven uit het ILG-budget die niet meteen worden doorgeleverd aan de eindbeheerder. Deze gronden worden verworven door en staan op naam van BBL. De provincie neemt in haar balans een vordering op het BBL op ter grootte van de aankoopwaarde van deze gronden. Zowel de lusten en lasten als de gerealiseerde meer- en minderwaarde worden verrekend met de ILG-budgetten; hierover vindt geen verrekening met het Rijk plaats. Er zijn dus geen extra kosten voor de provincie.

De provincie kan over BBL-gronden beschikken voor ontwikkelingsgericht werken. Dit geldt zowel voor de gronden verworven voor **als** na 1 januari 2007. Eventuele risico's worden te zijner tijd per project in beeld gebracht.

Voor de BBL-eigendommen die niet tot de ILG-voorraad behoren hebben de provincies een voorkeursrecht. De BBL-gronden worden tegen de (dan) actuele marktwaarde in ontwikkelingsprojecten ingebracht.

In de ILG-periode komt het budget voor grondverwerving op twee manieren beschikbaar. Als eerste is er budget van LNV dat toegevoegd wordt aan de ILG-middelen en daarnaast zijn er middelen specifiek voor de subsidiëring van grondaankopen door Natuurmonumenten en de Stichting "Het Drentse Landschap" uit een leningenconstructie van LNV. Deze laatste middelen zijn niet toegevoegd aan het ILG-budget, maar de gezamenlijke provincies spreken een inspanningsverplichting af met het Rijk om deze leningenruimte gezamenlijk optimaal te benutten. Het voorstel is om door middel van een ministeriële regeling de gedeputeerde staten te mandateren om over deze leningfaciliteit te beschikken.

Ad d. Bij de uitvoering van het pMJP zullen wij DLG/BBL maximaal inschakelen, zowel voor de wettelijke taken (bijvoorbeeld uitvoering landinrichtingsprojecten) als voor een aantal niet wettelijke taken. De ureninzet van DLG/BBL voor de wettelijke taken wordt in de bestuursovereenkomst vastgelegd en komt voor rekening van het Rijk; de extra taken komen voor rekening van de provincie.

De inzet van DLG/BBL en de te leveren prestaties zullen jaarlijks vooraf op basis van een door de provincie en DLG/BBL te ondertekenen prestatieovereenkomst worden vastgelegd. Eenzelfde constructie is over het Programma Beheer met LNV afgesproken voor de Dienst Regelingen. De Dienst Regelingen zal de eerste twee jaar alle werkzaamheden, dus inclusief bezwaar- en beroepsprocedures blijven uitvoeren. In de komende twee jaar zullen de provincies inzetten op een vereenvoudiging van de regelgeving voor het Programma Beheer. Beide diensten worden aangestuurd op basis van een aansturingsprotocol.

Advies

1. Het pMJP, voor wat betreft deel 1, vaststellen.
2. De bestuursovereenkomst 2007-2013 tussen het Rijk en de provincie Drenthe, inclusief begeleidende koepelnotitie, vaststellen.
3. De Subsidieverordening inrichting landelijk gebied vaststellen.
4. De Subsidieregelingen natuurbeheer en agrarisch natuurbeheer vaststellen.
5. Kennisnemen van deel 2 en deel 3 van het pMJP en de bevoegdheid tot vaststelling overdragen aan gedeputeerde staten.

Meetbaar/Beoogd beleidseffect

Bestuursovereenkomst

Op basis van de in de bestuursovereenkomst opgenomen prestaties, zijn met DLG/BBL prestatieovereenkomsten opgesteld.

De voortgang van de prestatieovereenkomst zal drie keer per jaar op basis van een rapportage van DLG/BBL worden besproken. Aan het eind van het jaar zal door DLG/BBL aan gedeputeerde staten worden gerapporteerd over de behaalde prestaties uit de prestatieovereenkomst en de prestaties van de door de provincie beschikte subsidies, waarvoor DLG het betaalorgaan is. De door de provincie beschikte subsidies zijn geënt op het pMJP.

Voor de rapportage is in de bestuursovereenkomst een format opgenomen waarmee, bij invulling, ook voldaan wordt aan de voorwaarden die met het Rijk zijn overeengekomen.

De bedoeling is dat deze rapportage ook aan provinciale staten voldoende inzicht biedt over de voortgang in deze ILG-periode.

Vaststellen van het pMJP geeft duidelijkheid over de afspraken die met het Rijk en de gebiedspartners zijn gemaakt en geeft langjarig inzicht in de doelen die in de provincie Drenthe in het landelijk gebied gerealiseerd dienen te worden. Het pMJP geeft de beleidsdoelstellingen aan, is een beheersdocument voor de organisatie in het landelijk gebied en heeft een jaarlijks aan te passen subsidiegids.

De Subsidieregelingen natuurbeheer en agrarisch natuurbeheer worden vanaf 1 januari 2007 uitgevoerd als provinciale regelingen. Door openstelling van de regelingen voor 2007 kunnen beheerders met aflopende beschikkingen (zesjarige termijn) deze continueren en kunnen nieuwe beschikkingen voor behoud en ontwikkeling van (nieuwe) natuur en landschap worden afgegeven. Hierdoor wordt invulling gegeven aan de kwaliteitsdoelstelling van de Ecologische hoofdstructuur.

De overname van de regelingen heeft geen gevolgen voor de provinciale middelen. Het gaat om regelingen waarvoor het Rijk de financiële middelen overdraagt. Met het vaststellen van subsidieplafonds kan de provincie voorkomen dat de beschikbare financiële middelen worden overschreden.

Argumenten

- 1.1. *Vaststellen van het pMJP, waarbij gedeputeerde staten gedelegeerd worden om deel 2 en deel 3 (subsidiegids) vast te stellen.*

Op grond van de WILG zijn gedeputeerde staten bevoegd om het pMJP vast te stellen. Gezien het budgetrecht van provinciale staten ligt het voor de hand om deel 1 door provinciale staten te laten vaststellen en de bevoegdheid voor de vaststelling van deel 2 en deel 3 om redenen van efficiëntie aan gedeputeerde staten over te dragen.

Het pMJP is daarmee allereerst een beleidsdocument, dat aangeeft welke beleidsdoelen wij nastreven en hoe wij daar gezamenlijk invulling aan willen geven. Daarnaast is het een beheersdocument, waarin de plichten, bevoegdheden, werkwijze en taakverdeling van de gebiedspartners zijn vastgelegd. En in de derde plaats is het pMJP het subsidiekader voor het landelijk gebied voor de periode 2007-2013, waarin de voorwaarden voor subsidieaanvraag en -toekenning, toetsing en uitbetaling worden geregeld.

Het pMJP heeft dus drie functies, en bestaat daarom ook uit drie delen. Deel 1 gaat in op de doelen en prestaties per beleidsthema en per gebied. Deel 2 behandelt de externe en interne organisatie rondom het pMJP en geeft een overzicht van de wettelijke kaders die bij de uitvoering van het pMJP van belang zijn. Deel 3, de "subsidiegids", bevat de nadere regels over subsidieverlening, met details over onder meer de afwegingscriteria, precieze doelgroepen van de subsidie, uitsluitingscriteria en subsidiepercentages. De delen 1 en 2 blijven in beginsel gedurende de gehele ILG-periode van kracht. Deel 3 is zo opgesteld dat het jaarlijks geactualiseerd kan worden, zodat er snel kan worden ingespeeld op bijvoorbeeld veranderingen in de regelgeving, andere prioriteitstellingen in het beleid en dreigende over- of onderschrijding van budgetten.

- 2.1. *Vaststellen van de Bestuursvereinkomst 2007-2013 tussen het Rijk en de provincie Drenthe, inclusief begeleidende koepelnotitie.*
  - 2.1.1. Het afgelopen jaar heeft voor wat het ILG betreft, voor een groot deel in het teken gestaan van de discussie over de middelen van het Rijk en de ambities van de provincie(s). Na de presentatie van het Meerjarenprogramma voor het Landelijk Gebied door het Rijk (MJP2), heeft de discussie zich gericht op het maken van goede afspraken op basis van de overname van verplichtingen van het Rijk die doorlopen in de ILG-periode en het formuleren van de ambities wat betreft het realiseren van de rijks- en provinciale doelen. De voorliggende conceptbestuursvereinkomst moet dan ook gezien worden als een resultaat waarmee zowel het Rijk als de provincie met vertrouwen kan gaan werken aan het realiseren van de prestaties zoals deze in de conceptbestuursvereinkomst geformuleerd zijn. Op een aantal punten waarover de provincie niet tevreden is, is afgesproken de afspraken op basis van de midterm-review (2010) te herzien of op basis van de geleverde prestaties in de eerste jaren. Dit biedt voldoende ruimte om met vertrouwen als regisseur in het landelijk gebied aan de slag te gaan. Voorgesteld wordt dan ook de bestuursvereinkomst 2007-2013 vast te stellen.
  - 2.1.2. In het pMJP wordt aangegeven wat de provincie Drenthe in de periode 2007-2013 samen met de gebiedspartners in het landelijk gebied wil bereiken, wat voor plannen daarvoor uitgevoerd moeten worden, welke (overheids)financiering daarvoor beschikbaar is en wat de voorwaarden zijn om van die financiering gebruik te kunnen maken.
  - 2.1.3. Maximale inschakeling van DLG/BBL levert efficiencyvoordelen op, omdat vaak sprake is van cofinanciering van projecten met EU-gelden en dat betreft een wettelijke taak van DLG. Ook de provincies Fryslân en Groningen kiezen voor eenzelfde werkwijze.

3.1. *Besluiten om de Subsidieverordening inrichting landelijk gebied vast te stellen.*

De verordening bevat de juridische grondslag voor subsidieverstrekking en daarnaast in hoofdzaak procedurele aspecten (in ruime zin), evenals subsidiabele kosten, algemene subsidievoorwaarden, rapportageplicht, evaluatie en toezicht. In de programma's pMJP en POP is vastgelegd voor welke activiteiten en doelen welke subsidies kunnen worden verstrekt en onder welke voorwaarden. Tevens is daarin opgenomen hoe in voorkomende gevallen subsidie kan worden verstrekt met inachtneming van de Europese vrijstellingsverordeningen, of overeenkomstig door de Europese Commissie goedgekeurde steunmodules. Dit biedt niet alleen flexibiliteit in de uitvoering maar ook transparantie en werkbaarheid van de verordening. De DLG van het Ministerie van LNV zal voor POP optreden als betaalorgaan. Via nadere afspraken met DLG volgt een nadere invulling.

4.1. *Besluiten de Subsidieregeling agrarisch natuurbeheer en de Subsidieregeling natuurbeheer vast te stellen.*

Overdracht van de subsidieregelingen versterkt de regierol van de provincie bij de ontwikkeling van het landelijk gebied. De provincies zorgen in de komende twee jaar voor een eenvoudige en verbeterde regeling. Dit leidt tot beter uitvoerbare regelingen en lagere uitvoeringslasten. Voor het voortzetten van aflopende beschikkingen is het belangrijk dat de provinciale regelingen per 1 januari 2007 in werking treden.

Het Programma Beheer is de verzameling van een groot aantal verschillende subsidiemaatregelen gericht op het stimuleren en ondersteunen van (agrarisch) natuurbeheer. In het programma heeft dat het karakter van verschillende duidelijk beschreven beheerspakketten waarvoor subsidie wordt verleend. De beheerspakketten worden periodiek opengesteld.

Uitvoering

Het in werking treden van de WILG betekent dat wij veel taken en verantwoordelijkheden krijgen in landinrichtingsprocessen. Om daarbij gebruik te kunnen blijven maken van specifieke gebiedskennis en tegelijkertijd slagvaardig te kunnen opereren, is het de bedoeling uitvoeringscommissies in te stellen als besloten wordt het wettelijk instrumentarium in te zetten. Het gaat dan om commissies ex artikel 81 van de Provinciewet, waarvan de taken, bevoegdheden, samenstelling en dergelijke door gedeputeerde staten worden geregeld (het Reglement Uitvoeringscommissies WILG is bijgevoegd).

Financiële paragraaf pMJP/ILG

Kosten en dekking

Financiële ambities

De financiële ambities die mede ten grondslag hebben gelegen aan de bestuursovereenkomst zijn weer te geven in navolgend overzicht.

pMJP-budget Drenthe 2007-2013

Thema's	Investerings	Dekking door			
		Rijk	Provincie	POP 2	Derden
Natuur	138,0	104,9	9,9	0	23,1
Landbouw	75,6	43,8	7,8	7,3	16,7
Recreatie	48,8	6,1	2,6	4,0	36,0
Landschap, cultuurhistorie en archeologie	16,0	6,3	5,6	0,2	3,8
Bodem	11,1	5,6	1,0	0	4,6
Water	94,0	20,8	3,9	0	69,3
Sociaal- economische vitalisering	24,0	0	6,4	9,9*	7,7
<i>Totaal</i>	<i>407,5</i>	<i>187,5</i>	<i>37,2</i>	<i>21,4</i>	<i>162,2</i>

* Van het bedrag genoemd bij Sociaaleconomische vitalisering onder POP 2 (9,9 miljoen) is 6,1 miljoen euro bedoeld voor dorpsontwikkeling, plattelandserfgoed, landschap en cultuurhistorie.

Dekking provinciale financiële inzet

Voor de dekking van de provinciale inzet op het vlak van de cofinanciering van het ILG worden twee bestaande budgetten ingezet. Deze zijn weergegeven in onderstaand overzicht.

Overzicht dekking provinciale bijdrage rijksdoelen ILG

Prestatie	Omschrijving	Budgetnummer	2007	2008	2009	2010
3600505	Bijdragen instandhouding Vitaal platteland	440.402	5.466.500	5.048.500	5.048.500	5.048.500
3620607	Bijdragen uitvoering SOL Drenthe	440.201	273.338	273.338	273.338	273.338
			<u>5.739.838</u>	<u>5.321.838</u>	<u>5.321.838</u>	<u>5.321.838</u>
	Totaal in de jaren 2007 - 2013		37.670.866			

Uit het overzicht blijkt dat over het geheel van zeven jaar in totaal € 37.670.866,-- als provinciale cofinanciering beschikbaar komt. Dit betekent wel dat die middelen ook voor de komende collegeperiode zijn vastgelegd en vanaf 2007 door het nieuwe college niet meer vrij aanwendbaar zijn.

Huidige baten die onderdeel worden van ILG

Bij de invoering van het ILG komt een aantal rijksregelingen te vervallen. Dit heeft ook invloed op enkele baten die nu in de provinciale begroting afzonderlijk geraamd zijn. Deze gaan deel uitmaken van het ILG. Het gaat concreet om de volgende baten.

Baten die opgaan in ILG

Prestatie	Omschrijving	Budgetnummer	2007	2008	2009	2010
3620804	Bijdr.rijk t.b.v. St. Landschapsbeheer	840.063	470.666	451.756	432.845	413.934
3621102	Bijdrage rijk t.b.v. Overlegorgaan Dw.veld	840.004	259.309	259.309	259.309	259.309
3621102	Bijdrage rijk t.b.v. Overlegorgaan Dr.Fr.wold	840.003	200.424	200.424	200.424	200.424
3621102	Bijdrage rijk t.b.v. Overlegorgaan Drentsche Aa	840.030	172.918	172.918	172.918	172.918
3621105	Bijdr.rijk t.b.v.soortenbeleid	840.032	68.067	68.067	68.067	68.067
	Totaal		<u>1.171.384</u>	<u>1.152.474</u>	<u>1.133.563</u>	<u>1.114.652</u>

Instelling Voorziening ILG

Aangezien het bij de ILG-middelen gaat om zogenoemde "middelen van derden", zal er voor de rijks-middelen een voorziening moeten worden ingesteld. Deze voorziening kan worden gevoed vanuit de kwartaalbetalingen van het ILG. Op korte termijn zal worden onderzocht in hoeverre er mogelijkheden bestaan om de voorziening meteen "vol te storten".

Voor de hiervoor aangegeven financiële consequenties geldt dat deze na besluitvorming over en ondertekening van de bestuursovereenkomst in de Begroting 2007 zullen worden verwerkt door middel van een begrotingswijziging.

Extern betrokkenen

Het Rijk, waterschappen, gemeenten, maatschappelijke organisaties.

Communicatie

De publiciteit rond de ondertekening van de convenanten met het Rijk in Utrecht op 18 december 2006 wordt geregeld in samenwerking met het Interprovinciaal Overleg.

Bijlagen

1. Reglement Uitvoeringscommissies WILG.

Ter inzage in de leeskamer

N.v.t.

Assen, 8 november 2006

Kenmerk: 44/5.1/2006011941

Gedeputeerde staten van Drenthe,

A.L. ter Beek, voorzitter

J.D. Nauta, secretaris

jd/coll.

REGLEMENT UITVOERINGSKOMMISSIES WILG

Artikel 1, Begripsbepalingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

- *commissie*: Commissie als bedoeld in artikel 2;
- *CLG*: Commissie Landelijk Gebied;
- *DLG*: Dienst Landelijk Gebied;
- *GS*: gedeputeerde staten van Drenthe;
- *wet*: Wet inrichting landelijk gebied;
- *inrichtingsplan*: een door GS op grond van artikel 17 van de Wet vastgesteld plan;
- *Uitvoeringsmodule*: samenhangende obstakelvrije activiteiten die binnen een bepaalde tijd en/of in een bepaald deel van het plangebied kunnen worden uitgevoerd, voorzien van een uitgewerkte begroting.

Artikel 2, Toepassing

Dit reglement is van toepassing op door GS op grond van artikel 2, derde lid, van de wet in te stellen bestuurscommissies ex artikel 81 van de Provinciewet.

Artikel 3, Taak

1. Wanneer GS besluiten een commissie als bedoeld in artikel 2 in te stellen, wordt deze belast met de voorbereiding en uitvoering van inrichtingsplannen als bedoeld in artikel 17 en ruilplannen als bedoeld in artikel 47 van de wet.
2. Voor de uitoefening van deze taak ontvangt de commissie de (bestuurs-) bevoegdheden die voortvloeien uit de volgende artikelen van de wet: 18, 22, 25, 29, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37 lid 2, 38, 40, 41, 44, 45, 46, 57, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 73, 75, 81, 83 en 84.
3. GS kunnen ter zake van de uitoefening van de overgedragen bevoegdheden beleidsregels geven.

4. De commissie heeft verder tot taak om advies uit te brengen aan GS over:
  - a. het inrichtingsplan (artikel 17)
  - b. het besluit een inrichtingsplan in delen uit te voeren (artikel 37, eerste lid)
  - c. het ruilplan en de lijst geldelijke regelingen (artikel 47)

Artikel 4, Samenstelling

1. GS vragen over de samenstelling van de commissie advies aan de CLG.
2. GS benoemen voor de commissie een onafhankelijk voorzitter.
3. De overige leden van de commissie worden door GS benoemd op voordracht van daartoe uitgenodigde, representatief geachte organisaties.
4. Op voordracht van de DLG voegen GS aan de commissie een secretaris toe.
5. GS kunnen aan de commissie een of meerdere adviserende leden toevoegen.

Artikel 5, Zittingsperiode

1. De leden van de commissie worden voor een periode van 5 jaar benoemd. Een lid kan na afloop van zijn zittingsperiode terstond, maar maximaal eenmaal worden herbenoemd. Bij zwaarwegende redenen kunnen GS ertoe besluiten een lid voor een derde periode te herbenoemen.
2. Degene die in de commissie de plaats inneemt van een lid wiens zittingsduur nog niet verstreken was, heeft zitting tot het einde van die duur.

Artikel 6, Schorsing en beëindiging lidmaatschap

1. GS kunnen een lid van de commissie schorsen.
2. De periode van schorsing bedraagt maximaal 6 maanden. Is na verloop van die tijd geen beslissing genomen omtrent opheffing van de schorsing of ontslag, dan eindigt de schorsing.
3. Het lidmaatschap van de commissie eindigt op eigen verzoek van het betrokken lid of door:
  - a. het ontbinden van de commissie;
  - b. het eindigen van een periode waarvoor het lid is benoemd;

- c. overlijden;
- d. ontslag door GS.

Artikel 7, Besluitvorming

1. Voor zover geen consensus wordt bereikt, besluit de commissie bij meerderheid van stemmen.
2. Wanneer de stemmen staken geeft de stem van de voorzitter de doorslag.
3. De leden van de commissie stemmen zonder last.
4. Een lid van de commissie neemt niet deel aan de stemming over een aangelegenheid die hem rechtstreeks of middellijk aangaat, of waarbij hij als vertegenwoordiger persoonlijk betrokken is.
5. De commissie kan geen besluiten nemen, indien niet tenminste de helft van het aantal leden aanwezig is.
6. De commissie heeft de mogelijkheid tot het instellen van een of meer subcommissies. Deze subcommissies hebben geen besluitvormende bevoegdheden.
7. Besluiten van de commissie worden vastgelegd in een besluitenlijst, die in de eerstvolgende vergadering van de commissie wordt vastgesteld.

Artikel 8, Werkwijze

1. De commissie vergadert zo dikwijls als door de voorzitter nodig wordt geoordeeld, alsmede wanneer ten minste 2 leden van de commissie hierom schriftelijk vragen.
2. De secretaris draagt er zorg voor dat de uitnodigingen en agenda's, spoedeisende gevallen uitgezonderd, ten minste 10 dagen voor de dag van de vergadering aan de leden worden toegezonden.
3. De secretaris zendt van elke vergadering de agenda met de onderliggende stukken ter kennisname aan GS.
4. De commissie vergadert in beginsel met gesloten deuren, tenzij de voorzitter het nodig oordeelt dat de vergadering in het openbaar wordt gehouden.

5. GS worden door de voorzitter op de hoogte gesteld van het bestaan van stukken waaromtrent door de commissie geheimhouding is opgelegd en krijgen desgewenst daarin inzage.

Artikel 9, Planning

1. De commissie stelt jaarlijks een planning vast.
2. Deze planning wordt door DLG opgenomen in de prestatieafpraak met GS.
3. De planning mag geacht worden te zijn goedgekeurd als over de prestatieafpraak overeenstemming tussen GS en DLG is bereikt.

Artikel 10, Budget/financiële bepalingen

1. GS kennen aan de commissie een budget voor proces- en uitvoeringskosten toe, dat zonodig per uitvoeringsmodule is gespecificeerd.
2. Deze budgettoewijzing wordt opgenomen in de prestatieafpraak tussen GS en DLG.
3. De verantwoordelijkheid voor het budgetbeheer berust bij DLG.

Artikel 11, Inlichtingen

1. DLG rapporteert per kwartaal over de voortgang van de werkzaamheden van de commissie.
2. Jaarlijks voor 1 maart bevat de rapportage ook een financiële verantwoording.
3. Op verzoek verstrekt de commissie aan GS meer uitgebreide inlichtingen over de uitoefening van de bevoegdheden.

Artikel 12, Taken secretaris

1. De secretaris van de commissie is behalve met de voorbereiding van de vergaderingen belast met de uitvoering van de besluiten van de commissie. Hij kan daartoe de nodige opdrachten verstrekken, zolang deze passen binnen de door de commissie vastgestelde planning en het beschikbaar gestelde budget.

2. De secretaris draagt zorg voor archiefvorming.

Artikel 13, Vergoeding

1. De voorzitter, plaatsvervangend voorzitter en overige leden komen in aanmerking voor een vergoeding overeenkomstig de artikelen 28 en 29 van de Verordening rechtspositie gedeputeerden, staten- en commissieleden.
2. Leden van op grond van artikel 7, zesde lid, ingestelde subcommissies hebben overeenkomstig recht op een vergoeding.

ga.coll.

*S:\DRI Concepten\Regl. + Verord. (nieuw-2006)\2006-Regl. Uitvoeringscie WILG.doc

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van Drenthe van 8 november 2006, kenmerk 44/5.1/2006011941;

BESLUITEN:

- I. het provinciaal Meerjarenprogramma Landelijk Gebied (pMJP), voor wat betreft deel 1, vast te stellen;
- II. de Bestuursovereenkomst 2007-2013 tussen het Rijk en de provincie Drenthe, inclusief begeleidende koepelnotitie, vast te stellen;
- III. de Subsidieverordening inrichting landelijk gebied vast te stellen;
- IV. gelet op de Verordening nummer 1698/2005 van 21 oktober 2005 van de Raad van de Europese Gemeenschappen inzake steun voor plattelandontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling (ELFPO), gelet op de artikelen 105, eerste lid, 145 en 152 van de Provinciewet en gelet op artikel 11, derde lid, van de Wet inrichting landelijk gebied, de Subsidieregelingen natuurbeheer en agrarisch natuurbeheer vast te stellen;
- V. de bevoegdheid tot het vaststellen van deel 2 en deel 3 van het pMJP over te dragen aan gedeputeerde staten.

Assen, 20 december 2006

Provinciale staten voornoemd,

, griffier

, voorzitter

jd/coll.

Bestuursovereenkomst Investeringsbudget Landelijk Gebied 2007-2013

Partijen:

1. De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, dr. C.P. Veerman, de Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, drs. P.L.B.A. van Geel, de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat, drs. M.H. Schultz van Haegen, en de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, M.J.A. van der Hoeven, hierna gezamenlijk te noemen:

“het Rijk”;

en

2. Het college van Gedeputeerde Staten van de Provincie Drenthe, te dezen vertegenwoordigd door de gedeputeerde mevr. A. Edelenbosch – van Houten; te noemen:

“de Provincie Drenthe”;

Overwegende:

- dat de bestuurlijke verhoudingen tussen het Rijk en de Provincies op grond van de Wet inrichting landelijk gebied (hierna te noemen: WILG) zodanig veranderen, dat Provincies meer ruimte krijgen om samen met de gemeenten en waterschappen op een effectieve wijze de rijksdoelen voor de fysieke inrichting van het landelijk gebied te realiseren, als onderdeel van een integrale regionale gebiedsontwikkeling;
- dat op grond van artikel 7, eerste lid van de WILG voor het investeringstijdvak dat loopt van 1 januari 2007 tot en met 31 december 2013 een bestuursovereenkomst tussen het Rijk en de Provincie Drenthe dient te worden gesloten;
- dat in deze overeenkomst in ieder geval moeten zijn vastgelegd:
  - a. de in de Provincie Drenthe in het investeringstijdvak te realiseren bijdrage aan de doelen van het gebiedsgerichte beleid van het Rijk en de daaraan gerelateerde prestaties;
  - b. de hoogte van het daarvoor door het Rijk ter beschikking te stellen investeringsbudget;
  - c. de door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ten behoeve van de realisering van het gebiedsgerichte beleid in te zetten capaciteit van de Dienst Landelijk Gebied en, in voorkomend geval, van andere diensten van zijn ministerie, en
  - d. een aanduiding van de omvang van de beschikbare provinciale middelen;
- dat de basis daarvoor wordt gevormd door het Rijksmeerjarenprogramma Agenda Vitaal Platteland (MJP2) voor de periode 2007-2013 (Kamerstukken 2006/06, 29576, nr. 19), door de door het Rijk overeenkomstig artikel 5 van de WILG verstrekte indicatie over de te realiseren rijksdoelen en het beschikbare budget, en door het provinciale meerjarenprogramma (pMJP);

komen als volgt overeen:

Artikel 1 Algemene bepalingen

1. De overeenkomst bevat resultaatsverplichtingen voor zover niet uitdrukkelijk anders is bepaald.
2. Partijen zijn met de inhoud van in deze overeenkomst genoemde documenten volledig bekend.

Artikel 2 Algemene verplichtingen van Rijk en de Provincie Drenthe

- 2.1 De te leveren prestaties zullen afhankelijk zijn van de beschikbare budgetten. Hierbij wordt mede verwezen naar hetgeen gesteld is in artikel 7.1 van deze overeenkomst.

2.2 Verplichtingen van het Rijk

1. Het door het Rijk voor het investeringstijdvak 2007-2013 aan de provincie ter beschikking te stellen investeringsbudget, bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel b, van de WILG, bedraagt de som van de rijksbijdragen genoemd in de artikelen 3 en 4 van deze overeenkomst en wordt beschikbaar gesteld als een ontschot budget, voor zover niet uitdrukkelijk anders is bepaald.
2. Het Rijk draagt er zorg voor dat de Provincie Drenthe kan bepalen op welke wijze grond die door het Bureau beheer landbouwgronden is verworven ten behoeve van de EHS en Recreatie om de Stad, wordt ingezet ter verwezenlijking van de prestaties, bedoeld in de artikelen 3 en 4.
3. Het Rijk stelt de Provincie Drenthe in de gelegenheid om, in overleg met de andere Provincies, te bepalen waar het Pnb-leningenbudget wordt ingezet voor grondverwerving ten behoeve van de verwezenlijking van de prestaties, bedoeld in artikel 3.1.
4. De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit zet capaciteit van de Dienst Landelijk Gebied (hierna te noemen: DLG), de Dienst Regelingen (hierna te noemen: DR) en de Algemene inspectiedienst (hierna te noemen: AID) in conform artikel 8 van deze overeenkomst, en laat de regie over de aanwending van die capaciteit over aan de Provincie Drenthe.

2.3 Verplichtingen van de Provincie

1. De Provincie Drenthe heeft uiterlijk op 31 december 2013 de in artikel 3 genoemde prestaties gerealiseerd, voor zover van toepassing conform de in het MJP2 opgenomen kwantiteits- en kwaliteitseisen van de operationele doelstelling.
2. De Provincie Drenthe besteedt de rijksbijdragen aan de kosten van de overeengekomen prestaties, inclusief (tenzij anders vermeld) proceskosten die niet gedekt worden door de conform artikel 2.1 beschikbaar gestelde capaciteit van rijksuitvoeringsdiensten, maar exclusief gangbare apparaatskosten.
3. De Provincie Drenthe stelt de in artikel 3 genoemde provinciale bijdragen beschikbaar voor de overeengekomen te realiseren prestaties.
4. De Provincie Drenthe spant zich in om de in artikel 3 genoemde indicatieve bijdragen van derden beschikbaar te krijgen.
5. De Provincie Drenthe neemt de in artikel 4 genoemde lopende verplichtingen van het Rijk over en zal deze verder afhandelen overeenkomstig het daartoe krachtens artikel 92 van de WILG vastgestelde besluit.

2.4 Vrijheid van provinciaal handelen binnen het totale budget

1. De Provincie Drenthe heeft de vrijheid om de rijksbijdragen, genoemd per prestatie onder artikel 3, gedurende de contractperiode te besteden aan de realisatie van andere in deze overeenkomst overeengekomen prestaties, behoudens in die gevallen waarvoor dit in artikel 3 uitdrukkelijk is uitgesloten.
2. Voor de vaststelling van het ILG-budget in 2014 hoeft de Provincie Drenthe zich in budgettaire zin alleen te verantwoorden over het gebruikte ILG-budget in relatie tot de geleverde prestaties.
3. De Provincie Drenthe kan alleen meerjarige verplichtingen aangaan voor overeengekomen rijksdoelen waarvan uiterlijk 2013 de uitbetaling met de door het Rijk ter beschikking gestelde financiële middelen plaatsvindt. Slechts in bijzondere omstandigheden kan deze uitbetaling na 2013 plaatsvinden. De uitfinanciering vindt dan plaats volgens een vooraf tussen het Rijk en de Provincie Drenthe vastgelegd tempo in 2014 (en eventueel nog in 2015) en hangt direct samen met de afgesproken prestaties in deze overeenkomst.
4. Provincie Drenthe kan de rente die zij ontvangt over het saldo van de rekening-courant bij het Groenfonds naar eigen inzicht inzetten voor de in artikel 3 genoemde prestaties. De Provincie Drenthe kan de creditrente tevens salderen met eventuele door de Provincie Drenthe verschuldigde debetrente, die is ontstaan als gevolg van het door de Provincie Drenthe voorfinancieren van activiteiten voor de in artikel 3 genoemde prestaties.

2.5 EU-gelden

1. De Provincie Drenthe heeft de inspanningsverplichting om de beschikbare EU-gelden (POP en structuurfondsen) te benutten. De EU-gelden zijn verbonden aan doelen en maatregelen zoals die zijn vastgelegd in de programmadocumenten voor het plattelandsfonds en de structuurfondsen. Indien deze niet via de toepassing van de maatregelen rechtstreeks bij de Provincie Drenthe terecht komen, geldt de verdeling zoals de Provincies die onderling afgesproken hebben.
2. Overeenkomstig de interprovinciale afspraken is er voor de Provincie Drenthe een bedrag van € [PM invullen] aan EU-gelden beschikbaar.

2.6 Indexering

1. De in deze overeenkomst vastgelegde rijksbijdragen liggen vast voor de periode 2007-2013, maar worden verhoogd als gevolg van de indexering van de bijdragen aan Nationale Parken en aan Provinciale Stichtingen Landschapsbeheer.
2. Overleg naar aanleiding van de technische evaluatie van de normkosten voor inrichting (zie artikel 7.1) kan leiden tot aanpassing daarvan. Datzelfde geldt voor de jaarlijkse herijking van de normkosten voor verwerving op basis van de grondprijsmonitor.

PM Het onderwerp indexering wordt nog nader bezien, mede i.v.m. afspraken over o.a. programma Beheer.

Artikel 3 Prestaties en bijdrage per rijksdoel

3.1 Natuur

1. Het Rijk en de Provincie Drenthe spreken de volgende prestaties en bijdragen af:

NATUUR; prestaties	prestatie-eenheid en aantal	normbijdrage Rijk per eenheid	Rijksbijdrage	Prov. bijdrage	bijdrage van derden; indicatief
a. Realisatie Ecologische hoofdstructuur (EHS):					
nieuwe EHS, verwerven	1581 ha.	€ 20.790 / ha.	€ 14,81 + € 14,8	€ 3,26	
nieuwe EHS, ruilen*	1903 ha.	n.v.t.	n.v.t.		
nieuwe EHS, inrichten	2948 ha.	Nieuwe natuur: € 9600 robuuste verbindingen: €13.341 natte natuur: €23.571	€ 31,61 #		
beheer in nieuwe en in bestaande EHS, incl. lopende verplichtingen**	PM ha.	SN***: € 80 SN-f: € 1400 SAN: € 750 SAN-ganzen: € 207	PM		
knelpunten robuuste verbindingen opheffen ##	3 Stuks		€ 9,07		
b. Milieukwaliteit EHS en VHR (Natura 2000):					
vermindering verdroging in de gebieden genoemd op de (door rijk en provincies vast te stellen) TOP-lijst	5.685 ha VHR-gebied en mate van hydrologisch herstel 1.895 ha overig EHS en mate van hydrologisch herstel	Max. 50% van de kosten voor alle prestaties samen	€ 16,2###	€ 3,24	€ 12,96
effectgerichte maatregelen tegen verzuring en vermesting	1.628 ha VHR-gebied 542 ha overig EHS		€ 12,91###	€ 2,58	€ 10,33

NATUUR; prestaties	prestatie-eenheid en aantal	normbijdrage Rijk per eenheid	Rijksbijdrage	Prov. bijdrage	bijdrage van derden; indicatief
brongerichte maatregelen tegen verzuring en vermesting	1.628 ha VHR-gebied 542 ha overig EHS				
c. Nationale parken: uitvoeren van Drentsche Aa, Dwingelderveld en Drents Friese Wold	7 jaarplannen per park uitvoeren	bedrag per park per jaar	€ 4,84		
d. Soortenbescherming: uitvoeren van jaarplannen soortenbescherming	7 jaarplannen uitvoeren		€ 0,67	€ 0,67	
e. Westerschelde:					
Verwerven	ha.				
Inrichten	ha.				
f. Natuur buiten EHS:					
Beheer buiten EHS incl. lopende verplichtingen	ha.	SN landschap: € 438 SAN landschap: € 425			
Ganzenfoerageergebieden, incl. lopende verplichtingen	ha.	SAN-ganzen €207			
natuurbraak incl. lopende verplichtingen	ha.	€ 172			
TOTAAL					

* Deze gronden zijn al verworven, maar nog niet overgedragen aan de eindbeheerder

** Beheersvergoedingen dienen zowel voor het beheer van de reeds gerealiseerde als voor de nog te realiseren EHS. Vanwege de zeer lang lopende contracten voor beheersvergoedingen en de beleidswens deze te verlengen (naast het sluiten van nieuwe overeenkomsten) is het weinig zinvol om hier een onderscheid te maken in nieuwe prestaties en lopende verplichtingen.

***EHS = Ecologische Hoofdstructuur. SN = subsidieregeling Natuur 2000, SN-f = SN-functieverandering, SAN = Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer

LNV geeft aan zich t.b.v. 'inrichting Natte Natuur' in te willen spannen om samen met de provincie middelen te genereren en kansen te benutten.

Dit bedrag wordt toegekend onder de voorwaarde dat uit de verkenning van knelpunt Dr-15 blijkt dat het hiervoor geraamde bedrag van € 6 mln noodzakelijk is voor de te treffen maatregelen. Het Rijk beoordeelt deze verkenning na advies van het Landelijk Afstemmingsteam MJPO.

de rijksbijdragen zijn voorlopig in afwachting van de definitieve beoordeling door het rijk van de prestatieafspraken.

a. Realisatie EHS

- Met het oog op de resultaatsverplichting van het Rijk voor realisatie EHS in 2018 geldt voor Provincie Drenthe in de periode 2007-2013 tussen verwerving, inrichting en beheer een inspanningsverplichting. De Provincie Drenthe verrekent daarbij wel de te realiseren hectares op basis van de verschillende normkosten. De Provincie Drenthe rapporteert afzonderlijk voor verwerving, inrichting en beheer over de prestaties en de uitgegeven middelen.
- De terreinen die de Provincie Drenthe overdraagt aan terreinbeherende organisaties zijn, of worden, goed ingericht zonder financiële belasting voor inrichting voor de terreinbeherende organisatie.
- Rijksbijdragen voor de knelpunten robuuste verbindingen worden pas aan het ILG toegevoegd nadat de Provincie Drenthe het budget heeft onderbouwd per knelpunt volgens de in het kader

- van het MJPO gangbare afspraken (invullen factsheets met beschrijving van de te treffen maatregelen).
5. EHS Natte Natuur: de middelen voor Deltanatuur en Noord-Nederland worden tot en met 2010 uit ICES-II middelen gefinancierd. De verwerving moet in 2008 zijn afgerond en de inrichting in 2010.

Natuurbeheer

6. De Provincie Drenthe continueert in gezamenlijkheid met de andere provincies in de eerste twee jaar van de duur van deze overeenkomst – totdat een nieuwe opzet voor het beheer is bereikt – het Programma Beheer als generiek programma, dat uitgevoerd zal worden door de Dienst Regelingen.
7. De Provincie Drenthe spant zich in om in gezamenlijkheid met de andere provincies, en gefaciliteerd door de Minister, per 2009 een nieuwe, vereenvoudigde opzet voor het natuurbeheer in te voeren. Bij de voorstellen voor de veranderingen houdt de Provincie Drenthe rekening met de uitkomsten van de uitgevoerde ecologische evaluatie van Programma Beheer en van de uitgevoerde evaluatie van de omslag van verwerving naar beheer. Eind 2008 maken de gezamenlijke provincies met de Minister (financiële) afspraken over de stelselverandering.
8. De Provincie Drenthe stelt conform het Rijksbudget in bovenstaande tabel de subsidieplafonds voor 2007 vast, z.s.m. na 1 november 2006, doch uiterlijk op 14 november 2006; vanaf 15 november worden budgetten gehanteerd tot een maximum van de vast te stellen subsidieplafonds. Over het budget zijn in het bestuurlijk overleg 13 september 2006 afspraken gemaakt tussen IPO en Minister van LNV. Het budget voor het jaar 2008 zal in 2007 nader worden afgestemd met de andere provincies. Het beschikbare Rijksbudget voor de jaren 2011-2013 wordt vanaf 2008 opgehoogd door extrapolatie van de rijksmiddelen, conform de afspraken tussen de Minister van Financiën en de Minister van LNV.'

b. Milieukwaliteit EHS en VHR (Natura 2000)

9. Bij verdrogingsbestrijding mag de Rijksbijdrage door Provincie Drenthe uitsluitend worden benut in de gebieden die op de TOP-lijst staan vermeld.
10. De mate van hydrologisch herstel wordt door Provincie Drenthe uitgedrukt in verschuiving in kwaliteitsklassen, conform de gezamenlijk afgesproken werkwijze voor het vastleggen van de nulsituatie.
11. Bij de mid term review en bij de eindevaluatie voert de Provincie Drenthe een peiling van de milieukwaliteit uit die aansluit bij de nulmeting.

c. Nationale parken

12. De Provincie keurt de jaarplannen voor de Nationale parken goed. De jaarplannen passen binnen het driejarige Meerjarenprogramma, dat op zijn beurt past binnen het Beheers- en inrichtingsplan, die ook beide door de Provincie worden goedgekeurd. Plan en jaarplan worden opgesteld door het overlegorgaan van het betreffende Nationale park. In dit overlegorgaan zijn Provincie, Rijk en beheersorganisaties vertegenwoordigd.
13. De in de tabel genoemde Rijksbijdrage voor Nationale parken betreft een totaalbedrag per park voor 2007-2013, bestaande uit een structurele bijdrage en, voor zover van toepassing, een eenmalige investeringsbijdrage. Met deze Rijksbijdrage kan slechts geschoven worden indien het desbetreffende overlegorgaan ermee instemt.

d. Soortenbescherming

14. Voor soortenbescherming voert de Provincie Drenthe maatregelen uit op basis van door de klankbordgroep soortenbeleid op te stellen jaarplannen. In de klankbordgroep zijn het Rijk, de Provincies, natuurbeschermingsorganisaties en soortenorganisaties vertegenwoordigd.

3.2 Landbouw

1. Het Rijk en de Provincie Drenthe spreken de volgende prestaties en bijdragen af:

LANDBOUW; prestaties	prestatie-eenheid en aantal	normbijdrage Rijk per eenheid	Rijksbijdrage	Prov. bijdrage	bijdrage van derden indicatief
Grondgebonden landbouw					
verbeterde ruimtelijke structuur	13.004ha.	€279	€3,63 #	€3,63	€ 8,87
op peil houden van de grondvoorraad		Provinciaal gedifferentieerde normkosten	€ 6,17		
Glastuinbouw (zie 4.)					
Duurzaam ondernemen, pilots	1 pilot	max. 50% van de totale kosten van de pilots	€ 0,83	€ 0,33	€ 0,5
TOTAAL					

Voor structuurversterking landbouw in Groningen, Fryslân en Drenthe is de intentie dat het ministerie van LNV voor de gehele ILG-periode €16,5 miljoen beschikbaar heeft. Thans is voor Noord-Nederland €13,29 miljoen beschikbaar. In de contracten per provincie is het bedrag voor de desbetreffende provincie aangegeven. Tijdens de mid-term review zal bij een gebleken tekort dit bedrag worden aangevuld tot minimaal € 16,5 miljoen voor Noord-Nederland

2. De Provincie Drenthe legt de pilots duurzaam ondernemen vooraf ter goedkeuring voor aan het Rijk. Het Rijk toetst deze pilots binnen 3 maanden aan de criteria zoals genoemd op blz. 57 van het MJP2.
3. Het Rijk evalueert alle uitgevoerde pilots. Naar aanleiding van deze evaluaties formuleert het Rijk bij de in artikel 7 bedoelde mid-term review eventuele aanvullende prestaties.
4. **[N.B. lid 4 alleen opnemen in overeenkomsten met ZH, ZI en NB en plaatsen in tabel]**
  - N.v.t.
5. De resterende gelden voor STIDUG (Stimuleringsregeling inrichting duurzame glastuinbouwgebieden) bedragen circa € 12,5 miljoen en worden afhankelijk van de uitkomsten van de FES-claim besteed.

3.3 Recreatie

1. Het Rijk en de Provincie Drenthe spreken de volgende prestaties en bijdragen af.

RECREATIE; prestaties	prestatie-eenheid en aantal	normbijdrage Rijk per eenheid	Rijksbijdrage	Prov. bijdrage	bijdrage van derden; indicatief
Recreatie om de stad					
verwerven	ha.	provinciaal gedifferentieerde normkosten	€		
Ruilen RodS*	ha.	n.v.t.	n.v.t.		
inrichting	ha.	€ 21.750			
Landelijke routenetwerken:					
wandelen	PM km. knelpuntenvrij **	€ 385	PM (€ 0,05)	€ 0,02	€ 0,104
fietsen	PM km. knelpuntenvrij **	€ 2.167	PM (€ 0,30)	€ 0,09	€ 0,55
varen	PM km. knelpuntenvrij **	€16.591	PM (€1,01)#	€ 0,77	€ 0,7

RECREATIE; prestaties	prestatie- eenheid en aantal	normbijdrage Rijk per eenheid	Rijksbijdra ge	Prov. bijdrage	bijdrage van derden; indicatief
wandelen over boerenland (provinciale routenetwerken)	Km		PM	PM (1,1)	
Beheer, recreatie, incl. lopende verplichtingen***	ha.	€30			
TOTAAL					

*deze gronden zijn al verworven, maar nog niet overgedragen aan de eindbeheerder

**dit is inclusief lopende verplichtingen die nog niet gerealiseerd zijn

*** Vanwege de zeer lang lopende contracten voor beheersvergoedingen en de beleidswens deze te verlengen (naast het sluiten van nieuwe overeenkomsten) is het weinig zinvol om hier een onderscheid te maken in nieuwe prestaties en lopende verplichtingen.

"De in het MJP2 opgenomen indicatieve verdeling van het rijksbudget voor varen over de provincies zal worden aangepast in verband met afspraken in het UC 2005-2006/toezegging SRN d.d. 19 december 2005/kenmerk SRN051216/MJP over de vaarroute 'Erica-Ter Apel'. Hiertoe zal het rijksbudget voor Drenthe worden verhoogd met een door de provincies te bepalen bedrag zodanig dat de kosten voor het knelpuntvrij maken van deze vaarroute, zijnde € 4,6 mln., in de periode 2007-2013 kunnen worden uitgefincierd".

2. rijksbufferzones: **[N.B. deze aanvulling alleen voor NH, Utr., ZH en Lb]**
N.v.t.

3.4 Landschap

1. Het Rijk en de Provincie Drenthe spreken de volgende prestaties en bijdragen af:

LANDSCHAP; prestaties	prestatie- eenheid en aantal	normbijdrage Rijk per eenheid	Rijksbijdr a-ge	Prov. bijdrage	bijdrage van derden; indicatief
Nationaal landschap: 'door de Provincie in te vullen prestaties voor ontwikkeling en cultuurhistorie en conform criteria in het MJP2 blz. 81 en 85	door de Provincie in te vullen eenheden passend bij de prestaties	50% van de totale kosten voor deze prestaties	€ 1,20 # waarvan € 0,20 cultuurhist orie	€ 0,25	€ 0,96
Prov. stichtingen landschapsbeheer		vaste jaarlijkse bijdrage per stichting	€ 3,28		
Beheer landschap, incl. lopende verplichtingen*	ha.	€80	PM	PM (€ 1,85)	
TOTAAL					

Het staat de provincie vrij, conform de afspraken uit het bestuurlijk overleg van 17 mei 2006 om de beschikbare budgetten voor het Nationale Landschap in de eerste 2 jaar van de ILG-periode te besteden

* Vanwege de zeer lang lopende contracten voor beheersvergoedingen en de beleidswens deze te verlengen (naast het sluiten van nieuwe overeenkomsten) is het weinig zinvol om hier een onderscheid te maken in nieuwe prestaties en lopende verplichtingen.

2. Het bedrag genoemd bij Provinciale stichtingen landschapsbeheer betreft een vast bedrag per stichting per jaar. Het bedrag kan door de Provincie Drenthe niet worden besteed aan andere doelen.

3. De Provincie Drenthe ziet er op toe dat de Provinciale stichting landschapsbeheer de gesubsidieerde werkzaamheden ook richt op de te realiseren prestaties in Nationale landschappen.
4. De prestatie genoemd bij Beheer landschap wordt grotendeels geleverd buiten Nationale landschappen omdat daar de bestaande beheersovereenkomsten liggen.

3.5 Bodem

1. Het Rijk en de Provincie Drenthe spreken de volgende prestaties en bijdragen af:

BODEM; prestaties	prestatie-eenheid en aantal	normbijdrage Rijk per eenheid	Rijksbijdrage	Prov. bijdrage	bijdrage van derden; indicatief
Duurzaam bodemgebruik					
pilots gebruik bodeminformatie	1 pilot	max. 50% van de kosten voor alle prestaties samen	€ 0,45	€ 0,45	
provinciale bodemvisie	1 visie	max. 50% van de kosten			
Bodemsanering					
meerjarenprogramma bodemsanering	1 programma				
bodemsanering; prestaties 2010-2013	511.000 BPE * aantal saneringen aantal onderzoeken	€20 (indicatief)	€ 5,11	€ 0,5	€ 4,6
TOTAAL					

* BPE = bodem prestatie eenheid

2. Het budget voor bodemsanering voor het landelijk gebied wordt vanaf 2010 aan het ILG-budget toegevoegd.
3. De Provincie Drenthe stelt uiterlijk in 2009 een meerjarenprogramma bodemsanering op conform de criteria van het MJP2. De provincie kan desgewenst daaraan voorafgaand ook een bodemvisie opstellen.
4. De Provincie Drenthe legt haar voorstellen voor pilots vooraf ter goedkeuring voor aan het Rijk. Het Rijk toetst binnen 3 maanden aan de in het MJP2 genoemde criteria.

3.6 Water

1. Het Rijk en de Provincie Drenthe spreken de volgende prestaties en bijdragen af:

WATER; prestatie	prestatie-eenheid en aantal	normbijdrage Rijk per eenheid	Rijksbijdrage	Prov. bijdrage	bijdrage van derden; indicatief
Waterkwaliteit : sanering van waterbodems; prestatie van 2010-2013	aantal saneringen		€ 1,29		€ 1,29
TOTAAL					

2. Het budget voor bodemsanering voor het landelijk gebied wordt vanaf 2010 aan het ILG-budget toegevoegd, evenals de daaromtrent overeen te komen prestaties en randvoorwaarden uit het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) en de Europese Kaderrichtlijn Water.

3. Voor deze bestuursovereenkomst is het van belang te onderkennen dat in het Nationaal Bestuursakkoord Water is bepaald: 'het NBW wordt geëvalueerd in 2006, daarna vierjaarlijks. Naar aanleiding hiervan besluiten partijen over bijstelling en/of aanpassing van het huidige akkoord, dan wel het sluiten van een vervolgakkoord en de bijbehorende doelstellingen en middelen'. Dit kan betekenen dat middelen voor water worden toegevoegd en deze bestuursovereenkomst dient te worden aangepast.

3.7   Reconstructie zandgebieden N.v.t.

Artikel 4   Lopende verplichtingen en restant taakstelling

1. De Provincie Drenthe neemt de in bijlage 5 opgenomen verplichtingen die door het Rijk zijn aangegaan voor 1 januari 2007 van het Rijk over.
2. De overname van de verplichtingen door de Provincie Drenthe houdt voor het Rijk in ieder geval het volgende in:
  - Het Rijk maakt de definitieve stand van de verplichtingen uiterlijk mei 2007 op aan de hand van een specifieke opdracht aan de Auditdienst van het ministerie van LNV, tegelijkertijd met de controle over de jaarrekening 2006 van het ministerie van LNV.
  - Het benodigde bedrag voor de betaling van lopende verplichtingen, als genoemd in bijlage 5, zal door het Rijk aan de Provincie Drenthe ter beschikking worden gesteld op de wijze als beschreven in artikel 8, derde lid van de WILG.
3. De overname van de verplichtingen houdt voor de Provincie Drenthe in ieder geval het volgende in:
  - De Provincie Drenthe zorgt vanaf 1 januari 2007 voor de volledige afwikkeling van de lopende verplichtingen, inclusief de betalingen van de lopende verplichtingen en draagt vanaf deze datum alle risico's die met de verplichtingen samenhangen, vooruitlopend op definitieve vaststelling daarvan zoals genoemd in lid 4.
  - De Provincie Drenthe zal eventuele inkomsten die met deze lopende verplichtingen samenhangen gebruiken voor het realiseren van de in deze overeenkomst afgesproken prestaties, dan wel voor het opvangen van eventuele tegenvallers bij de uitfinanciering.
4. Zodra de definitieve verplichtingenstand en de bijbehorende risico's bekend zijn, zullen de Provincie Drenthe en het Rijk hierover in overleg treden. Indien nodig zal de bestuursovereenkomst hierop worden aangepast.
5. De Provincie Drenthe stemt in met de restanttaakstellingen per 1-1-2005 zoals opgenomen in bijlage 6.
6. In 2007 stellen Rijk en de Provincie Drenthe de restanttaakstellingen bij aan de hand van de resultaten van het UC 2005-2006, de uitkomsten van het project Taakstelling op kaart en de evaluatie 'omslag verwerving naar beheer'. Deze restanttaakstellingen per 1-1-2007 worden aansluitend opgenomen in bijlage 6 ter vervanging van eerdere voorlopige versies. De Provincie Drenthe zal deze restanttaakstellingen vervullen.

Artikel 5   Financieel beheer

1. Handelingen als Europees betaalorgaan in het kader van verordening nr. 1698/2005 van de Raad inzake steun voor plattelandontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (het plattelandsontwikkelingsprogramma 2007-2013) worden verricht door DLG of door het gedelegeerd orgaan DR. DR verzorgt de nationale verklaring over de besteding van de EU-uitgaven.
2. Uitleg van de in het eerste lid genoemde verordening en daarmee samenhangende andere Europese regelgeving geschiedt door de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en

Voedselkwaliteit, in zijn hoedanigheid van beheersautoriteit van het plattelandsontwikkelingsprogramma.

Artikel 6   Grondzaken

1. Provincie Drenthe bepaalt de wijze waarop de grondverwerving plaatsvindt. Provincie Drenthe realiseert de grondverwerving binnen de kaders zoals deze zijn verwoord in §Drenthe van het Provinciaal Meerjarenprogramma 2007-2013 en in het Aansturingsprotocol dat de gezamenlijke provincies hanteren ten aanzien van de inzet van DLG/BBL.
2. Provincie Drenthe spant zich in om samen met de andere provincies te komen tot een dusdanige interprovinciale verdeling dat het jaarlijkse budget voor de PNB-leningen optimaal wordt benut, uitgaande van de provinciale taakstellingen als aangegeven in artikel 3.1. De provinciale taakstelling als aangegeven in artikel 3.1 geldt hierbij als een inspanningsverplichting.
3. Provincie Drenthe geeft DLG-BBL opdracht tot verkoop, ruil en overdracht van de BBL-eigendommen die ingevolge artikel 3 van deze overeenkomst door het Rijk ter beschikking zijn gesteld voor realisatie van de in dat artikel aangegeven prestaties. Rijk en provincie Drenthe stellen daartoe nadere regels in de respectievelijke aansturingsprotocollen. De ligging van de in artikel 3 ter beschikking gestelde percelen is weergegeven op kaart Drenthe, behorend bij deze overeenkomst.
4. Provincie Drenthe kan desgewenst BBL-eigendommen, voor zover deze met gelden van LNV zijn verworven, inzetten voor andere doelen, inclusief ontwikkelingsprojecten, dan LNV aan die gronden heeft toegekend. In dat geval draagt Provincie Drenthe voor eigen rekening en risico zorg voor een het desbetreffende oorspronkelijke doel gelijkwaardig areaal. Met uitzondering van de gronden bedoeld in lid 3 en voor zover deze gronden niet meer nodig zijn voor de doelen in het kader waarvan ze zijn verworven, heeft Provincie Drenthe eerste recht van koop van de BBL-eigendommen en kan Provincie Drenthe in afwijking van onderdeel b volstaan met het aankopen van die gronden.
5. Indien BBL-eigendommen worden ingezet als bedoeld onder 4, worden deze gewaardeerd op basis van de actuele marktwaarde.
6. Het Rijk spant zich in om, op verzoek van Provincie Drenthe, risicodragende participatie van BBL mogelijk te maken in ontwikkelingsprojecten die (mede) bijdragen aan de realisatie van de rijksdoelen wanneer voldaan wordt aan de Rijkskaders te weten het (hernieuwde) beleidskader anticiperend handelen in vastgoed en het deelnemingen beleid. Een definitieve uitspraak is afhankelijk van de besluitvorming binnen het Rijk over het hernieuwde Beleidskader anticiperend handelen. Provincie Drenthe is enig opdrachtgever voor BBL waar het gaat om de inzet van ILG-gronden voor ontwikkelingsprojecten.
7. Het Rijk draagt zorg voor de beschikbaarheid van voldoende landmetershectaren voor de uitvoering van landinrichtingsprojecten in Provincie Drenthe voor het realiseren van de Rijksdoelen uit in deze overeenkomst door enerzijds via deze overeenkomst gelden beschikbaar te stellen en anderzijds door reallocatie van overtollige landmetershectaren.
8. De gronden die BBL in de periode 2007-2013 in opdracht van Provincie Drenthe verwerft met de middelen voortvloeiend uit deze overeenkomst en niet meteen worden doorgeleverd aan de eindbeheerder worden geactiveerd op de BBL-balans. Provincie Drenthe neemt in haar balans een vordering op ter grootte van de aankoopwaarde van deze gronden op BBL. De gerealiseerde meer- of minderwaarde bij verkoop van deze gronden wordt verrekend met het ILG-budget van de desbetreffende provincie; hierover vindt geen nadere verrekening met het Rijk plaats. Provincie Drenthe heeft volledige zeggenschap over deze gronden.

Artikel 7   Evaluatie, monitoring en verantwoording

7.1   Evaluatie van de normkosten

1. Het Rijk voert in het najaar van 2007 een technische evaluatie uit ten aanzien van de normkosten voor inrichting, die aan de normbijdragen van het Rijk per eenheid ten grondslag liggen (gereed december 2007). Het Rijk werkt daarbij samen met de Provincie Drenthe en betreft daarbij de andere Provincies. Indien dit naar zijn oordeel nodig is past de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit uiterlijk in 2008 deze normkosten aan. Op dat moment worden door beide partijen eveneens de gevolgen vastgesteld die deze aanpassing gedurende de overeengekomen periode heeft voor de in artikel 3 genoemde prestaties en bijdragen van partijen.
2. Het Rijk en de Provincies ontwikkelen gezamenlijk een methodiek voor het volgen (monitoren) van de prijsontwikkeling van gronden en bijkomende verwervingskosten.
3. De methodiek van de grondprijmonitor wordt geëvalueerd in 2007 en bij de mid-term review bedoeld in artikel 7, derde lid van de WILG.
4. Op basis van monitoring van de grondprijzen worden, indien van toepassing, de per provincie en rijksdoel gedifferentieerde normkosten grondverwerving jaarlijks aangepast. De normkosten grondverwerving bestaan uit de kale grondprijs plus de bijkomende kosten. **(mogelijke toevoeging, nader te bepalen:** *'De bijkomende kosten zijn gemaximeerd op 7% van de kale grondprijs. Dit is op dit moment toereikend. Mocht dit niet toereikend blijven dan vindt nader overleg plaats.'*) Op basis van de aldus vastgestelde normkosten zullen Rijk en Provincie Drenthe bezien of de ter beschikking gestelde budgetten kunnen worden bijgesteld in het licht van de budgettaire ruimte dan wel de te leveren prestaties door Rijk en Provincie Drenthe worden bijgesteld. Bij de eindverantwoording in 2014 worden de normkosten grondverwerving op eenzelfde manier berekend en gehanteerd.

7.2 Voortgangsrapportages, mid-term review en eindverantwoording

1. De Provincie Drenthe levert de in artikel 12 van de WILG aangegeven voortgangsrapportages, gegevens voor de mid-term review en eindverantwoordingverslag aan het Rijk aan conform de vereisten als genoemd in de bijlagen 2a, 2b, 2c en 5.
2. Bij de jaarlijkse voortgangsrapportage bedoeld in artikel 12, eerste lid, van de WILG gebruikt de Provincie Drenthe de in bijlage 2 en 3 opgenomen modellen voor de voortgang van de prestaties en het grond(prijs) beleid. De voortgangsrapportage over 2012 bevat daarnaast een inschatting van de mate waarin de afgesproken prestaties voor 2007 – 2013 zullen worden gerealiseerd.
3. In de jaarlijkse rapportage rapporteert de Provincie Drenthe eveneens over de gebruikte DLG-capaciteit.
4. De Provincie Drenthe levert de gegevens voor de jaarlijkse rapportage aan overeenkomstig het accountantsprotocol van bijlage 5.
5. De Provincie Drenthe en het Rijk voeren overleg over de voortgang naar aanleiding van de voortgangsrapportages en de mid-term review rapportage. Overleg naar aanleiding van de gerealiseerde prestaties vindt plaats aan de hand van het eindverantwoordingverslag.
6. Het Rijk en de Provincie Drenthe maken nadere afspraken over de door de Provincie Drenthe te leveren gegevens ten behoeve van de jaarlijkse rapportageverplichtingen die voortvloeien uit internationale verdragen en verplichtingen voor de Vogel- en Habitatrichtlijn, Bonn en Bern.

7.3 Vaststelling van het investeringsbudget

De toezending van het eindverslag door de Provincie Drenthe aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit wordt beschouwd als het verzoek tot vaststelling van het investeringsbudget als bedoeld in artikel 13 van de WILG. Conform artikel 14 van de WILG stelt het Rijk naar aanleiding van het eindverslag het investeringsbudget van de Provincie Drenthe vast.

7.4 Effectmonitoring

1. Het Rijk is verantwoordelijk voor opzet en onderhoud van een effectmonitoring die de doelen van het MJP2 voldoende dekt, binnen het kader van de effectmonitoring van Agenda Vitaal Platteland.
2. De Provincie Drenthe levert gegevens aan ten behoeve van de in het vorige lid bedoelde effectmonitoring conform het protocol van bijlage 3.

Artikel 8 Uitvoering door Rijksoverheidsdiensten

1. De Provincie Drenthe draagt de uitvoering van Programma Beheer tenminste voor de jaren 2007 en 2008 op aan de Dienst Regelingen. Het Rijk neemt de kosten voor zijn rekening die DR, DLG en AID ten behoeve van de uitvoering van Programma Beheer maken, op basis van het huidige kostenniveau. De Provincie Drenthe stuurt de uitvoering van het programma beheer door DR in gezamenlijkheid met de andere provincies aan. DR draagt zorg voor afstemming met DLG en AID. Over de uitvoering van programma beheer sluiten de provincies uniforme prestatieovereenkomsten met DR. De Minister van LNV, Provincie Drenthe en DR streven ernaar om de uitvoeringskosten te verlagen.
Voor de uitvoering van het beheer na de stelselwijziging per 1-1-2009 geeft, althans in het geval dat Dienst Regelingen ook dan de uitvoering verzorgt, de Minister van LNV voor 1-1-2009 aan of, en zo ja op welke wijze, hij naast het investeringsbudget ook uitvoeringsbudget ter beschikking stelt aan provincies, waaruit DR wordt betaald. In dat geval zullen de afspraken over de aansturing worden herzien.
2. Ten behoeve van het realiseren van de prestaties uit deze overeenkomst zet het Rijk de volgende capaciteit van de Dienst Landelijk Gebied (DLG) in.

Capaciteit DLG	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Totale periode
Uren excl. Progr. Beheer:	43.000	47.250	46.250	43.250	41.250	39.250	40.500	300.750
Uren Progr. Beheer:	3.500	3.500	3.250	3.500	3.250	3.500	3.250	23.750
Totaal aantal uren:	46.500	50.750	49.500	46.750	44.500	42.750	43.750	324.500

PM In november wordt de beschikbaar gestelde capaciteit van DLG exact in lijn gebracht met de definitieve prestatie-afspraken. Dit kan leiden tot aanpassing van de bovengenoemde capaciteit.

3. Bij tariefswijzigingen, wijzigingen op de programma- en apparaatbudgetten op de LNV/Rijksbegroting, en wijzigingen op last van Europese of nationale voorschriften vindt in beginsel een aanpassing van de in het eerste lid ter beschikking gestelde capaciteit plaats. Partijen treden in dat geval in overleg over de omvang van de benodigde aanpassingen in capaciteit, alsmede over de gevolgen hiervan voor door de Provincie Drenthe te leveren prestaties.
4. De Provincie Drenthe voert als enige de regie over de genoemde capaciteit van DLG en legt in de prestatieovereenkomsten met DLG op uitvoeringsniveau afspraken vast over het realiseren van doelen, het leveren van prestaties, het uitputten van budgetten, het leveren van voortgangsinformatie en het inzetten van de beschikbaar gestelde DLG-capaciteit.
5. De Provincie Drenthe stuurt DLG en DR aan overeenkomstig het aansturingsprotocol Provincies-DLG en het aansturingsprotocol Provincies-DR. Rijk en Provincie Drenthe houden hierbij rekening met de risicoverdeling in deze protocollen.
6. De Provincie Drenthe kan een deel van de DLG -capaciteit die haar voor een specifiek jaar ter beschikking is gesteld in dat jaar overdragen aan een andere Provincie. Ook kan zij in enig jaar gebruik maken van voor dat jaar aan een andere Provincie ter beschikking gestelde DLG -capaciteit. Het is voor de Provincie Drenthe niet mogelijk om te schuiven in capaciteit van DLG tussen de verschillende jaren.
7. De Provincie Drenthe houdt bij grondverwerving, inrichting van terreinen, soortenbeleid, omgevingsbeleid en bodemverontreiniging ook rekening met Staatsbosbeheer.

Artikel 9 Bijlagen

1. De volgende bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van deze overeenkomst:
  - Bijlage 1. Begrippen
  - Bijlage 2. Protocol (2a), Model voortgangsrapportages, mid-term review, eindverantwoording (2b) en Model grondprijzen (2c)
  - Bijlage 3. Protocol effectmonitoring natuurkwaliteit
  - Bijlage 4. Accountantsprotocol voor provinciale rapportages
  - Bijlage 5. Overzicht van rijksverplichtingen die de Provincie Drenthe overneemt
  - Bijlage 6. Overzicht van restant taakstelling van de Provincie Drenthe
  - Bijlage 7. Kaart met BBL-gronden in de Provincie Drenthe
2. Ingeval van strijdigheid tussen de bijlagen en de artikelen van deze overeenkomst prevaleren de artikelen.

Slotbepalingen

Artikel 10 Inwerkingtreding en uitvoeringsperiode

1. Deze overeenkomst is gesloten voor bepaalde duur. Zij treedt in werking op 1 januari 2007 en eindigt met ingang van 1 januari 2014.
2. Deze overeenkomst kan alleen worden aangevuld of gewijzigd door en bij schriftelijke verklaring die door en namens het Rijk en de Provincie Drenthe is ondertekend.
3. In geval van onvoorziene omstandigheden treden Rijk en de Provincie Drenthe in overleg.

Artikel 11 Terinzagelegging

1. Binnen zes weken na ondertekening van deze bestuursovereenkomst wordt de zakelijke inhoud ervan door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit gepubliceerd in de Staatscourant.
2. In de Staatscourant wordt door de minister tevens meegedeeld dat de overeenkomst ter inzage wordt gelegd bij de hoofdvestigingen van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu, het Ministerie van Verkeer en Waterstaat en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap te Den Haag en bij het Provinciehuis van de Provincie Drenthe.

Aldus overeengekomen en in vijfvoud ondertekend op..... te .....

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT,

dr. C.P. Veerman

DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER,

Drs. P.L.B.A. van Geel

DE STAATSSECRETARIS VAN VERKEER EN WATERSTAAT,

Drs. M.H. Schultz van Haegen

DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP,

M.J.A. van der Hoeven

Namens deze:

DE REGIODIRECTEUR NOORD,

Ir. H.R. Oosterveld

DE GEDEPUTEERDE VAN DE PROVINCIE DRENTHE,

mevr. A. Edelenbosch – van Houten

Bijlage 1 Begrippen

Deze bijlage gaat in op een aantal wezenlijke begrippen die gelden voor de gehele overeenkomst (inclusief bijlagen). Elk begrip krijgt een definitie (cursief) en waar nodig een toelichting.

BBL-bezit

Alle gronden, die door BBL per 1-1-2007 zijn verworven en gedurende de looptijd van de onderhavige overeenkomst worden verworven en niet zijn overgedragen.

Dit BBL-bezit is toegerekend naar rijksdoelen (EHS, RodS), landmetershectaren (grondvoorraad t.b.v. landbouwdoeleinden) en 'vervallen doelen'. Het resterend BBL-bezit is één op één gelabeld aan te verkopen gronden ter financiering van RodS en doelen in opdracht van derden.

Bijkomende kosten grondverwerving

Kosten buiten de kale grondprijs die deel uitmaken van de verwervingskosten.

Tot de bijkomende kosten worden gerekend:

Notariskosten, kadasterkosten, onteigeningsvergoeding, overnamekosten (bijv. een gebouw), vrijmaken van pacht, toeslagen, kosten van flankerend beleid (bijv. RBB), waardeverlies van gebouwen, sloopkosten.

Tot bijkomende kosten worden uitdrukkelijk niet gerekend:

de kosten voor het verplaatsen van andere bedrijven dan landbouwbedrijven, de kosten van bodemsanering, de kosten voor het saneren van glas.

Proceskosten en inrichtingskosten voor het ruilbaar maken van ruilgrond zijn onderdeel van de normkosten inrichting. De kosten voor inzet van externe deskundigheid, voor zover DLG of DR daar zelf niet over beschikken, maken hier ook deel van uit

Grondprijsmonitor

Overzicht van de ontwikkeling van de grondprijzen in het landelijk gebied.

De Grondprijsmonitor geeft op een peildatum voor elke provincie o.a de kale grondprijs aan, waarbij een splitsing is gemaakt tussen 'rood' (stedelijk gebied), 'roze' (stedelijke omgeving) en 'groen' (landelijk gebied). DLG houdt de grondprijsmonitor bij

De normkosten verwerving voor de rijksdoelen uit het MJP2 worden gebaseerd op de 'roze' grondprijs (RodS) en de 'groene' grondprijs (EHS, landmetershectaren en uitfinanciering vervallen rijksdoelen). De normkosten voor verwerving in rijksbufferzones worden gebaseerd op de 'roze' grondprijs (voor RodS) en de 'groene' grondprijs (voor EHS) in de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht.

Inrichting

Het geschikt maken van verworven gronden voor de rijksdoelen EHS en RodS.

Gronden zijn ingericht indien alle maatregelen voor het realiseren van het rijksdoel (natuur, recreatie) volledig zijn uitgevoerd, zodat ze overgedragen kunnen worden aan de eindbeheerder van het desbetreffende natuur- of recreatieterrein.

'Inrichting onderhanden vóór 1-1-2007' betreft gronden, waarvoor ten behoeve van de inrichting een rijksbijdragetoezegging vóór 1-1-2007 is afgegeven, maar waarvan de inrichting nog niet volledig is afgerond. De inrichting kan pas begonnen zijn, in volle gang of bijna afgerond.

Kale grondprijs

De gemiddelde prijs van de door BBL uitgevoerde grondtransacties, die in enig jaar hebben plaatsgevonden.

De bijkomende kosten maken geen deel uit van de kale grondprijs. De kale grondprijs wordt gespecificeerd per provincie en per 'kleur' (zie Grondprijsmonitor).

Martktwaarde

De actuele verkeerswaarde die optreedt bij verkoop van grond aan een willekeurige marktpartij in het gebied.

DLG kijkt in voorkomende gevallen naar recente transacties in dat gebied of de omgeving ervan en hanteert dat prijsniveau. De referentie wordt daarmee gezocht in recente transacties van derden in de omgeving van het object. In de praktijk zal de marktwaarde vrij dicht bij de agrarische waarde liggen als een bestemmingswijziging (en daarmee een potentiële waardevermeerdering en de kans dat deze

optreedt) nog onzeker is. Daarentegen kan het verschil groot zijn indien een voor de prijs gunstige bestemmingswijziging vrij zeker is.

Normbijdrage

Rijksbijdrage voor de realisatie van een prestatie-eenheid van een rijksdoel.

Normkosten

Gemiddelde kosten voor de realisatie van een prestatie-eenheid van een rijksdoel.

Het Rijk hanteert landelijke normkosten (landelijk gemiddelden) in de communicatie met o.a. de Tweede Kamer, en provinciaal gedifferentieerde normkosten in de overeenkomsten met afzonderlijke Provincies.

Normkosten grondverwerving

Kale grondprijs vermeerderd met de bijkomende kosten

De normkosten verwerving uit het MJP2 en de actualisatie ervan worden gebaseerd op de jaarlijkse Grondprijsmonitor, die door DLG wordt uitgevoerd.

Onteigeningsvergoeding

Het verschil tussen de onteigeningswaarde en de reguliere grondprijs.

Ontwikkelingsprojecten

Een ontwikkelingsproject is een veelal op integrale gebiedsontwikkeling gericht project, waarbij voor (een deel) van de in het project betrokken gronden gestreefd wordt naar waardevermeerdering via functiewijziging.

Participatie in ontwikkelingsprojecten kan op twee manieren worden vormgegeven: Enerzijds kan bestaand grondbezit worden ingezet (= risicodragende participatie), anderzijds kan de grondverwerving doelgericht plaatsvinden in een gebied waar ontwikkelingen worden verwacht, waarbij de opdrachtgever voordelen van de in te nemen grondpositie verwacht (= anticiperend verwerven).

Overdragen

Het overdragen van gronden aan de terreinbeherende organisatie die optreedt als eindbeheerder. Het kan gaan om gronden die door BBL zijn verworven en direct na aankoop worden overgedragen aan de eindbeheerder, door BBL verworven ruilgronden die worden overgedragen aan de eindbeheerder, of gronden die zonder tussenkomst van BBL rechtstreeks door de eindbeheerder zelf worden verworven.

Pnb-leningenbudget

Budget voor het verwerven van nieuwe EHS, waarbij subsidiëring plaats vindt via de leningenconstructie van de Regeling Subsidies terreinbeherende natuurbeschermings-organisaties.

Het rijksaandeel voor grondaankopen voor de particuliere terreinbeherende organisaties wordt gefinancierd d.m.v. jaarlijkse geldleningen van de Staat aan Vereniging Natuurmonumenten. De vereniging ontvangt van het Rijk een subsidie voor de jaarlijks te betalen rente en aflossingen. De Provincies programmeren per jaar het d.m.v. de geldleningen beschikbaar gestelde bedrag. 'Pnb' staat voor particulier natuurbeheer.

RodS

Recreatie om de Stad.

Taakstelling (kwantitatief)

Totaal over een lange periode te realiseren prestatie, uitgedrukt in hectares of kilometers, ter realisatie van een rijksdoel conform de in het MJP2 opgenomen operationele doelstelling.

Restanttaakstelling (kwantitatief)

De per beleidsdoel nog te realiseren prestatie.

De restant taakstelling per 1-1-2005 wordt bepaald door de eerder overeengekomen taakstelling te corrigeren voor de in de periode tot en met 2004 verworven, ingerichte c.q. in beheer genomen hectares/kilometers. Bij het ondertekenen van de bestuursovereenkomst wordt uitgegaan van de restant taakstelling per 1-1-2005, die in de eerste helft van 2007 geactualiseerd zal worden naar de stand per 1-1-2007 (zie ook artikel 4).

Verwerving grond

Verwerving van een dusdanig recht op grond dat hiermee een rijksdoel kan worden verwezenlijkt. Bij grondverwerving zijn drie varianten. Om te beginnen kunnen gronden direct na verwerving door BBL worden overgedragen aan de eindbeheerder van het rijksdoel (EHS, RodS). Ten tweede kan het gaan om door BBL verworven ruilgronden, die aan dit rijksdoel worden toegerekend. Verder kunnen gronden door de eindbeheerder van het rijksdoel rechtstreeks worden verworven zonder tussenkomst van BBL.

Bijlage 2a Protocol voor Voortgangsrapportages, mid-term review en eindverslag

Algemeen

Als gedurende deze ILG-periode 2007-2013 prestaties aan de overeenkomst worden toegevoegd of weggehaald, zal het bij de Voortgangsrapportage horende model Voortgangsrapportage 20.. op analoge wijze worden aangepast. Dat kan ook aan de orde zijn voor de overige door de provincie aan te leveren informatie.

Volgens artikel 12 van de WILG kan het rijk bij of krachtens een algemene maatregel van bestuur nadere regels stellen omtrent de wijze van verslaglegging; ook dat kan een reden zijn dit protocol en/of de bijbehorende bijlagen aan te moeten passen.

Voortgangsrapportages (VR)

De jaarlijkse VR (zoals bedoeld in artikel 12, eerste lid, van de WILG) heeft een informierend karakter en legt het accent op realisatie van de in de bestuursovereenkomst afgesproken prestaties en daarvoor gemaakte kosten.

De Provincie Drenthe levert uiterlijk op 1 april aan het Rijk een VR aan over het voorgaande jaar. Ze levert daarvoor aan:

- het ingevulde model Voortgangsrapportage 20., bijlage 2b, over de uitvoering prestaties en rijksbijdragen (alleen de eerste 2 groepen kolommen hoeven daarvoor te worden ingevuld);
- het ingevulde model over grondprijzen, bijlage 2c;
- de gebruikte DLG-capaciteit (zo mogelijk in relatie tot de realisering van de overeengekomen prestaties).
- Jaarrapportage ten behoeve van internationale verdragen als de Vogel- en Habitatrichtlijn, Bonn en Bern.

Bovendien levert de Provincie Drenthe de gegevens voor de jaarlijkse rapportage aan overeenkomstig het accountantsprotocol van bijlage 4.

De voortgangsrapportage over 2012 bevat naast het voorgaande een inschatting van de mate waarin de afgesproken prestaties voor 2007–2013 zullen worden gerealiseerd.

Mid-term review (MTR)

Ook de informatie ten behoeve van de MTR heeft een informierend karakter. Naast gerealiseerde prestaties en gemaakte kosten wordt een relatie gelegd met aan de prestaties ten grondslag liggende operationele doelstellingen van het MJP2.

De Provincie Drenthe levert uiterlijk 15 juli 2010 aan het Rijk de volgende gegevens voor de mid-term review:

- a. de voortgangsrapportage over 2009. Daarbij wordt ook aandacht besteed aan de bijdragen van Provincie en derden door de laatste 2 kolommen van het model Voortgangsrapportage 20.. in te vullen;
- b. een rapportage over operationele doelstellingen. Hierin worden de in de VR opgenomen prestaties over 2007 t/m 2009 in relatie gebracht tot de kwantiteitseisen en kwaliteitseisen voor de relevante operationele doelen die opgenomen zijn in het MJP2. Ter ondersteuning hiervoor dienen tussen het Rijk en de provincie afgesproken tabellen, kaartinformatie, GIS-bestanden voor alle relevante operationele doelen en specifieke verslagen van de programma's voor Nationale Parken, soortenbescherming, Nationale Landschappen en Reconstructie. Voor milieukwaliteit EHS/VHR levert de provincie in dit kader informatie conform afgesproken werkwijze (kaart + tabel met kwaliteitsklassen);
- c. procesinformatie over de uitvoering in de jaren 2007-2009, de samenwerking tussen het Rijk, de Provincie Drenthe en relevante andere in de gebieden opererende overheden en organisaties, de uitvoering door rijksdiensten, alsmede een vooruitblik naar het restant van deze ILG-periode.

Eventueel kan de MTR worden verlucht met fotomateriaal dat een beeld geeft van de geleverde prestaties.

In de mid-term review komen in ieder geval de volgende onderwerpen aan de orde:

- a. aanpassen van de tekst van de bestuursovereenkomst aan de evaluatie van de normkosten, als bedoeld in artikel 7.1, eerste lid;

- b. de mogelijkheden om tussen Provincies te schuiven met prestaties en bijbehorende Rijksbijdragen;
- c. de evaluatie van de landbouw -pilots voor duurzaam ondernemen en het eventueel formuleren van prestaties voor duurzaam ondernemen als bedoeld in artikel 4.2;
- d. stand van zaken van het opnemen van waterprestaties en bijbehorende Rijksmiddelen die mogelijk voortvloeien uit het Nationaal Bestuursakkoord Water in het ILG;
- e. aanpassing van de overeenkomst aan de precieze stand van de lopende verplichtingen per 1 januari 2007;
- f. toevoegen van de middelen voor de operationele doelen bodemsanering en waterbodemsanering aan ILG vanaf 2010.

Eindverslag

Het eindverslag is een rapportage die bedoeld is als verantwoording door de Provincie aan het Rijk van de gehele ILG-periode.

De Provincie Drenthe levert uiterlijk 15 juli 2014 een eindverslag aan het Rijk. De opbouw van de in artikel 12, derde lid, van de WILG bedoelde eindverantwoording is gelijk aan de rapportage voor de mid-term review. Ook het eindverslag zal moeten voldoen aan het accountantsprotocol van bijlage 4, dat daarvoor specifieke eisen zal stellen aan dit verslag. Het eindverslag bestaat hiernaast uit een visitatie door het Rijk.

Zoals de bestuursovereenkomst aangeeft wordt het toezenden van het eindverslag aan het Rijk beschouwd als een verzoek tot vaststelling van het investeringsbudget volgens de WILG, artikel 13.

Bijlage 2b Model voortgangsrapportages

Dit model betreft alleen de nieuwe prestaties zoals vermeld in artikel 3. De indeling sluit aan bij artikel 3 en dientengevolge ook bij het MJP2.

Het model zal uiterlijk ...**PM**... nog worden uitgebreid om ook voortgangsrapportage mogelijk te maken over overgenomen lopende verplichtingen (genoemd in bijlage 5). Afhankelijk van de eenheden waarin de afspraken gemaakt worden vindt ordening plaats per operationeel doel, en/of per regeling waarin de verplichtingen zijn aangegaan, en/of per UC-programma.

Hieronder wordt een toelichting gegeven bij enkele termen in het model. Andere begrippen zijn te vinden in bijlage 1.

Rij 1

Voortgangsrapportage 20...

De voortgangsrapportage heeft betrekking op het voorafgaande jaar. Zo wordt in 2008 gerapporteerd over het rapportagejaar 2007.

Rij 1

Te realiseren prestatie

De overeengekomen prestatie.

Prestatie in uitvoering

a) gronden, waarvoor ten behoeve van de inrichting een bijdragetoezegging is afgegeven, maar waarvan de inrichting nog niet is afgerond.

b) overige prestaties, waarvan de uitvoering wel al is gestart, maar die nog niet zijn afgerond

Prestatie gerealiseerd in het rapportagejaar

Prestatie, die in het betreffende jaar daadwerkelijk gerealiseerd is.

Prestatie gerealiseerd cumulatief

Prestatie, die vanaf 1-1-2007 daadwerkelijk (in het veld) gerealiseerd is.

Bijdrage juridisch vastgelegd

Geld vastgelegd in subsidiebeschikking of opdracht

Bijdrage in betreffende jaar besteed

Geld in betreffend jaar uitbetaald.

Derden

Andere financiers dan Rijk en Provincie Drenthe van de in de bestuursovereenkomst opgenomen prestaties.

Kolom Prestaties

In beheer (Realisatie EHS)

- Gronden, die zijn overgedragen aan de eindbeheerder en waarvoor de eindbeheerder een beheer voert conform het betreffende rijksdoel, of
- Gronden, waarvoor de eindbeheerder reeds een beheer voert conform het betreffende rijksdoel en waarvan het beheer in de tijd moet worden gecontinueerd.
- N.B. Gronden, die zijn of worden overgedragen aan Staatsbosbeheer maken hier geen onderdeel van uit.

Voortgangrapportage 20..

Operationele doelstelling	Realisatie EHS	Uitvoering prestaties		Uitvoering prestaties		financiële bijdragen rijk		financiële bijdragen provincie; alleen invullen bij rapportage 2009 en 2013		financiële bijdragen derden; alleen invullen bij rapportage 2009 en 2013			
		prestatie-eenheid	Te realiseren prestatie	Prestaties gerealiseerd in rapportagejaar	Prestaties gerealiseerd in cumulatief	Rijks-bijdrage juridisch vastgelegd	Rijks-bijdrage in rapportagejaar besteed	Rijks-bijdrage besteed cumulatief	provinciale bijdrage in juridisch vastgelegd	provinciale bijdrage in betreffende jaar besteed cumulatief	Bijdrage derden in betreffende jaar besteed cumulatief	Bijdrage derden besteed cumulatief	
NATUUR	Operationale doelstelling	vererving nieuwe EHS *	hectare										
		ruilen BBL bezit per 1/1/2007	hectare										
		ibv nieuwe EHS	hectare										
		inrichting nieuwe EHS	hectare										
		in beheer (nieuwe en bestaande EHS)	hectare										
		Oplossing knelpunten robuuste verbindingen	aantal										
		vererving nieuwe EHS *	hectare										
		ruilen BBL bezit per 1/1/2007	hectare										
		ibv nieuwe EHS	hectare										
		inrichting nieuwe EHS	hectare										
NATUUR	Operationale doelstelling	in beheer (nieuwe en bestaande EHS)	hectare										
		Oplossing knelpunten robuuste verbindingen	aantal										
		vererving nieuwe EHS *	hectare										
		ruilen BBL bezit per 1/1/2007	hectare										
		ibv nieuwe EHS	hectare										
		inrichting nieuwe EHS	hectare										
		in beheer (nieuwe en bestaande EHS)	hectare										
		Oplossing knelpunten robuuste verbindingen	aantal										
		vererving nieuwe EHS *	hectare										
		ruilen BBL bezit per 1/1/2007	hectare										
NATUUR	Operationale doelstelling	ibv nieuwe EHS	hectare										
		inrichting nieuwe EHS	hectare										
		in beheer (nieuwe en bestaande EHS)	hectare										
		Oplossing knelpunten robuuste verbindingen	aantal										
		vererving nieuwe EHS *	hectare										
		ruilen BBL bezit per 1/1/2007	hectare										
		ibv nieuwe EHS	hectare										
		inrichting nieuwe EHS	hectare										
		in beheer (nieuwe en bestaande EHS)	hectare										
		Oplossing knelpunten robuuste verbindingen	aantal										

Operationele doelstelling	Realisatie EHS	Uitvoering prestaties		Uitvoering prestaties		financiële bijdragen rijk		financiële bijdragen provincie; alleen invullen bij rapportage 2009 en 2013		financiële bijdragen derden; alleen invullen bij rapportage 2009 en 2013		
		prestatie-eenheid	Te realiseren prestatie	Prestaties gerealiseerd in rapportagejaar	Prestaties gerealiseerd in cumulatief	Rijks-bijdrage juridisch vastgelegd	Rijks-bijdrage in rapportagejaar besteed	Rijks-bijdrage besteed cumulatief	provinciale bijdrage in juridisch vastgelegd	provinciale bijdrage in betreffende jaar besteed cumulatief	Bijdrage derden in betreffende jaar besteed cumulatief	Bijdrage derden besteed cumulatief
NATUUR	Operationale doelstelling	vererving nieuwe EHS *	hectare									
		ruilen BBL bezit per 1/1/2007	hectare									
		ibv nieuwe EHS	hectare									
		inrichting nieuwe EHS	hectare									
		in beheer (nieuwe en bestaande EHS)	hectare									
		Oplossing knelpunten robuuste verbindingen	aantal									
		vererving nieuwe EHS *	hectare									
		ruilen BBL bezit per 1/1/2007	hectare									
		ibv nieuwe EHS	hectare									
		inrichting nieuwe EHS	hectare									
NATUUR	Operationale doelstelling	in beheer (nieuwe en bestaande EHS)	hectare									
		Oplossing knelpunten robuuste verbindingen	aantal									
		vererving nieuwe EHS *	hectare									
		ruilen BBL bezit per 1/1/2007	hectare									
		ibv nieuwe EHS	hectare									
		inrichting nieuwe EHS	hectare									
		in beheer (nieuwe en bestaande EHS)	hectare									
		Oplossing knelpunten robuuste verbindingen	aantal									
		vererving nieuwe EHS *	hectare									
		ruilen BBL bezit per 1/1/2007	hectare									

Voortgangrapportage 20..		pnb-leningen	
NATUUR VERVOLG		Budget in betreffende jaar besteed	Budget besteed cumulatief
Operationale doelstelling	Prestaties *		
Realisatie EHS	vererving nieuwe EHS met budget PNB-lening		

* Prestatie is onderdeel van de verwerving ibv nieuwe EHS, waarvan een deel is gefinancierd mbv de PNB-lening

Milieukwaliteit EHS/VHR	Operationale doelstelling	vermindering VHR-gebied	hectare										
		overig EHS	hectare										
		effectgerichte maatregelen	hectare										
		verzuring en vermessing	hectare										
		brongerichte maatregelen	hectare										
		verzuring en vermessing	hectare										
		overig EHS	hectare										
		Uitvoering jaarpennen	uitgevoerd										
		Uitvoeren soortenbeschermingsplannen	uitgevoerd										
		vererving	hectare										
Nationale Parken	Operationale doelstelling	inrichting	hectare										
		in beheer buiten EHS	hectare										
		genzen/foeragegebieden	hectare										
		natuurbraak	hectare										
		inrichting	hectare										
		in beheer buiten EHS	hectare										
		genzen/foeragegebieden	hectare										
		natuurbraak	hectare										
		inrichting	hectare										
		in beheer buiten EHS	hectare										
Soorten- bescherming Westerschelde	Operationale doelstelling	inrichting	hectare										
		in beheer buiten EHS	hectare										
		genzen/foeragegebieden	hectare										
		natuurbraak	hectare										
		inrichting	hectare										
		in beheer buiten EHS	hectare										
		genzen/foeragegebieden	hectare										
		natuurbraak	hectare										
		inrichting	hectare										
		in beheer buiten EHS	hectare										
Natuurbeheer buiten de EHS	Operationale doelstelling	inrichting	hectare										
		in beheer buiten EHS	hectare										
		genzen/foeragegebieden	hectare										
		natuurbraak	hectare										
		inrichting	hectare										
		in beheer buiten EHS	hectare										
		genzen/foeragegebieden	hectare										
		natuurbraak	hectare										
		inrichting	hectare										
		in beheer buiten EHS	hectare										
Als onderdeel van beheer buiten EHS	Operationale doelstelling	inrichting	hectare										
		in beheer buiten EHS	hectare										
		genzen/foeragegebieden	hectare										
		natuurbraak	hectare										
		inrichting	hectare										
		in beheer buiten EHS	hectare										
		genzen/foeragegebieden	hectare										
		natuurbraak	hectare										
		inrichting	hectare										
		in beheer buiten EHS	hectare										

Voortgangsrapportage 20..		Uitvoering prestaties			financiële bijdragen rijk			financiële bijdragen provincie; alleen invullen bij rapportage 2009 en 2013			financiële bijdragen derden; alleen invullen bij rapportage 2009 en 2013		
Operatieve doelstelling	prestatie-eenheid	Prestaties in uitvoering	Prestaties gerealiseerd in rapportagejaar	Prestatie gerealiseerd in voorgaand rapportagejaar	Rijks-bijdrage in rapportagejaar	Rijks-bijdrage in voorgaand rapportagejaar	provinciale bijdrage in rapportagejaar	provinciale bijdrage in voorgaand rapportagejaar	Bijdrage derden vastgelegd	Bijdrage derden in betreffende jaar	Bijdrage derden in voorgaand jaar	waarvan EU-bijdrage besteed cumulatief	waarvan EU-bijdrage besteed cumulatief
Operatieve doelstelling													
Grondgebonden landbouw	hectare												
op peil houden grondvoorraad	hectare												
Duurzaam ondernemen	aantal												
uitvoeren pilots													

Voortgangsrapportage 20..		Uitvoering prestaties			financiële bijdragen rijk			financiële bijdragen provincie; alleen invullen bij rapportage 2009 en 2013			financiële bijdragen derden; alleen invullen bij rapportage 2009 en 2013		
Operatieve doelstelling	prestatie-eenheid	Prestaties in uitvoering	Prestaties gerealiseerd in rapportagejaar	Prestatie gerealiseerd in voorgaand rapportagejaar	Rijks-bijdrage in rapportagejaar	Rijks-bijdrage in voorgaand rapportagejaar	provinciale bijdrage in rapportagejaar	provinciale bijdrage in voorgaand rapportagejaar	Bijdrage derden vastgelegd	Bijdrage derden in betreffende jaar	Bijdrage derden in voorgaand jaar	waarvan EU-bijdrage besteed cumulatief	waarvan EU-bijdrage besteed cumulatief
Operatieve doelstelling													
Recreatie om de Stad; grootschalig groen	hectare												
verwerving	hectare												
waarvan in bufferzones	hectare												
ruilen	hectare												
inrichting	hectare												
wandelen	km knelpuntvrij												
Landelijke Routenetwerken (ontwikkelen, onderhouden en bekend maken)	km knelpuntvrij												
waarvan wandelen over boerenland fietsen	km knelpuntvrij												
varen	km knelpuntvrij												
Provinciale Routenetwerken	km												
wandelen over boerenland													
Beheer recreatie recreatiepakketten	hectare												

Voortgangsrapportage 20..		Uitvoering prestaties			financiële bijdragen rijk			financiële bijdragen provincie; alleen invullen bij rapportage 2009 en 2013			financiële bijdragen derden; alleen invullen bij rapportage 2009 en 2013		
Operatieve doelstelling	prestatie-eenheid	Prestaties in uitvoering	Prestaties gerealiseerd in rapportagejaar	Prestatie gerealiseerd in voorgaand rapportagejaar	Rijks-bijdrage in rapportagejaar	Rijks-bijdrage in voorgaand rapportagejaar	provinciale bijdrage in rapportagejaar	provinciale bijdrage in voorgaand rapportagejaar	Bijdrage derden vastgelegd	Bijdrage derden in betreffende jaar	Bijdrage derden in voorgaand jaar	waarvan EU-bijdrage besteed cumulatief	waarvan EU-bijdrage besteed cumulatief
Operatieve doelstelling													
Nationale Landschappen													
ontwikkeling													
cultuurhistorie													
Provinciale stichtingen landschapsbeheer													
beheersovereenkomsten met landschapspakketten	hectare												

Voortgangsrapportage 20..		Uitvoering prestaties				financiële bijdragen rijk		financiële bijdragen provincie; alleen invullen bij rapportage 2009 en 2013				financiële bijdragen derden; alleen invullen bij rapportage 2009 en 2013							
Operationele doelstelling	Prestaties	prestatie-eenheid	Te realiseren prestatie	Prestaties in uitvoering	Prestaties gerealiseerd in rapportagejaar	Prestatie gerealiseerd in gerealiseerd rapportagejaar cumulatief	Rijks-bijdrage juridisch vastgelegd	Rijks-bijdrage in rapportagejaar besteed	Rijks-bijdrage besteed cumulatief	provinciale bijdrage vastgelegd	provinciale bijdrage in betreffende jaar besteed	provinciale bijdrage besteed cumulatief	Bijdrage derden juridisch vastgelegd	Bijdrage derden betreffende jaar besteed	Bijdrage derden besteed cumulatief	waarvan EU-bijdrage besteed cumulatief	POP2	D2	D3
Duurzaam bodengebruik	plots opstellen provinciale bodemvisie	aantal																	
Bodemsanering	aantal bodemsanering eenheden (BPE)	aantal																	
Als onderdeel van bodemsanering	aantal saneringen	aantal																	
	aantal onderzoeken	aantal																	
	verontreinigd oppervlakt	m2																	
	verontreinigde grond	m3																	
	verontreinigd grondwater	m3																	

Voortgangsrapportage 20..		Uitvoering prestaties				financiële bijdragen rijk		financiële bijdragen provincie; alleen invullen bij rapportage 2009 en 2013				financiële bijdragen derden; alleen invullen bij rapportage 2009 en 2013							
Operationele doelstelling	Prestaties	prestatie-eenheid	Te realiseren prestatie	Prestaties in uitvoering	Prestaties gerealiseerd in rapportagejaar	Prestatie gerealiseerd in gerealiseerd rapportagejaar cumulatief	Rijks-bijdrage juridisch vastgelegd	Rijks-bijdrage in rapportagejaar besteed	Rijks-bijdrage besteed cumulatief	provinciale bijdrage vastgelegd	provinciale bijdrage in betreffende jaar besteed	provinciale bijdrage besteed cumulatief	Bijdrage derden juridisch vastgelegd	Bijdrage derden betreffende jaar besteed	Bijdrage derden besteed cumulatief	waarvan EU-bijdrage besteed cumulatief	POP2	D2	D3
Waterkwaliteit	saneren waterbodems	aantal																	

Voortgangsrapportage 20..		Uitvoering prestaties				financiële bijdragen rijk uit additionele middelen		financiële bijdragen provincie; alleen invullen bij rapportage 2009 en 2013				financiële bijdragen derden; alleen invullen bij rapportage 2009 en 2013							
Operationele doelstelling	Prestaties	prestatie-eenheid	Te realiseren prestatie	Prestaties in uitvoering	Prestaties gerealiseerd in rapportagejaar	Prestatie gerealiseerd in gerealiseerd rapportagejaar cumulatief	Rijks-bijdrage juridisch vastgelegd	Rijks-bijdrage in rapportagejaar besteed	Rijks-bijdrage besteed cumulatief	provinciale bijdrage vastgelegd	provinciale bijdrage in betreffende jaar besteed	provinciale bijdrage besteed cumulatief	Bijdrage derden juridisch vastgelegd	Bijdrage derden betreffende jaar besteed	Bijdrage derden besteed cumulatief	waarvan EU-bijdrage besteed cumulatief	POP2	D2	D3
Reconstrutie	terugdringen ammoniakemissie:																		
	duurzaam waterbeheer:																		
	duurzame landbouw:																		
	overige rijsoealen:																		

in de gele cellen vult iedere provincie zelf de prestaties uit de bestuursvereenkomst in en daarachter de bijbehorende prestatie eenheden. Provincie breidt daarbij het aantal rijken naar behoefte uit.

In iedere omlijnde cel komt slechts 1 getal. Voor alle prestaties per operationeel doel samen hoeft maar één financiële verantwoording ingevuld te worden

de grijze cellen hoeven niet te worden ingevuld

Bijlage 2c Model Grondprijzen

Provincie:							
Rapportage jaar							
Operationale doelstelling	Verworven hectaren	Bruto kosten /hectare	Netto aankoopkosten /hectare	Kosten gebouwen /hectare	Kosten toeslagen /hectare	Inzet onteigening (hectaren)	Vervreemding gesubsidieerde/ Doorgeleverde Gronden (hectaren)
Realisatie EHS							
Realisatie RodS							

Bijlage 3 Protocol voor effectmonitoring

1. De Provincie Drenthe werkt op relevante thema's samen met het Rijk en stelt voor de effectmonitoring de relevante gegevens beschikbaar die ze zelf verzamelt.
2. Het Rijk en de Provincie Drenthe geven voor de mid-term review ILG (2010) nadere invulling aan kwaliteitsborging van de EHS (inclusief de Natura 2000 gebieden), door afspraken te maken over definiëring van natuurkwaliteit, over ambities voor natuurkwaliteit en over monitoring van effecten. Daarbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij bestaande begrippenkaders en monitoringssystemen. Rijk en Provincie Drenthe betrekken de terreinbeherende organisaties in het proces.

Bijlage 4 Accountantsprotocol voor provinciale rapportages

N.B. Invoegen zodra beschikbaar

Bijlage 5 Overzicht van rijksverplichtingen die de Provincie Drenthe overneemt

***N.B.** Invoegen zodra beschikbaar*

***N.B.** Ook in de modellen de voortgangsrapportages dienen de lopende verplichtingen verwerkt te worden; afhankelijk van de eenheden waarin de afspraken gemaakt worden vindt ordening plaats per operationeel doel, en/of per regeling waarin de verplichtingen zijn aangegaan, en/of per UC-programma)".*

Bijlage 6 Overzicht van restanttaakstelling van de Provincie Drenthe

N.B. Voeg in: provinciale tabel uit bijlage 4 van het *Eindrapport Nulmeting restanttaakstellingen MJP2-doelen in het ILG* (7 april 2006).

PM Het Voorlopig Akkoord werkt met de op dat moment bekende cijfers, die de restanttaakstellingen per 1-1-2005 weergeven. Deze worden vervangen door de restanttaakstellingen per 1-1-2007, zodra die bekend zijn na verwerking van de resultaten van het UC 2005-2006, de uitkomsten van het project Taakstelling op kaart en de evaluatie 'omslag verwerving naar beheer'.

Bijlage 7 Kaart met BBL-gronden in de Provincie Drenthe

N.B. Toevoegen

Toelichting op de bestuursovereenkomst

Deze toelichting geeft richting aan de interpretatie van de overeenkomst, maar is niet juridisch bindend.

Algemeen

Medio 2004 hebben het Rijk, het Interprovinciaal Overleg, De Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de Unie van Waterschappen overeenstemming bereikt over een nieuwe sturingswijze voor de realisatie van de Rijksdoelen voor het landelijk gebied. Dit heeft geresulteerd in het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG). De afspraken zijn neergelegd in de notitie 'Contouren van het Investeringsbudget Landelijk Gebied' (hierna: 'Contourennotitie ILG', zie www.ilg.nu) en vervolgens wettelijk verankerd in de Wet inrichting landelijk gebied (WILG, [**PM vermelding Staatsblad**]) en de daarop gebaseerde regelingen. Kern van de nieuwe sturingsfilosofie is dat Provincies, in samenwerking met gemeenten, waterschappen en maatschappelijke organisaties, de regie voeren bij de programmering en uitvoering van het Rijksbeleid voor het landelijk gebied. Het Rijk stelt daartoe gebundeld en ontschot financiële middelen en personele capaciteit beschikbaar; Provincies verplichten zich om de overeengekomen beleidsdoelen voor het landelijk gebied te realiseren.

De voorliggende bestuursovereenkomst tussen het Rijk en de Provincie Drenthe vormt de formele afronding van een fase waarin partijen overleg hebben gevoerd en vervolgens nadere afspraken hebben gemaakt over de realisatie van de Rijksdoelen voor het landelijk gebied. Basis voor de bestuursovereenkomst is van Rijkszijde de Nota Ruimte en het tweede rijksmeerjarenprogramma van de Agenda Vitaal Platteland (MJP2) en van Provinciezijde het provinciale meerjarenprogramma ... (pMJP; [**PM titel nog door de Provincie in te vullen**]). De overeenkomst wordt gesloten voor een periode van zeven jaar. Binnen die periode is de Provincie vrij om de ter beschikking gestelde middelen te besteden aan activiteiten, projecten en maatregelen die zij noodzakelijk acht om de afgesproken prestaties te realiseren. Aan het einde van de genoemde periode wordt hierover verantwoording afgelegd. Tussentijds verschaft de Provincie middels een jaarlijkse voortgangsrapportage inzicht in de voortgang van de prestaties en het daaraan bestede budget. Op die wijze kunnen beide partijen de uitvoering van het beleid voor het landelijk gebied volgen, en zo nodig in onderling overleg besluiten om de voorliggende overeenkomst tussentijds te wijzigen.

Voor een goed begrip van de achtergrond en context van deze overeenkomst is raadpleging van het Rijks- respectievelijk Provinciale meerjarenprogramma de eerst aangewezen bron, evenals de WILG met onderliggende regelgeving. Daarnaast worden hierna de artikelen van de bestuursovereenkomst nader toegelicht. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat deze toelichting geen deel uitmaakt van de overeenkomst; de toelichting is dus niet bindend en heeft daarom slechts een verklarend karakter.

Artikel 2 Algemene verplichtingen van het Rijk en de Provincie Drenthe

In dit artikel zijn de algemene verplichtingen van het Rijk en de Provincie Drenthe opgenomen die voor de Rijksbijdragen en de diverse prestaties gelden en die in de navolgende artikelen zo nodig verder worden uitgewerkt.

2.1 De tekst die onder art. 2.1 is weergegeven is toegevoegd n.a.v. regionaal bestuurlijk overleg d.d. 4 september j.l. daarmee is volgorde van nummering iets gewijzigd.

2.2 Verplichtingen van het Rijk

In artikel 2.1 worden de verplichtingen van het Rijk aangegeven voor wat betreft het beschikbaar stellen van ILG-middelen. Behalve het ILG-budget zijn er ook andere geldstromen die deels dezelfde doelen kunnen dienen als het ILG maar deze maken geen deel uit van de voorliggende bestuursovereenkomst. Voorbeelden zijn regionaal groen, EHS-nieuwe natuur NURG, BIRK, WB21 en Belvédère. Geleverde prestaties met die middelen worden dan ook niet via de bestuursovereenkomst geregistreerd en verantwoord.

De geprogrammeerde ILG-middelen worden door het Rijk conform artikel 8 van de WILG beschikbaar gesteld in de vorm van een beschikking. Artikel 8 bepaalt dat het Rijk, als de financiële situatie daar aanleiding toe geeft, het verleende investeringsbudget mag spreiden over een uitvoeringsperiode van

maximaal 10 jaar. Het Rijk en de Provincie Drenthe kunnen in dat geval in onderling overleg bepalen of de bestuursovereenkomst dient te worden aangepast. Het investeringsbudget wordt verleend bij jaarlijkse beschikking. De tegenboeking van deze post heet "voorschotten ILG". Bij betaling aan het Groenfonds wordt de Groenfondstrekening opgewaardeerd en de vordering op het Ministerie van LNV afgewaardeerd voor een gelijk bedrag.

Naast dit programmagedeelte biedt het Rijk nog andere gereedschappen aan voor het realiseren van de overeengekomen prestaties: beschikking over ruilgronden, programmeerbevoegdheid voor de Pnb-lening (particulier natuurbeheer) en capaciteit van uitvoeringsdiensten. De Pnb-lening is een budget voor het verwerven van nieuwe EHS, waarbij subsidiëring plaats vindt via de Regeling Subsidies terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties. De wijze waarop deze gereedschappen ingezet kunnen worden is uiteengezet in respectievelijk artikel 6 en artikel 8.

2.3 Verplichtingen van de Provincie Drenthe

In artikel 2.2 worden de verplichtingen van de Provincie Drenthe verwoord. Voor wat betreft de bijdragen van derden, die indicatief zijn verwerkt in artikel 3, heeft de Provincie een inspanningsverplichting om deze beschikbaar te krijgen. Een belangrijke 'derde' is het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling, dat voor de periode 2007-2013 een aanzienlijk steunbedrag gereserveerd heeft voor de lidstaat Nederland. Het feitelijk realiseren van deze cofinanciering verloopt via het nationale plattelandsontwikkelingsprogramma 2007-2013 (POP2), waarin de provincies een substantiële rol vervullen.

Met 'proceskosten' wordt bedoeld de bestedingen die gemaakt worden voor het faciliteren van de samenwerking van partijen (eventuele kosten voor projectleiding, vacatiegelden, administratiekosten), de kadasterkosten bij kavelruil, kosten voor communicatie (bijeenkomsten, een gebiedskrantje of – website, studiekringen etc) en voor monitoring. Het ILG bevat geen apart budget voor proceskosten. De proceskosten maken onderdeel uit van de budgetten die het Rijk beschikbaar stelt voor de realisatie van de materiële doelen.

2.4 Vrijheid van provinciaal handelen binnen het totale budget

Artikel 2.3 bevestigt de provinciale beleidsvrijheid om de financiële Rijksbijdragen naar eigen inzicht binnen de ILG-doelen te besteden aangezien het Rijk een ontschot budget ter beschikking stelt. Deze mogelijkheid bestaat niet, zoals in artikel 3 is bepaald, met betrekking tot de bijdragen voor Nationale parken tenzij het overlegorgaan daarmee instemt, en voor de provinciale Stichtingen Landschapsbeheer die aan de betreffende prestatie besteed moet worden.

Uitgangspunt in artikel 2.3 is dat de door de provincies aan te gane meerjarige verplichtingen worden gefinancierd met het ter beschikking gestelde kasbudget. Dit betekent dat de provincies al in een vroeg stadium van de ILG-periode de meerjarige verplichtingen moeten zijn aangegaan. Bijvoorbeeld: een inrichtingsmodule heeft een "looptijd" van 4 jaar. Een aan zo'n module gekoppelde verplichting moet dus in 2009 reeds zijn aangegaan om kas-uitfinanciering ultimo 2013 te realiseren. Dit onderstreept het belang voor de Provincie om tijdig een goede planning te realiseren.

Niettemin kunnen zich bijzondere omstandigheden voordoen die vertraging veroorzaken bij de uitfinanciering. Bijvoorbeeld in geval een aangevraagde milieuvergunning bij een gemeente pas op een heel laat moment wordt afgegeven en de provincie deze vertraging redelijkerwijs niet had kunnen voorzien. Een ander voorbeeld is de subsidieverlening aan Nationale Parken in 2012 en 2013. In zulke gevallen is een optie om de gelden die in zo'n geval niet kunnen worden besteed, tijdelijk onder te brengen bij het Groenfonds. Uitfinanciering vindt dan plaats in 2014 en eventueel nog 2015, maar die uitfinanciering vindt nog wel plaats onder het regime van de huidige overeenkomst. Het Ministerie van Financiën moet dan echter wel toestemming verlenen om deze constructie toe te passen. De financiële bijdragen van Provincie en derden zijn onderling vervangbaar. Als de Provincie er derhalve in slaagt een hogere bijdrage van derden te verwerven, kan ze haar eigen bijdrage verlagen. Ingeval van een lagere bijdrage van derden dient de Provincie zich in te spannen om de financiering elders te vinden. Daarbij blijft ten aanzien van de prestaties een resultaatverplichting bestaan.

De eindverantwoording vindt plaats in 2014 en betreft het geheel van de afgesproken prestaties. De manier waarop de eindverantwoording wordt vastgelegd in artikel 13 van de WILG en is toegelicht in artikel 7.3 van deze overeenkomst.

Indien de Provincie Drenthe alle rijksdoelen heeft gerealiseerd en er blijven toch rijksmiddelen over, dan zouden volgens de toelichting op de WILG (pagina 60) deze middelen ter beschikking blijven van deze Provincie. Voorwaarde is dat die middelen worden ingezet op het terrein van de plattelandsontwikkeling, overeenkomstig de daaraan bij of krachtens wet gegeven regels. In zo'n situatie zal dus het nodige overleg gevoerd worden om de bestemming van overblijvende gelden te bepalen.

De Provincies kunnen het investeringsbudget uitsluitend onttrekken aan het Groenfonds voor feitelijke betalingen die verband houden met de uitvoering van de bestuursovereenkomst. Voor de Provincies is het Besluit begroting en verantwoording (BBV) van toepassing. De basis van het verslaggevingstelsel zoals in dit besluit geregeld is een gemodificeerd stelsel van baten en lasten. Uitgangspunt is dat aan de Provincies een grote vrijheid van inrichting van de begroting is gegeven.

De Stichting Groenfonds is de in de WILG aangewezen rechtspersoon voor het beheer van het ILG. Het Groenfonds heeft een beperkte kasbeheerfunctie die onder het geïntegreerd middelenbeheer valt, wat betekent dat publieke middelen de schatkist van het Rijk pas verlaten wanneer deze daadwerkelijk nodig zijn voor de uitvoering. Er zijn drie varianten denkbaar voor de manier waarop de Provincies en het Groenfonds met elkaar omgaan in het uitgaande betalingsverkeer: per transactie (de Provincie geeft betaalopdrachten aan het Groenfonds die de eindbegunstigde uitbetaalt), gebundeld (de Provincie stuurt betaalopdrachten naar de huisbankier en declareert gebundeld bij het Groenfonds) of via clearing (de Provincie stuurt betaalopdrachten naar de tweede rekening bij de huisbankier die gekoppeld is aan de Groenfondstrekening).

In de gevallen waarin DLG namens de Provincies geld betaalt aan eindbegunstigden en int bij medefinanciers dient DLG ook de beschikking te krijgen over de ILG-middelen. Er zijn drie varianten denkbaar: via clearing, via een werkrekening van DLG bij het Groenfonds, of via facturering.

2.5 EU-gelden

De EU-gelden worden gekoppeld aan doelen en maatregelen via de programmadocumenten. Deze geven in een aantal gevallen echter geen duidelijkheid op het niveau van de individuele provincie. In die gevallen is een expliciete afspraak over de beschikbaarheid van EU-gelden via de modelbestuursovereenkomst wenselijk, in het geval er ILG-geld mee gemoeid is.

Over de (cumulatief) bestede EU-bijdragen in het kader van deze overeenkomst wordt door de provincie bij de midtermreview en de eindrapportage gerapporteerd, uitgesplitst naar EU-programma, POP-2, Doelstelling 2 (EFRO) en Doelstelling 3 (EFRO).

Deze rapportage is voor met name de structuurfondsen van belang, omdat structuurfondsenprojecten in het landelijk gebied vanaf 2007 in de landsdelige programma's zullen moeten concurreren met andere projecten. In de midterm evaluatie kan worden beoordeeld of de structuurfondsen in voldoende mate met het ILG worden gekoppeld.

2.6 Indexering

1. Jaarlijks wordt een loonbijstelling toegepast over 80% van de structurele bijdragen aan Nationale Parken.
2. Voor bijstelling van normkosten is goedkeuring nodig van het ministerie van Financiën.

Artikel 3 Prestaties en bijdrage per Rijksdoel

In dit artikel zijn alle prestaties opgenomen die de Provincie Drenthe zal realiseren met de ILG-middelen voor de periode 2007-2013. Voor de beschrijving van de opgenomen operationele doelen, de normkosten en Rijksnormbijdragen wordt verwezen naar het MJP2. Hieronder wordt alleen ingegaan op de afspraken die nadere uitleg behoeven.

3.1 Natuur

a. Realisatie EHS

Verwerving

Onder nieuwe EHS wordt verstaan nog te realiseren EHS. Voor een kaart van de begrenzing van de (reeds bestaande en nog te realiseren) EHS wordt verwezen naar het MJP2. Voor het verwerven van nieuwe EHS zijn 3 verschillende Rijksbijdragen beschikbaar gesteld:

- geld. Hiervoor kan grond in de begrensde EHS worden gekocht of andere grond die dan vervolgens geruild kan worden tegen grond die in de EHS ligt;
- grondvoorraad ILG. De wijze waarop Provincies regie gaan voeren over de benodigde ruilingen wordt beschreven in artikel 6;
- De Provincies bepalen hoe het Pnb-leningbudget ingezet gaat worden voor de aankoop van grond met een natuurdoel in het kader van deze overeenkomst. Zie verder artikel 6.

Inrichting

Provincies dragen er zorg voor dat terreinbeherende organisaties de terreinen goed ingericht overgedragen krijgen. Dit betekent dat de gebieden zodanig zijn ingericht dat de eindbeheerder de doelen die voor dat gebied democratisch gelegitimeerd zijn vastgesteld, binnen een termijn van 10 jaar na overdracht tegen maatschappelijk aanvaardbare middelen kan realiseren en duurzaam in stand kan houden. De inrichting kan desgewenst plaatsvinden of voltooid worden na overdracht, mits de Provincie Drenthe daartoe een subsidie verstrekt. Deze aanpak is niet mogelijk als Staatsbosbeheer de eindbeheerder wordt. Staatsbosbeheer kan geen inrichtingssubsidie aanvragen en moet garanties hebben dat de inrichting zeker is gesteld.

Beheer

De afgesproken prestatie richt zich erop, dat hectares in zodanig beheer gehouden worden dat overeengekomen natuur/landschapswaarden worden ontwikkeld/bestendig. Daarom valt onder deze prestatie het in beheer houden van het aantal hectares uit reeds lopende overeenkomsten (gelegen in reeds gerealiseerde EHS), het afsluiten van nieuwe overeenkomsten of anderszins het creëren van gunstige beheerscondities (gelegen in de nieuwe EHS) tot aan het totaal aantal hier aangegeven hectares.

De evaluatieresultaten van Programma Beheer zijn in het voorjaar van 2007 bekend.

Robuuste verbindingen

Bij het opheffen van knelpunten robuuste verbindingen gaat het op landelijk niveau om 31 reeds benoemde knelpunten tussen rijksinfrastructuur en robuuste verbindingen voor natuur.

b. Milieukwaliteit EHS en VHR

Naar aanleiding van de Bestuurlijke Werkconferentie van 28 juni 2006 is besloten geen prestatieafspraken te maken over maatregelenpakketten, zoals in het MJP2 is aangegeven, maar over het te behalen resultaat voor verdroging, gecombineerd met een grove typering van de aanpak voor verzuring en verminging. De aanpak van de verdroging richt zich op de gebieden van de TOP-lijst en wordt uitgevoerd conform de aanbevelingen en de handreiking van de Task Force Verdroging. De TOP-lijst is de lijst met gebieden en de oppervlakten daarvan waarover Rijk en Provincie Drenthe het eens zijn dat daar de verdrogingsbestrijding prioriteit heeft in de komende ILG-periode en nog enige jaren daarna (tijdshorizon is 2015). Buiten die gebieden investeert het rijk niet in de aanpak van de verdroging.

c. Nationale parken

De bestaande financiële afspraken met de Nationale Parken worden in de ILG-periode 2007-2013 gecontinueerd; de financiële afspraak houdt in dat elk park jaarlijks aanspraak kan maken op een structurele bijdrage (met jaarlijkse loonbijstelling over 80% daarvan) en, voorzover van toepassing, aanspraak kan maken op een eenmalige investeringsbijdrage. Ieder Nationaal park kent een overlegorgaan dat voortschrijdende 3-jarige programma's en jaarplannen opstelt. Deze behoeven de goedkeuring van de Provincie. Met deze Rijksbijdrage kan slechts geschoven worden indien het desbetreffende overlegorgaan ermee instemt.

d. Soortenbescherming

In 2007 wordt de Beleidsstrategie soorten door het Rijk vastgesteld. Tot dat moment blijft het Meerjarenprogramma 2000-2004 gelden. Op basis daarvan stelt de klankbordgroep soortenbeleid

(bestaande uit het Rijk, Provincies, natuurbeschermingsorganisaties en soortenorganisaties) jaarplannen op, die door de Provincie worden uitgevoerd.

e. Westerschelde

De prestatie die voor de Westerschelde is opgenomen is alleen relevant voor de Provincie Zeeland. Hierover is reeds een overeenkomst gesloten [*PM vul in: titel overeenkomst*], waarvan de prestaties en bijdragen in deze bestuursovereenkomst zijn overgenomen.

3.2 Landbouw

Grondgebonden landbouw

Binnen de prestatie voor verbeterde inrichting valt zowel het proces van grondruil (waarbij twee instrumenten ter beschikking staan: kavelruil en wettelijke herverkaveling) als ook een bijdrage aan de inrichtingsmaatregelen. Om ruilprocessen binnen landinrichtingsprojecten vlot te laten verlopen is een zekere voorraad ruilgrond nodig. Het rijk verplicht de provincies om de voorraad ruilgrond op peil te houden tot het niveau dat bij de prestaties voor landbouw is aangegeven. Deze grondvoorraad is bedoeld voor alle operationele doelen binnen het ILG waar verwerving aan de orde is, dus ook voor nieuwe EHS, robuuste verbindingen, natte natuur en recreatie om de stad.

Duurzaam ondernemen

Met de pilots duurzaam ondernemen wordt beoogd de kennis te vergroten over maatregelen die een duurzame productie in land- en tuinbouw bevorderen. Het betreft projecten die zich richten op agrobiodiversiteit en duurzaam bodemgebruik. Een speciaal voor agrobiodiversiteitsprojecten opgesteld kennis- en leertraject dient ter ondersteuning en voor informatie-uitwisseling bij het opzetten, uitvoeren en evalueren van de pilots. De Provincie ontwikkelt pilots, die door het Rijk moeten worden goedgekeurd. Op basis van de resultaten van de pilots zal het Rijk tijdens de mid-term review een voorstel doen voor aanpassing van de overeenkomst voor wat betreft deze prestatieafspraken.

Glastuinbouw

Het rijksbudget heeft betrekking op de financiering van de collectieve voorzieningen en niet op de totale realisatie van het project (inclusief de investeringen op de tuinbouwkavels). Het rijk financiert maximaal voor 50 % van de kosten tot een maximum per m2 planoppervlak.

3.3 Recreatie

Recreatie om de stad

In vijf Provincies (Noord-Holland, Utrecht, Zuid-Holland, Gelderland en Limburg) speelt het operationele doel recreatie om de stad dat bestaat uit het realiseren van grootschalig groen, bufferzones en groene verbindingen. Het reeds bestaande uitvoeringsprogramma is als bijlage 3 aan het MJP2 toegevoegd. Analoog aan hetgeen onder verwerven EHS is beschreven (artikel 3.1), heeft het Rijk voor verwerven van recreatie om de stad zowel geld in het ILG als grondvoorraad (die voor de doelen EHS en RodS zijn verworven maar nog niet zijn doorgeleverd) beschikbaar gesteld. Limburg kent geen RodS, maar wel twee rijksbufferzones.

Landelijke routenetwerken

De landelijke routenetwerken zijn in het MJP2 op kaart aangegeven. In het ILG gaat het om het knelpuntenvrij maken van deze reeds bestaande routes.

Beheer

Naast beheersovereenkomsten voor natuurdoelen is het ook mogelijk overeenkomsten aan te gaan voor recreatiedoelen. Het Rijk wil graag dat deze mogelijkheid beter benut wordt maar vraagt daarbij van de Provincie geen concrete prestatie. Deze komt dan ook niet voor in de voortgangsrapportage over het ILG.

3.4 Landschap

Nationale landschappen

Voor de 20 Nationale landschappen die in de Nota Ruimte zijn aangegeven geldt dat de Provincies ze in het streekplan concreter moeten begrenzen, de kernkwaliteiten moeten uitwerken en uitvoeringsprogramma's moeten maken. Het Rijk toetst vervolgens de onderdelen van deze programma's waarin het ILG-budget ter cofinanciering is opgenomen. De ILG-prestaties die in deze programma's zijn opgenomen zijn in deze bestuursovereenkomst overgenomen en worden aan het eind van de ILG-periode verantwoord.

Stichtingen Landschapsbeheer

De provinciale stichtingen Landschapsbeheer zullen een vaste jaarlijkse bijdrage ontvangen. Daarmee is dit onderdeel van het ILG-budget niet flexibel inzetbaar.

3.5 Bodem

Duurzaam bodemgebruik

Met betrekking tot duurzaam bodemgebruik hebben het Rijk en de Provincies in het Uitvoeringscontract 2005-2006 afspraken gemaakt over het bevorderen van de toegankelijkheid en het gebruik van bodemgegevens bij landelijke en lokale sturing. De Provincies steunen dit beleid door gerichte pilots uit te voeren. Voor periode 2007-2013 gaat het om pilots die gericht zijn op het gebruik en beschikbaar komen van bodeminformatie in landbouwgebieden en in natuurontwikkelingsgebieden. De pilots maken onderdeel uit van het landelijke project BIELLS en moeten voldoen aan het programma van eisen van BIELLS.

Doel van de bodemvisie is het vaststellen van de gewenste bodemkwaliteit in het landelijk gebied, waarbij het gebruik en de kwaliteit van de bodem bij elkaar passen.

Bodemsanering

De Rijksbijdrage voor de aanpak van bodemverontreiniging in het kader van de Wet bodembescherming (Wbb) zal voor wat betreft het landelijk gebied vanaf 2010 (mid-term review) worden toegevoegd aan het ILG-budget. In 2005 zijn deze bijdragen namelijk tot en met 2009 toegekend aan de bevoegde overheden, Provincies en rechtstreekse gemeenten, die hiertoe meerjarenprogramma's Wbb hebben opgesteld en in uitvoering hebben. De afspraken die met betrokken partijen zijn gemaakt voor wat betreft het landelijk gebied vervallen niet met het MJP2. Het Wbb-budget kan overigens in de periode 2007 tot en met 2009, vooruitlopend op de mid-term review, worden ingezet voor een gebiedsgerichte aanpak van de bodemverontreiniging in het landelijk gebied. Prestaties dienen echter op grond van de Wbb te worden geleverd aangezien met de betrokken overheden in dat kader tot en met 2009 afspraken zijn gemaakt.

3.6 Water

Rijk, IPO, VNG en UvW stellen op basis van de in 2006 uitgevoerde evaluatie van het Nationaal Bestuursakkoord Water vast wat voor de periode 2007 – 2015 met een doorkijk naar 2050 de omvang is van de nader uitgewerkte opgave, de financiële gevolgen en de dekking daarvan alsmede de eventuele consequenties voor de lastendruk. Hierbij dragen het Rijk, IPO, VNG en UvW zorg voor een wijze van bekostiging en financiering die past bij de wateropgave voor het regionale watersysteem.

Rijksdoelen voor het thema "water" kunnen worden meegefinancierd uit het ILG indien sprake is van meekoppeling met andere rijksdoelen, zoals natuur, landbouw en reconstructie zandgebieden (zie NBW, artikel 18-5).

Combineren of koppelen van middelen voor water en andere doelen kan een meerwaarde betekenen voor alle beoogde doelen.

3.7 Reconstructie zandgebieden

De prestatie betreft het uitvoeren van het uitvoeringsprogramma inclusief de in het pMJP in het kader van de reconstructie benoemde prestaties (de uitvoeringsprogramma's zoals bepaald in artikel 31 van

de Reconstructiewet concentratiegebieden worden door de WILG vervangen door de systematiek van de meerjarenprogramma's).

Artikel 4   Lopende verplichtingen en restanttaakstelling

Lopende verplichtingen

In de periode tot 1 januari 2007 is het rijk financiële verplichtingen aangegaan die nog (gedeeltelijk) tot uitbetaling moeten komen. Een deel van deze lopende verplichtingen is aangegaan via regelingen die opgaan in het ILG. In de ILG periode worden dergelijke verplichtingen voortaan door de provincies aangegaan. Hierbij zou een situatie kunnen ontstaan van een dubbele aansturing van allerlei gebiedsgerichte projecten en processen, doordat het rijk verantwoordelijk is voor de financiële afhandeling van de lopende verplichtingen en de provincies verantwoordelijk zijn voor de nieuwe verplichtingen, terwijl het veelal over dezelfde gebieden gaat. Om dit te voorkomen zijn rijk en provincies overeengekomen dat de lopende verplichtingen worden overgedragen aan de provincies en de regie daarmee volledig bij de provincies ligt.

De overdracht houdt in dat zowel de lusten als de lasten van de lopende verplichtingen voor de provincies zijn. Behalve de zorg voor de betalingen, dragen de provincies ook de zorg voor de overige zaken die voortvloeien uit de verplichtingen, zoals het toezicht op naleving van subsidievoorwaarden. De provincies zullen eventueel financieel / economisch voordeel voortkomend uit de verplichtingen inzetten voor de realisatie van de in deze overeenkomst afgesproken prestaties.

Door accountantskantoor PriceWaterhouseCoopers zijn de verplichtingen geïnventariseerd en zijn de mogelijke risico's van de overdracht van de verplichtingen in kaart gebracht. Provincies en rijk hebben afspraken gemaakt om deze risico's te beperken.

De overgedragen verplichtingen hebben alleen betrekking op de lopende, comptabele, verplichtingen, zoals ze zijn opgenomen in de rijksboekhouding. Bestuurlijke verplichtingen die niet hebben geleid tot comptabele verplichtingen maken hier geen deel van uit. Ook de verantwoordelijkheid voor reeds afgesloten verplichtingen wordt niet overgedragen. Wel spreken rijk en provincies dat de situatie per geval wordt bekeken indien zich nieuwe comptabele verplichtingen voordoen, die voortvloeien uit reeds afgesloten verplichtingen.

Restanttaakstelling

Voor een aantal rijksdoelen in het MJP2 zijn taakstellingen en restanttaakstellingen geformuleerd in termen van hectares of kilometers. Een deel van deze taakstellingen is in de afgelopen jaren reeds gerealiseerd. De restanttaakstelling heeft betrekking op hetgeen nog uitgevoerd moet worden. In het rapport "Nulmeting restanttaakstellingen MJP2-doelen in het ILG" van 7 april 2006 zijn de cijfers voor de (restant)taakstellingen onderbouwd. Voor het bepalen van de restanttaakstelling is 1 januari 2005 als ijkdatum gehanteerd.

De cijfers in het rapport Nulmeting zijn gebaseerd op de op dat moment best beschikbare informatie. De restanttaakstellingen zijn ook opgenomen in deze ILG-bestuursovereenkomst 2007-2013. In 2007 zullen deze cijfers worden geactualiseerd op basis van de resultaten van het Uitvoeringscontract 2005-2006 voor, de uitkomsten van het project Nulmeting op kaart en de evaluatie van het programma beheer. In het project Nulmeting op kaart worden GIS-kaarten gemaakt van de werkelijk gerealiseerde oppervlakten natuur en recreatie, hetgeen tot aanpassing van de restanttaakstelling kan leiden. De evaluatie van programma beheer zou kunnen leiden tot een verschuiving tussen beheer en verwerving.

Artikel 5   Financieel beheer

1. De subsidiabiliteit van kostensoorten wordt hierbij bepaald door de vigerende Europese regelgeving. Speciale aandacht is nodig voor kosten die niet worden vergoed, zoals BTW (Vo. 1698/2005: artikel 70 en 71).

2. De Ministerraad van 7 juli 2006 heeft besloten dat de nationale verklaring er komt en dat DR die gaat uitvoeren voor de regelingen van LNV. De nationale verklaring is een jaarlijkse verklaring van de minister van Financiën namens het kabinet over het financiële beheer van de Europese gelden in Nederland. Verklaard wordt dat de uitgaven van EU-gelden zijn besteed in overeenstemming met de

regels en wetgeving van de Europese Commissie. De verklaring omvat een oordeel over zowel het systeem als de rechtmatigheid van de uitgaven die medegefinancierd worden vanuit de structuurfondsen (het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) en het Europees Sociaal Fonds (ESF), de landbouwfondsen (Europees Landbouwfonds voor Garantie (ELGF), Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO) en Europees Fonds voor Visserij (EVF), alsmede INTERREG IIIA en LIFE+ (een groepering van elementen uit bestaande programma's waaronder het huidige LIFE-Milieu en LIFE-Natuur, maar ook Forest Focus, URBAN en de ondersteuning voor niet-gouvernementele organisaties).

Voor de periode vanaf 2007 heeft het ministerie van LNV (voor de gebiedsgerichte maatregelen) in overleg met de provincies gekozen voor de systematiek van 'gebundelde betalingen' via het betaalorgaan Dienst Landelijk Gebied. In de systematiek van 'gebundelde betalingen' wordt de Europese bijdrage één op één gekoppeld aan de provinciale of rijksbijdrage in een POP-project. Voor de uitvoering van de ondernemersgerichte maatregelen met Europese cofinanciering wordt gebruik gemaakt van het betaalorgaan Dienst Regelingen. Beide delen worden betrokken bij de nationale verklaring.

Ten aanzien van de declaraties zal de DR dezelfde rol vervullen als bij de structuurfondsen, die eruit bestaat dat DR verantwoordelijk wordt voor de certificering van declaraties aan de Commissie. DR zal dossiers van de beheersautoriteiten beoordelen op volledigheid en op conformiteit met Europese subsidieverordeningen alvorens declaraties aan de Commissie door te geleiden.

Artikel 6   Grondzaken

1. De minister van LNV is op grond van de WAG verantwoordelijk voor het grondprijnsbeleid. In het kader van het ILG delegeert hij deze verantwoordelijkheid naar de provincies. De provincies werken dit uit in twee documenten: het Provinciaal meerjarenprogramma 2007-2013 en het handelingskader grondverwerving, dat onderdeel uitmaakt van het Aansturingsprotocol, dat de gezamenlijke provincies hanteren ten aanzien van BBL.

Randvoorwaarden voor het grondprijnsbeleid, die in genoemde documenten worden uitgewerkt zijn:

- De provincie werkt zoveel mogelijk marktconform;
- Maximaal 10% van het in het kader van het ILG verworven areaal is verworven (**voorkeur provincies:)** **via gerechtelijke onteigening / (voorkeur LNV:)** **op onteigeningsbasis;**
- De provincie gaat terughoudend om met aankoop en sloop van gebouwen;
- Vervreemding van gronden in eigendom van terreinbeherende organisaties die met overheidsmiddelen zijn gesubsidieerd vindt bij hoge uitzondering en na toestemming van provincie (NM en Landschappen) of Rijk (SBB) plaats;
- De provincie bepaalt of een Aankoopstrategieplan (ASP) nodig is. Bij de besluitvorming hierover betreft de provincie ook de verwervingsopgaven van gemeenten en waterschappen die raakvlakken hebben met de realisering van ILG doelen. Gezien artikel 1.8, lid 1 en 2 van de WAG stelt de provincie in ieder geval een ASP op in geval dat niet marktconforme prijzen en de inzet van aanvullende instrumenten verwacht worden.

Ingevolge de Nota Grondbeleid (2001) mag landelijk niet meer dan 10% van de grondverwerving tbv realisatie van rijksdoelen tot stand komen (**voorkeur provincies:)** **via gerechtelijke onteigening / (voorkeur LNV:)** **op onteigeningsbasis**, en dat geldt dus ook voor de realisatie van MJP-2 doelen. In eerste instantie geldt dit percentage voor iedere provincie. De praktijk zal zijn dat in provincies met een moeilijke grondmarkt er meer onteigening nodig is dan elders. De provincies kunnen onderling en in overleg met het rijk, een hoger dan wel lager percentage hanteren, zolang het gewogen landelijk gemiddelde maar niet de 10% overstijgt. Het meest voor de hand liggende moment om dit te doen is bij de MTR in 2009.

2. Het Rijk stelt het jaarlijkse budget voor de Pnb-leningen vast, dat buiten het ILG valt. In het kader van deze overeenkomst maken Rijk en Provincie wel afspraken over de programmering van de inzet van dit budget. De provincies dienen daarbij onderling samen te werken om te komen tot enerzijds uitputting van de jaarlijkse budgetten, die niet over de jaargrens heen kunnen worden geschoven, en anderzijds de taakstelling die de Provincie in deze overeenkomst afsprekt. Omdat het totaalbedrag over de ILG-periode niet vooraf wordt vastgelegd en niet aan de individuele provincies wordt toegedeeld, geldt deze taakstelling als een inspanningsverplichting.

De subsidiebeschikkingen voor het provinciale aandeel in de aankopen van de particuliere natuurbeschermingsorganisaties en voor het Rijksaandeel via de Pnb-leningen worden samengevoegd. Provincies, Rijk en particuliere natuurbeschermingsorganisaties werken in 2006 hiertoe gezamenlijk een procedure uit.

3. De provincie krijgt volledige zeggenschap over de BBL-eigendommen die het rijk via de ILG-overeenkomst ter beschikking stelt. Dit zijn de gronden die zijn toegerekend aan Nieuwe natuur (excl. Natte natuur), Recreatie om de Stad en landmetershectaren. Deze eigendommen blijven eigendom van BBL en de opbrengsten en risico's ervan zijn dan ook voor BBL. Op kaart (en in bijbehorend GIS-bestand) is aangegeven welke eigendommen dit betreft. Deze kaart kent de volgende legenda:

ILG doelen: groen, donkergroen: liggende binnen de begrenzing; lichtgroen: ruilgrond liggende buiten de begrenzing inclusief landmetershectaren;

Verkooptaakstelling: oranje, verkooptaakstelling RodS, overtollige landmetershectaren, vervallen doel(N.B. Als voortzetting van de bestaande praktijk worden gronden met een verkooptaakstelling ingezet voor ILG-doelen ten laste van die budgetten)

Rest: rood, gronden verworven in opdracht van derden en voor rijksdoelen niet zijnde ILG (zoals NURG).

De wijze waarop de provincies deze zeggenschap uitwerken wordt geregeld in het aansturingprotocol dat zij opstellen jegens DLG/BBL. Daarin wordt voorzien in een handelingskader (per provincie). Het Rijk is verantwoordelijk voor realiseren verkooptaakstellingen en houdt de beschikking over de opbrengsten daarvan. Het Rijk regelt dit op zijn beurt in zijn aansturingprotocol jegens DLG/BBL.

N.B. Als voortzetting van de bestaande praktijk kunnen gronden met een verkooptaakstelling ingezet worden voor MJP-doelen ten laste van de budgetten voor die doelen.

4. BBL heeft naast de onder 3 genoemde eigendommen ook andere eigendommen die met LNV-geld zijn verworven. Hierop rust deels een verkooptaakstelling, deels zijn deze verworven voor doelen die buiten het ILG vallen. In dit lid spreken Rijk en provincies af dat alle BBL-eigendommen, voor zover verworven met LNV-gelden, beschikbaar zijn voor andere doelen. Hiermee kunnen provincies de BBL-gronden inzetten voor gebiedsontwikkeling. De provincie heeft daarbij eerste recht van koop op deze eigendommen voor zover deze gronden niet meer nodig zijn voor de doelen in het kader waarvan ze zijn verworven. Als er geen verkooptaakstelling op de gronden ligt, moet de provincie er voor zorgen dat er een gelijkwaardig areaal wordt verworven. Dit betekent dat de provincie ofwel zelf vervangende grond koopt en deze uitruilt met BBL dan wel de desbetreffende gronden van BBL koopt, waarna BBL vervangende grond kan kopen. Ook indien gronden met ILG-middelen zijn verworven, zorgen de provincies voor gelijkwaardige vervangende gronden. Gelijkwaardig wil zeggen dat de doelrealisatie van het desbetreffende doel niet wordt geschaad.

5. Indien BBL-eigendommen worden ingezet als bedoeld onder lid 4, worden deze gewaardeerd op basis van de actuele marktwaarde. De provincies nemen deze gronden over tegen actuele marktwaarde van BBL over. De eventueel hiermee gegenereerde opbrengsten (verschil actuele marktwaarde en historische kostprijs) worden ingezet voor ILG-doelen. De opbrengsten van landmetershectaren gaan naar het Rijk (zie toelichting bij lid 7 en 8).

In de reconstructieprovincies gelden de afspraken van Brakkenstein (2000), waarin is afgesproken dat BBL-gronden tegen historische kostprijs beschikbaar zijn voor Ruimte voor Ruimte. Voor zover dit nog relevant is zullen de desbetreffende provincies een uitzondering op dit onderdeel in de overeenkomst moeten opnemen.

6. Wanneer provincies op eigen titel participeren betekent dat, dat het risico op het niet behalen van de ILG-doelstellingen niet afgewenteld kan worden op ILG-budgetten. Wanneer er sprake is van participatie in ontwikkelingsprojecten door BBL en er sprake is van risico's die direct of indirect afgewenteld kunnen worden op ILG budgetten gelden de vigerende Rijkskaders te weten het (hernieuwde) beleidskader anticiperend handelen in vastgoed en het deelnemingen beleid. Een definitief hernieuwd beleidskader is afhankelijk van de besluitvorming binnen het Rijk. Overigens is het niet de bedoeling om voor het ontwikkelingsgericht werken door de provincies BBL zelf een beroep te laten doen op tijdelijke financiering vanuit Financiën zoals ook beschreven staat in dit beleidskader.

7. Met dit lid wordt geregeld dat er voldoende landmetershectaren beschikbaar zijn voor de uitvoering van landinrichtingsprojecten. In de regel worden deze uiteindelijk deels ingezet voor realisatie van

beleidsdoelen (EHS, landinrichtingsplan, etc, ten laste van het desbetreffende budget), deels verkocht (via plan van toedeling, overbedeling). De landmetershectaren fungeren als een landelijke grondbank, die wordt ingezet naar gelang de behoefte in een provincie. Het Rijk zorgt voor de verkoop van overtollige landmetershectaren, die oranje op de kaart worden ingetekend. LNV geeft BBL de opdracht deze hectares te verkopen. De opbrengsten vloeien naar het rijk, dat vervolgens de verkoopopbrengsten realloceert. De provincies zorgen zelf voor aanvulling van dat deel van de landmetershectaren waarvoor ILG-budget ter beschikking is gesteld.

8. Ook na 1 januari 2007 verwerft BBL gronden met het ILG-budget die niet meteen worden doorgeleverd aan de eindbeheerder. [Deze gronden behoren in principe de desbetreffende provincie toe omdat zij zijn verworven met geld dat afkomstig is van de provinciale begroting.] Deze gronden worden op naam van BBL bij het kadaster ingeschreven, waarbij de provincies de volledige zeggenschap over deze gronden hebben. Dit houdt het volgende in:

- De provincie geeft DLG-BBL opdracht tot aankoop, beheer verkoop, ruil en overdracht van deze gronden;
- BBL activeert deze gronden op zijn balans;
- Provincie Drenthe heeft op BBL een vordering ter grootte van de aankoopkosten van deze gronden;
- Het Rijk past minderopbrengsten niet bij en roomt meeropbrengsten niet af;
- BBL beheert deze gronden.

(Rijk en provincies bezien nog de volgende alinea:) De opbrengsten en kosten van het beheer vormen onderdeel van de meer- of minderopbrengsten. Provincies, Rijk en BBL bezien of het saldo van deze opbrengsten aan de provincie moet worden overgedragen of niet, waarbij een afweging plaats vindt met de hiermee gepaard gaande administratieve lasten.

Artikel 7   Evaluatie, monitoring en verantwoording

De WILG geeft voorschriften voor de ILG-rapportages die de Provincie Drenthe moet leveren: de jaarlijkse rapportages (artikel 12, eerste lid), de rapportage over het voorlaatste jaar (artikel 12, tweede lid) en het eindverslag (artikel 12, derde lid).

7.1 Evaluatie van de normkosten

In het Uitvoeringscontract 2005-2006 zijn het Rijk en de Provincies voor het eerst gaan werken met normkosten. Omdat de hoogte van de Rijksbijdragen deels gekoppeld is aan de hoogten van de normkosten is het voor beide partijen belangrijk om een stelsel van normkosten te ontwikkelen dat gebaseerd is op goede berekeningen en de instemming heeft van beide partijen. Gebleken is dat de periode 2005-2006 erg kort is om een goed stelsel te ontwikkelen. Daarom is er voor gekozen om nog in 2007 te kijken of de bedragen waarmee gewerkt wordt reëel zijn.

Tijdens een bestuurlijk overleg tussen het Rijk en de Provincies is overeengekomen om bij het opstellen van de bestuursovereenkomst de in het MJP2 vermelde normkosten te hanteren. Het Rijk zal in samenwerking met alle Provincies eind 2007 de normbijdragen en de daar achter liggende normkosten waarop de rijksbijdragen in deze overeenkomst gebaseerd zijn evalueren, waarna de Minister van LNV zo nodig uiterlijk in 2008 de normkosten aanpast. Op dat moment worden desgewenst tevens aangepaste bestuurlijke afspraken gemaakt, die uiterlijk bij de mid-term review met terugwerkende kracht worden verwerkt in de overeenkomst.

7.2 Voortgangsrapportages, mid-term review en eindverantwoording

Basis voor alle rapportages zijn het protocol, de modellen en het accountantsprotocol zoals opgenomen in de bijlagen 2a, 2b, 2c en 4 bij deze overeenkomst. Via modellen wordt jaarlijks gerapporteerd over de afgesproken prestaties (zowel in uitvoering als gerealiseerd) en financiële bijdragen (zowel verplicht als besteed) in het betreffende jaar en cumulatief vanaf 2007. Afhankelijk van de afspraken die de Provincie Drenthe maakt met de DLG en DR zijn er ook bij het Rijk gegevens verzameld die nodig zijn voor deze rapportages. Het Rijk levert deze aan; de Provincie is verantwoordelijk voor het al dan niet openbaar zijn van de gegevens.

De jaarlijkse provinciale voortgangsrapportages zijn ter informatie bedoeld voor het Rijk. Het is aan de Provincie om te bezien of deze rapportages tevens worden gebruikt om andere partijen, zowel binnen

als buiten de Provincie, te informeren over de uitvoering van het ILG. Voor sommige prestaties vraagt het als bijlage 2b bijgevoegde model een gedetailleerdere rapportage dan in deze overeenkomst is afgesproken. Dit staat dan in de tabellen van het MJP2 als vereiste aangegeven. Bij de invulling van de voortgangsinformatie over bodemsanering kan door de Provincie gebruik worden gemaakt van de gegevens uit het programma GLOBIS (Geografisch Landelijk Overheids Bodem Informatie Systeem), dat door de Provincie zelf beheerd wordt en gevoed met informatie.

De gegevens over grondprijzen gebruikt het ministerie van LNV als bouwsteen voor het overleg met het Ministerie van Financiën over de LNV-begroting en de eventuele bepaling van de grondprijscompensatie.

7.3 Vaststelling van het Investeringsbudget

De eindverantwoording bestaat uit dezelfde rapportages die ook gemaakt worden voor de mid-term review. Op basis van al deze informatie stelt de Minister op verzoek van de Provincie tenslotte definitief het ILG-budget 2007-2013 voor de Provincie Drenthe vast, waarbij 3 varianten denkbaar zijn.

- Als de overeengekomen prestaties zijn geleverd binnen het beschikbare Rijksbudget, zal het ILG-budget worden vastgesteld op basis van het bedrag dat is genoemd in de beschikking. De Provincie Drenthe mag het eventueel niet benutte budget dan besteden aan resterende ILG-doelen.
- Als de prestaties deels niet geleverd zijn, hetgeen zich in de praktijk vaak zal voordoen omdat flexibel wordt ingespeeld op kansen en wijzigende omstandigheden, en het Rijksbudget is uitgeput worden de resterende prestaties verwerkt in de bestuursovereenkomst voor de tweede ILG-periode. Een aanvullende Rijksbijdrage of terugvordering is dan niet aan de orde. Indien de Provincie Drenthe het afgesproken rijksbudget ontoereikend acht en daarvoor oorzaken kan aanvoeren die buiten haar invloedssfeer liggen, zullen het Rijk en de Provincie Drenthe nader overleg voeren.
- Als geen van de prestaties volledig zijn geleverd en het Rijksbudget is niet geheel aangesproken, kan op basis van de provinciale verantwoording worden besloten tot overheveling van de prestaties naar een volgende ILG-periode zonder aanvullende Rijksfinanciering. Indien het niet mogelijk is om de prestaties alsnog te leveren, wordt het Rijksbudget proportioneel en met wettelijke rente teruggevorderd. Dit geldt in principe ook als het Rijksbudget meer dan proportioneel is aangesproken. Aanvullend hierop geldt dat het Rijk en de Provincie Drenthe overleg voeren indien de Provincie het afgesproken Rijksbudget ontoereikend acht en daarvoor oorzaken kan aanvoeren die buiten haar invloedssfeer liggen.

Conform artikel 204 van de Provinciewet zenden Gedeputeerde Staten de vastgestelde rekening en het jaarverslag vergezeld van de overige in artikel 201 bedoelde stukken (accountantsverklaring c.a.) binnen twee weken na vaststelling, maar in ieder geval vóór 15 juli van het jaar volgend op het begrotingsjaar, aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Om de ILG-doelen te realiseren, zullen de Provincies jaarlijks kosten moeten maken voor verwerving, inrichting en beheer van grond en voor het subsidiëren van eindbegunstigden. Hoe het lastenpatroon eruit ziet wordt sterk bepaald door de manier waarop de Provincies de ILG-doelen denken te realiseren. De jaarlijks verantwoorde lasten zijn een weergave van de prestaties die de Provincies hebben geleverd. In geld zijn deze in beginsel gelijk aan de lasten. In technische zin betekent dit dat jaarlijks tegenover de lasten een zelfde bedrag als baat wordt genomen, met als tegenboeking op de balans "met voorschot te verrekenen prestaties ILG". Deze post wordt gerelateerd aan het ontvangen voorschot, om in combinatie met de kwantitatieve PEIL-informatie jaarlijks de voortgang te kunnen bewaken.

7.4 Effectmonitoring

De effectmonitoring vormt een referentiekader voor de beoordeling van de geleverde prestaties die gerapporteerd worden door de Provincie. Het gaat hier om een lange termijn proces dat ook relevant is voor volgende ILG-perioden. De Provincie Drenthe levert hiervoor gegevens aan conform het protocol zoals opgenomen in bijlage 3.

Artikel 8   Uitvoering door Rijksoverheidsdiensten

1. De Dienst Landelijk Gebied (DLG) en het Bureau Beheer Landbouwgronden (BBL) hebben in het kader van deze bestuursovereenkomst als taken het verwerven, vervreemden en beheren van gronden, het verzorgen van sturings- en verantwoordingsinformatie, het uitvoeren van de wettelijke herverkavelingen en het verrichten van handelingen in de hoedanigheid van DLG als betaalorgaan POP2 (zie art. 5, lid 1).

Daarnaast kunnen de provincies DLG/BBL taken laten uitvoeren op het vlak van planvorming, planuitvoering, procesmanagement, subsidieregelingen, gebiedsmakelaar, ontwikkelingsgericht werken en GIS.

DR voert op basis van deze overeenkomst voor de Provincie Drenthe taken uit ter uitvoering van de provinciale SAN en SN, zoals: adviseren over uitvoeringsaspecten, inregelen van regelingswijzigingen, informeren van de doelgroep, inwinnen en registreren aanvragen, beoordelen (incl. fysiek controleren) van de aanvraag, beslissen namens GS, effectueren van de beslissing, (voorbereiden van) bezwaar en beroep, het verzorgen van sturings en verantwoordingsinformatie. DR voert deze taken EU-conform uit.

DR is aangewezen als EU-betalorgaan voor in ieder geval de eerste pijler van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) en voert uit dien hoofde alle noodzakelijke werkzaamheden uit. DR draagt zorg voor de vanuit de EU vereiste controles waartoe ondermeer behoren GBCS, cross compliance/GLB, en de comptabiliteitstoets. DR verzorgt tevens de nationale verklaring van de besteding van de EU-uitgaven (zie art. 5, lid 1 en 2).

Buiten de vastgelegde capaciteit kan de Provincie Drenthe in overleg treden over de inhuur van extra capaciteit van DLG of DR.

2. Overleg tussen Rijk en Provincies over aanpassing van de bestuursovereenkomst kan nodig zijn als gevolg van tariefswijzigingen, beleidswijzigingen, kabinetsbesluiten, amendementen op de LNV/Rijksbegroting, moties van de Tweede Kamer of gewijzigde Europese voorschriften. Dit kan leiden tot aanpassingen van het ILG-programmabudget, prestaties of de capaciteit van DLG.

Er kunnen zich grofweg de volgende situaties voordoen die een wijziging in de beschikbaar gestelde DLG-capaciteit tot gevolg kunnen hebben:

- er wordt extra programmabudget/prestatie toegevoegd aan het ILG met consequenties voor de uitvoering door DLG.
- er wordt verminderd op het programmabudget/prestatie in het ILG met consequenties voor de uitvoering door DLG
- de kostprijzen/tarief van DLG stijgen ten opzichte van de gehanteerde kostprijs/tarief
- de kostprijzen/tarief van DLG dalen ten opzichte van de gehanteerde kostprijs/tarief
- er wordt een bezuiniging op de apparaatsbudgetten van agentschappen doorgevoerd (deze behoort normaliter haar vertaling te krijgen via tarief en/of opdracht)
- de EU of de accountantdienst dwingt tot verandering van werkwijze door tussentijdse introductie van nieuwe voorschriften of door een andere interpretatie. In het verleden heeft dit tot onontkoombare kostenverhogingen geleid in de uitvoering.
- het volume van de uitvoering van het programma voor natuurbeheer wijzigt (meer of minder aanvragen dan begroot) of er wordt besloten tot tussentijdse openstelling

Als het Rijk en de Provincie Drenthe in een van deze situaties overeenstemming hebben bereikt over eventuele aanpassingen van de overeenkomst (inclusief de daarbij behorende uitvoeringscapaciteit in uren, treedt de Provincie Drenthe in overleg met DLG over wijziging van het opdrachtenpakket.

6. Staatsbosbeheer (SBB) is een van de beheersorganisaties van natuur- en recreatiegebieden. Het Rijk houdt de verantwoordelijkheid voor de financiering van het (reguliere en basale) beheer van de rijksnatuurgebieden. Voor alle andere onderwerpen, die te maken hebben met natuurbeheer, -behoud en -ontwikkeling komt SBB in dezelfde positie als andere beheerders van natuurgebieden.

De Provincies voeren de regie over de uitvoering van het natuur- en recreatiebeleid en overleggen hierover met de beheersorganisaties, waaronder SBB.

Als het om Staatsbosbeheer gaat is het rijk met de afspraken in het ILG niet langer verantwoordelijk voor alle aspecten van de uitvoering van natuur, bos, landschap en recreatiebeleid. Uitgangspunt is dat SBB voor een aantal taken betaald wordt door het Rijk en voor een aantal taken door de

Provincies. De provincies wordt daarom gevraagd bij verwerving, inrichting natuurgebieden, soortenbeleid (Meerjarenprogramma Soorten), omgevingsbeleid (terreincondities) en bodemverontreiniging ook SBB te betrekken.

Artikel 9   Bijlagen

Alle partijen zijn gebaat bij grote duidelijkheid over wat er nu is afgesproken. Niet alleen omdat de bestuursovereenkomst zo'n lange looptijd heeft en zoveel onderwerpen bevat, maar ook vanwege de nieuwe rolverdeling en sturingswijze die met ingang van 1 januari 2007 wordt geëffectueerd. Om de tekst van de overeenkomst niet nodeloos te belasten zijn veel van de benodigde uitwerkingen opgenomen in de vorm van bijlagen.

Artikel 10   Inwerkingtreding en uitvoeringsperiode

1. T.a.v. de duur van de overeenkomst dient te worden opgemerkt dat de uitvoeringsperiode eindigt op 31 december 2013, hetgeen betekent dat de afgesproken prestaties dan gerealiseerd moeten zijn. De eindverantwoording en vaststelling van het budget vinden echter plaats na 31 december 2013.
2. Bij wijzigingen van de overeenkomst zoals genoemd in 10.2 dienen in ieder geval ook de eventuele gevolgen voor de in de overeenkomst genoemde momenten als eindverantwoording en vaststelling van het budget betrokken te worden.
3. Voor het geval zich onvoorziene omstandigheden voordoen is ervoor gekozen dat partijen in overleg treden, in plaats van het opnemen van een geschillenregeling in deze overeenkomst.

Procesafspraken en openstaande actiepunten modelovereenkomst

Deze procesafspraken (deel 1) en overige openstaande actiepunten (deel 2) dienen nagekomen c.q. ingevuld te worden. Deze worden verwerkt in de eindversie ten behoeve van de 12 definitieve overeenkomsten, die ondertekend worden op 11 december 2006, mits positief is besloten op basis van het Voorlopige Akkoord.

Afspraken die onverhoopt niet tijdig worden nagekomen, worden (als procesafpraak) opgenomen in de definitieve bestuursovereenkomst.

Deel 1. Reeds gemaakte procesafspraken

Bij art. 3.1 Natuur

- 1) Provincie Drenthe levert uiterlijk 1 september 2006 een nadere/betere onderbouwing voor 'Milieukwaliteit EHS/VHR', volgens een specificatie zoals voorgesteld in de brief van het RCT aan de provincies d.d. 17 juli jl. Daarbij hoort o.a. de TOP-lijst met gebieden waarin de verdrogingsbestrijding in aanmerking komt voor ILG-financiering. Op basis van de specificatie doet de provincie voorstellen voor prestatie-afspraken in de Bestuursovereenkomst en worden de rijksmiddelen aan de provincies toebedeeld. Het totale (landelijke) rijksbudget 2007-2013 voor het onderdeel milieukwaliteit is € 109,4 miljoen verbetering milieukwaliteit inclusief verdrogingsbestrijding plus € 87,0 miljoen (verdrogingsbestrijding, budget reconstructie / EHS-flankerend beleid). Dit bedrag is exclusief lopende verplichtingen voor milieu. Binnen het budget voor reconstructie is tevens € 51,18 miljoen beschikbaar voor EHS flankerend beleid ammoniakemissie. In de rapportage over de milieutekortten legt de provincie een link met de inzet van dat bedrag. Het rijk (VROM, mede namens LNV en V&W) geeft elke provincie voor 22 september antwoord op het voorstel 'Milieukwaliteit EHS/VHR'.

Actie door: Provincies, planning: uiterlijk 1 september 2006.

Actie door: Rijk, planning: uiterlijk 22 september 2006

- 2) Ten aanzien van de in de tabel genoemde knelpunten robuuste verbindingen kunnen provincies pas een beroep doen op de rijksbijdrage wanneer zij het budget per knelpunt hebben onderbouwd volgens de in het kader van het Meerjarenprogramma Ontsnippering (MJPO) gangbare afspraken (invullen factsheets met beschrijving van de te treffen maatregelen). Aan provincies wordt gevraagd deze onderbouwing uiterlijk 8 september 2006 aan te leveren. Op basis van deze onderbouwing formuleert het Landelijk afstemmingsteam MJPO, dat bestaat uit vertegenwoordigers van het Rijk, de Provincies, Rijkswaterstaat, DLG en Prorail, op 21 september een advies ten aanzien van de in de definitieve bestuursovereenkomst op te nemen afspraken. Het totale (landelijke) rijksbudget 2007-2013 voor het onderdeel oplossen knelpunten robuuste verbindingen is € 106 miljoen (budget is onderdeel van EHS-flankerend beleid bij reconstructie)

Actie onderbouwing aanleveren: Provincies, planning: uiterlijk 8 september

Bij art. 3.4 Landschap

- 3) Provincie Drenthe levert uiterlijk 15 september 2006 de uitvoeringsprogramma's met afrekenbare prestaties voor de betreffende Nationale Landschappen aan bij het rijk. De middelen en de prestaties worden toegekend op basis van de goedgekeurde uitvoeringsprogramma's.

Actie door: Provincies, planning: uiterlijk 15 september

Actie rijk: DRZ coördineert; reactie z.s.m. na ontvangst uitv.progs, maar uiterlijk 15 oktober

- 4) Het totale (landelijke) rijksbudget 2007-2013 voor het onderdeel nationale landschappen is € 51,9 miljoen (budget is incl. ontwikkeling en cultuurhistorie <voor dit laatste budget onder voorbehoud> en excl. prov. stichtingen landschapsbeheer)

Actie: geen

Bij art. 3.7 Reconstructie

- 5) De Provincie Drenthe geeft tijdig aan welk deel van het reconstructieprogramma gerealiseerd zal worden met rijksmiddelen vanuit het ILG.

Actie door: Reconstructieprovincies, planning: uiterlijk pm aanleveren

Bij art. 4 Restanttaakstelling

- 6) Provincies stemmen voorlopig in met de provinciale taakstelling en restanttaakstelling voor de verschillende rijksdoelen (peildatum 1-1-2005) zoals zijn weergegeven in het eindrapport

"Nulmeting restanttaakstellingen MJP2-doelen in het ILG" d.d 7 april 2006, in afwachting van de resultaten van het project "Nulmeting op Kaart" en de uitkomsten van de evaluatie omslag Verwerving naar beheer.

Actie: RCT bewaakt (voorlopige procesafspraken)

Deel 2. Overige openstaande acties

Bij art. 2.4, lid 2 EU

7) Invulling beschikbare EU-bedrag per provincie voor 11 december 2006. Indien als gevolg van het overleg met de Europese Commissie de afspraken dan nog onvoldoende zijn uitgewerkt, wordt de tekst van lid 2: "Partijen komen nog nader overeen hoe om te gaan met de beschikbare EU-gelden voor POP en structuurfondsen."

Actie door: Provincies, planning: uiterlijk 1 december (RCT bewaakt)

Bij art. 2.5 Indexering

8) Dit artikel nog nader bezien, mede i.v.m. afspraken over o.a. programma Beheer.

Actie door: werkgroep Financiële organisatie/werkgroep Beheer, planning: uiterlijk 1 oktober

Bij art. 4 Lopende verplichtingen

9) Het rijk zorgt uiterlijk 1 november voor een voorlopig overzicht van de over te dragen lopende verplichtingen en een beschrijving van de mogelijke risico's van de overdracht van deze verplichtingen, opgesteld door een erkend accountantskantoor. Rijk en provincies bespreken de resultaten in een bestuurlijk overleg in november.

Actie door: Rijk i.o.m. provincies, planning: uiterlijk 1 november

Bij art. 6 Grondzaken

10) Teksten aanpassen van toelichting bij lid 1 en 8.

Actie door: Werkgroep Grondzaken, planning: begin oktober

Bij art. 7.1 Normkosten

11) Bespreking tussen provincies, LNV en Financiën over bijstelling van normkosten grondverwerving. Tekst art. 7.1, lid 4 aanpassen.

Actie door: Werkgroep Grondzaken, planning: begin oktober

Bij art. 8 Uitvoering

12) Capaciteit DLG exact afstemmen met definitieve prestatie-afspraken in desbetreffende provincie.

Actie door Rijk i.o.m. provincies; planning: begin november

Bij art. 9 Bijlagen

13) Toevoegen kaart met BBL-gronden in desbetreffende provincie als bijlage.

Actie door DLG i.o.m. provincies; planning: ingevulde kaarten gereed uiterlijk 1 november

Bij bijlage 2a Model rapportage

14) Uitbreiden met lopende verplichtingen. Afhankelijk van de eenheden waarin de afspraken gemaakt worden (zie artikel 4), vindt meteen daarna ordening plaats per operationeel doel, en/of per regeling waarin de verplichtingen zijn aangegaan, en/of per UC-programma.

Actie door: Rijk, planning: uiterlijk eind november?

Bij bijlage 4 Accountantsprotocol

15) Accountantsprotocol afronden en toevoegen? N.B. Alle partijen hebben er belang bij dat er niet teveel eisen worden gesteld; provincie moet dit doorgeven aan haar partners en als er veel eisen zijn ontstaat een enorme administratieve last. *Onduidelijk is of accountantsprotocol nu wel of niet in de modelovereenkomst moet.*

Actie door: ILG-werkgroep Financieel beheer, planning: ??

Bij bijlage 5 Lopende verplichtingen

16) Lopende verplichtingen afronden en toevoegen

Actie door: werkgroep Lopende verplichtingen

SUBSIDIEVERORDENING INRICHTING LANDELIJK GEBIED

Algemene bepalingen

Artikel 1, Begripsomschrijvingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. *wet*: de Wet inrichting landelijk gebied (Staatsblad 2006, nummer @);
- b. *meerjarenprogramma*: provinciaal Meerjarenprogramma voor het gebiedsgerichte beleid als bedoeld in artikel 4 van de wet;
- c. *plattelandsontwikkelingsprogramma*: het Nederlandse programma voor plattelandsontwikkeling 2007 tot en met 2013 als bedoeld in artikel 15 van Verordening (EG) 1698/2005 (Pb L 277);
- d. *aanbestedende dienst*: een publiekrechtelijke rechtspersoon of publiekrechtelijke instelling als bedoeld in artikel 1, negende lid, van Richtlijn 2004/18/EG van het Europees Parlement en de Raad, d.d. 31 maart 2004, betreffende de coördinatie van de procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten voor werken, leveringen en diensten (PB L 134/114);
- e. *steunmodule*: een regeling voor de verstrekking van een subsidie die als steunmaatregel als bedoeld in artikel 11 van de wet wordt beschouwd.

Artikel 2, Relatie met Algemene subsidieverordening Drenthe 2004

Op beslissingen omtrent subsidies op grond van deze verordening is de Algemene subsidieverordening Drenthe 2004 niet van toepassing.

Artikel 3, Subsidieverstrekking

1. Gedeputeerde staten (GS) kunnen subsidie verstrekken voor activiteiten als bedoeld in het meerjarenprogramma met inbegrip van de in het meerjarenprogramma genoemde maatregelen uit het plattelandsontwikkelingsprogramma.
2. Voor zover de in het eerste lid genoemde subsidie een steunmaatregel als bedoeld in artikel 11 van de wet is en niet bij of krachtens het EG-Verdrag is vrijgesteld van de verplichting tot aanmelding, kan alleen subsidie worden verstrekt overeenkomstig de voorwaarden, neergelegd in een steunmodule.

3. Subsidie wordt slechts verstrekt:
  - a. voor kosten die rechtstreeks zijn toe te rekenen aan de totstandkoming van een activiteit;
  - b. als de begroting sluitend is.
4. GS kunnen ter uitvoering van deze regeling nadere regels stellen.
5. GS kunnen steunmodules vaststellen.
6. GS stellen jaarlijks een subsidieplafond vast.

Artikel 4, Niet-subsidiabele kosten

Er wordt geen subsidie verstrekt voor:

- a. kosten die uit anderen hoofde zijn of worden gesubsidieerd;
- b. kosten die zijn gemaakt voorafgaand aan de ontvangstbevestiging van de aanvraag, tenzij het betreft kosten van voorbereiding, planvorming, onderzoek of voorlichting;
- c. verrekenbare of compensabele belastingen, heffingen of lasten;
- d. kosten van bodemsanering voor zover verhaal op de vervuiler of een beroep op fondsen mogelijk is;
- e. kosten van rente, bankdiensten, financieringen, gerechtelijke procedures, boetes of sancties;
- f. kosten van activiteiten die redelijkerwijs kunnen worden gedekt uit de inkomsten die met deze activiteiten verband houden;
- g. kosten om te voldoen aan wettelijke verplichtingen of aan gangbare minimum-kwaliteitseisen;
- h. kosten van reguliere werkzaamheden van de aanvrager, onderhoud of herstelwerkzaamheden;
- i. exploitatiekosten die niet verband houden met de aanloopfase van een activiteit.

Aanvraag en subsidieverlening

Artikel 5, Aanvraag

1. GS stellen de tijdstippen voor het indienen van een aanvraag vast, al dan niet voor afzonderlijke categorieën van subsidie.
2. Een aanvraag om subsidie wordt ingediend bij GS op een daartoe vastgesteld formulier.

Artikel 6, Gegevens bij de aanvraag

1. De aanvraag gaat vergezeld van:
  - a. een aanduiding van te leveren prestaties;
  - b. documenten waaruit blijkt dat de bekostiging door medefinanciers zeker is;
  - c. de financiële planning in perioden van 4 maanden, voor zover gevraagd wordt om financiering uit het plattelandsontwikkelingsprogramma;
  - d. een overzicht van alle andere subsidies die een onderneming in de 3 jaar die aan de aanvraag voorafgaan heeft verkregen of aangevraagd.
2. Als subsidie ten behoeve van een samenwerkingsverband wordt aangevraagd, verstrekt de aanvrager de informatie of de verklaring als bedoeld in het eerste lid, onder d, voor iedere deelnemer in het samenwerkingsverband en tevens een exemplaar van de samenwerkingsovereenkomst.

Voorschotten

Artikel 7, Bevoorschotting

1. Na subsidieverlening kunnen GS op aanvraag een voorschot verstrekken.
2. Het voorschot wordt berekend naar rato van gemaakte en betaalde kosten, voor zover deze nog niet eerder bij een verstrekking van een voorschot in aanmerking zijn genomen.
3. In totaal is het bedrag aan voorschotten niet groter dan 80% van het maximaal te verlenen subsidiebedrag.
4. GS kunnen beslissen dat een verzoek om een voorschot vergezeld gaat van een voortgangsrapportage als bedoeld in artikel 11.
5. Een verzoek om een voorschot wordt ingediend bij GS op een daartoe door hen vastgesteld formulier.
6. GS kunnen, in afwijking van het tweede lid, voordat kosten zijn gemaakt en betaald een voorschot verstrekken aan een natuurlijke of privaatrechtelijke rechtspersoon als deze naar genoegen van GS de financieringsbehoefte heeft aangetoond.

Verplichtingen van de subsidieontvanger

Artikel 8, Uitvoering activiteiten

1. De activiteiten starten uiterlijk binnen 2 maanden na subsidieverlening, tenzij in de beschikking tot subsidieverlening een andere termijn is bepaald.
2. De activiteiten worden afgerond binnen 2 jaar na de subsidieverlening, tenzij in de beschikking tot subsidieverlening anders is bepaald.

Artikel 9, Opdrachten aan derden

1. Indien de subsidieontvanger een aanbestedende dienst is, geldt de volgende verplichting:
  - a. als de aanbestedende dienst een publiekrechtelijke rechtspersoon is, dient deze voor de uitvoering van de activiteiten het eigen beleid voor het verstrekken van opdrachten aan derden toe te passen of, bij afwezigheid daarvan, het provinciale beleid voor het verstrekken van opdrachten aan derden;
  - b. als de aanbestedende dienst geen publiekrechtelijke rechtspersoon is, dient deze het provinciale beleid voor het verstrekken van opdrachten aan derden toe te passen. Hiervan kan door GS ontheffing worden verleend, indien de aanbestedende dienst aantoont dat haar eigen beleid voor het verstrekken van opdrachten aan derden naar Europese normen voldoende transparant, objectief en niet discriminatoir is.
2. Indien de activiteiten voor meer dan 50% door een aanbestedende dienst worden gesubsidieerd, dient de subsidieontvanger het provinciale beleid voor het verstrekken van opdrachten aan derden toe te passen. Hiervan kan door GS ontheffing worden verleend indien op het project het beleid voor het verstrekken van opdrachten aan derden van een andere overheid van toepassing is.

Artikel 10, Boekhouding

1. De subsidieontvanger is verplicht een administratie te voeren die te allen tijde de informatie bevat die nodig is voor een juist inzicht in de realisatie van de te subsidiëren activiteiten en voor een juiste subsidieverstrekking, hetgeen inhoudt dat:
  - a. alle ontvangsten en uitgaven in de administratie zijn vastgelegd met onderliggende bewijsstukken;

- b. bewijsstukken, als onderdeel van de administratie, aanwezig zijn ten name van de gesubsidieerde en dat daaruit de aard van de geleverde goederen en diensten duidelijk blijkt.
2. De administratie wordt bewaard tot 1 januari 20..*, tenzij in de beschikking tot subsidieverlening anders is bepaald.
3. De subsidieontvanger is verplicht aan GS te allen tijde inzage te verlenen in de administratie en alle inlichtingen te verstrekken.

* p.m. Afstemmen met POP

Artikel 11, Voortgang uitvoering

De subsidieontvanger brengt zo vaak als in de beschikking is bepaald, schriftelijk verslag uit aan GS over de inhoudelijke en financiële voortgang van de activiteiten en legt daarbij over een overzicht van boekingsbescheiden en een overzicht van betaalde facturen van die periode.

Artikel 12, Publiciteit

De subsidieontvanger vermeldt in iedere externe communicatie dat de activiteit geheel of gedeeltelijk is gerealiseerd met financiële steun van de provincie en, indien van toepassing, van het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling.

Artikel 13, Informatieverstrekking

De subsidieontvanger doet onmiddellijk mededeling aan GS over alle feiten en omstandigheden, waaronder verzoeken tot zijn faillissement of tot surséance van betaling, waarvan hij weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zij invloed kunnen hebben op de aanspraak op subsidie.

Vaststelling

Artikel 14, Aanvraag subsidievaststelling

1. De subsidieontvanger dient de aanvraag tot vaststelling van subsidie in binnen 13 weken na afloop van de activiteiten, tenzij in de beschikking tot subsidieverlening anders is bepaald.

2. De subsidieontvanger verstrekt bij de aanvraag om vaststelling van:
  - a. een subsidiebedrag van meer dan € 50.000,-- een overzicht van de werkelijke inkomsten en uitgaven, voorzien van een verklaring van getrouwheid van een accountant waaruit blijkt dat de subsidie is aangewend voor het doel waarvoor zij is verstrekt en dat de subsidieontvanger de activiteit rechtmatig heeft uitgevoerd en de subsidievoorschriften heeft nageleefd;
  - b. een subsidiebedrag van minder dan € 50.000,-- een overzicht van werkelijke inkomsten en uitgaven, die door de subsidieontvanger is gewaarmerkt.
3. De subsidieontvanger verstrekt bij de aanvraag een inhoudelijke eindrapportage.
4. De aanvraag wordt ingediend bij Gedeputeerde Staten op een daartoe vastgesteld formulier.

Verplichtingen subsidieontvanger na subsidievaststelling

Artikel 15, Instandhouding

1. De subsidieontvanger houdt minstens 5 jaar na subsidievaststelling, of zolang als in de beschikking vermeld, de activiteiten of de resultaten van de activiteiten in stand.
2. GS kunnen op verzoek ontheffing verlenen van het bij of krachtens het eerste lid bepaalde.

Artikel 16, Terugbetaling vergoeding

1. In de gevallen als bedoeld in artikel 4:41, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht is de subsidieontvanger een vergoeding verschuldigd die door GS wordt vastgesteld.
2. De vergoeding bedraagt maximaal het bedrag waarmee de subsidie heeft bijgedragen aan de vermogensvorming in verhouding tot de andere middelen die daaraan hebben bijgedragen.
3. Bij de bepaling van de hoogte van de vergoeding wordt uitgegaan van de economische waarde van eigendommen en andere vermogensbestanddelen op het moment waarop de vergoeding verschuldigd wordt.

4. In afwijking van het eerste lid kunnen GS op verzoek beslissen dat een vergoeding niet verschuldigd is, als aan elke van de volgende voorwaarden is voldaan:
  - a. de activiteiten worden door een ander overgenomen;
  - b. de realisatie van de doelstelling komt niet in gevaar;
  - c. de activa en passiva worden tegen boekwaarde overgenomen.

Bijzondere en slotbepalingen

Artikel 17, Intrekking en terugvordering

1. De subsidieverlening of subsidievaststelling kan worden gewijzigd of worden ingetrokken voor zover subsidieverstrekking in strijd is met ingevolge een verdrag voor de provincie geldende verplichtingen.
2. Bij de vaststelling, intrekking of wijziging kan worden bepaald dat over onverschuldigd betaalde subsidiebedragen een rentevergoeding verschuldigd is.
3. De wijziging of intrekking werkt terug tot en met het tijdstip waarop de subsidie is verstrekt, tenzij bij de wijziging of intrekking anders is bepaald.

Artikel 18, Afwijkingsbevoegdheid

1. GS kunnen de bepalingen gesteld bij of krachtens deze verordening buiten toepassing laten of daarvan afwijken voorzover toepassing, gelet op het belang van een doelgerichte of evenwichtige subsidieverstrekking, leidt tot onbillijkheid van overwegende aard.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op de artikelen 3, eerste en tweede lid, en 4, onderdelen a, c en g.

Artikel 19, Toezicht

GS kunnen ambtenaren aanwijzen die zijn belast met het toezicht op de naleving van hetgeen bij of krachtens deze verordening is bepaald.

Artikel 20, Overgangsbepaling in verband met intrekking bestaande subsidieregels

1. Aan GS wordt de bevoegdheid verleend tot het intrekken van de volgende verordeningen:
  - Regeling subsidiecriteria en -voorwaarden natuurgebiedaankopen c.a.(Provinciaal blad 42 van 1997);
  - Subsidieregeling nationale parken (Provinciaal blad 38 van 1998);
  - Subsidieverordening onderhoud landschapselementen Drenthe (Provinciaal blad 54 van 2001);
  - Subsidieregeling reserve stimulering vitaal platteland Drenthe (Provinciaal blad 53 van 2005).

2. De bepalingen van die verordening blijven van kracht voor subsidies die zijn aangevraagd vóór de inwerkingtreding van deze verordening.

Artikel 21, Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op een tijdstip dat nader door GS wordt bepaald.

Artikel 22, Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als Subsidieverordening inrichting landelijk gebied.

TOELICHTING OP DE SUBSIDIEVERORDENING INRICHTING LANDELIJK GEBIED

ALGEMEEN

Het gebiedsgericht werken en subsidie

De afgelopen jaren hebben Rijk en provincie voortdurend verbetering gezocht van het gebiedsgerichte werken aan de ontwikkeling van het platteland. De provincies hebben in dit verband de plannings steeds verbeterd in nauwe samenwerking met alle betrokkenen in het gebied, zoals waterschappen, gemeenten, bedrijven en belangenorganisaties. De aldus ontstane samenwerking tussen de verschillende bestuurslagen heeft vorm gekregen in de Wet inrichting landelijk gebied (hierna: WILG). Deze wet beoogt enerzijds het wettelijk landinrichtingsinstrumentarium te vereenvoudigen, anderzijds wordt een decentralisatie van taken van het Rijk naar de provincies en een deregulering beoogd. Belangrijke begrippen in de WILG zijn het Rijksmeerjarenprogramma, waarin het Rijk aangeeft welke doelen voor het gebiedsgerichte beleid het wil realiseren, het provinciaal meerjarenprogramma, waarin de elke provincie voor zich aangeeft welke bijdrage die provincie kan leveren het bereiken van de doelen van het Rijk, en de bestuursovereenkomst, waarin het Rijk en provincie op basis van het provinciaal meerjarenprogramma afspraken maken met betrekking tot door het Rijk ter beschikking te stellen middelen in de vorm van een investeringsbudget en personele capaciteit van de Dienst Landelijk Gebied (hierna: DLG) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (hierna LNV). Het betreft hier een investeringsbudget voor een periode van 7 jaar. Dit budget dient te worden aangewend om een bijdrage te leveren aan het bereiken van de doelen van het gebiedsgerichte beleid van het Rijk, hetgeen onder meer kan geschieden door het verstrekken van subsidies. Daarnaast worden uit dit budget bijdragen verstrekt in de kosten voor uitvoering van opdrachten van de provincie voor gebiedsinrichting en grondverwerving.

Deze verordening geeft de juridische basis voor het verstrekken van subsidies. Zij regelt in die zin alle subsidies die de provincie verleent voor de inrichting van het landelijk gebied als bedoeld in PMJP en POP.

Systeem: verwijzing naar Provinciaal Meerjarenprogramma (PMJP) en Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP)

De verordening bevat de juridische grondslag voor subsidieverstrekking en daarnaast in hoofdzaak procedurele aspecten (in ruime zin), evenals subsidiabele kosten, algemene subsidievoorwaarden, rapportageplicht, evaluatie en toezicht.

In de programma's PMJP en POP is vastgelegd voor welke activiteiten en doelen welke subsidies kunnen worden verstrekt en onder welke voorwaarden. Tevens is daarin opgenomen hoe in voorkomende gevallen subsidie kan worden verstrekt met inachtneming van de Europese vrijstellingsverordeningen of overeenkomstig door de Europese Commissie goedgekeurde steunmodules. Dit biedt niet alleen flexibiliteit in de uitvoering, maar ook transparantie en werkbaarheid van de verordening. De DLG van het Ministerie van LNV zal voor POP optreden als betaalorgaan. Via nadere afspraken met DLG volgt een nadere invulling.

Staatssteun en steunmodules

Hoewel een groot deel van de subsidies geen staatssteun zullen betreffen, bijvoorbeeld die aan overheden, moet het anderzijds van tevoren toch wél voldoende duidelijk zijn hoe aan belangrijke vereisten, zoals die van de EU voor staatssteun, wordt voldaan.

Dat gebeurt in artikel 2, tweede lid. Op grond van de de minimisverordeningen (EG) 69/2001 en (EG) 1860/2004 voor het midden- en kleinbedrijf, respectievelijk de landbouw, mag in een periode van 3 jaar niet meer dan € 100.000,-- respectievelijk € 3000,-- per onderneming steun worden verleend. Het gaat hier om steun in welke vorm dan ook, dus bijvoorbeeld ook belastingvoordelen tellen mee, van welke overheid dan ook. Deze de minimissteun is vrijgesteld van de goedkeuringsprocedure zoals bedoeld in artikel 88 van het EG-Verdrag. Vervolgens zijn er EG vrijstellingsverordeningen, onder meer voor het midden- en kleinbedrijf en voor de landbouw. Als subsidie wordt verstrekt met toepassing van deze verordeningen kan worden volstaan met een kennisgeving aan de Europese Commissie. De provincie zal gebruik maken van de vrijstellingsverordeningen, door de toepassing ervan op te nemen in het PMJP. Ten derde kan op basis van het POP-programma subsidie worden verstrekt voor de daar geregelde maatregelen, die immers door de Europese Commissie zijn goedgekeurd. Ten slotte kan subsidie worden verstrekt overeenkomstig de daarvoor geldende steunmodule, die eveneens door de Europese Commissie is goedgekeurd. Bestuurlijk is het commitment uitgesproken om deze steunmodules niet per provincie te ontwikkelen, maar ze in samenwerking tussen alle provincies, dan wel de provincies die het aangaat, en het Rijk te ontwikkelen.

Versterking van de voortgang in de uitvoering

Een aantal bepalingen is gericht op een versterking van de voortgang in de uitvoering. De provincie wil hier, met als uitgangspunt dat projecten uitvoeringsgereed zijn en na de subsidieverlening onmiddellijk kunnen starten, bevorderen dat de projecten ook professioneel en snel worden uitgevoerd en afgerekend. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de bevoorschotting (artikel 7), de uitvoering (artikel 8) en uit de manier waarop

of de voortgangsrapportages worden geregeld (artikel 11). De frequentie van voortgangsrapportages is eveneens afgestemd op de frequentie waarmee over voortgang van het plattelandsontwikkelingsprogramma door het Rijk aan de EU moet worden gerapporteerd.

ARTIKELSGEWIJS

Artikel 3.

Dit artikel geeft de rechtsbasis voor het verstrekken van subsidie.

De functie van het tweede lid, waar de beleidsmatige aspecten en inhoudelijke regels voor subsidieverstrekking worden genoemd, is in het algemene deel toegelicht. Het POP is een landelijk programma. Omdat niet alle activiteiten of maatregelen van het landelijke programma voor elke provincie nuttig zijn, kunnen de provincies ervoor kiezen om slechts enkele activiteiten of maatregelen van het POP te cofinancieren. Daarom geeft de provincie in het eerste lid van dit artikel aan voor welke onderdelen van het POP subsidie wordt verstrekt.

Het derde lid vereist dat de begroting van een project, met inbegrip van de gevraagde subsidie, sluitend is.

In het vierde lid is geregeld dat GS voor een goede uitvoering van deze verordening nadere regels kunnen stellen. Het betreft dus onderwerpen die op de uitvoering betrekking hebben, zoals bijvoorbeeld bij de aanvraag te verstrekken gegevens, precisering van subsidiabele kosten, de bekendmaking van resultaten van activiteiten of het geven van informatie over gesubsidieerde activiteiten door de subsidieontvanger, of andere nadere technische uitwerkingen.

Op grond van het zesde lid kunnen GS een algemeen jaarlijks subsidieplafond instellen dan wel voor afzonderlijke categorieën subsidies of in verband met uit te schrijven tenders.

Artikel 4.

In dit artikel worden beperkingen gesteld aan de subsidiabele kosten. Subsidie kan voor dezelfde activiteit slechts een keer worden verleend. Daarnaast zijn bijvoorbeeld investeringen in milieumaatregelen, waarmee slechts wordt voldaan aan bestaande wettelijke eisen, nooit subsidiabel.

Artikel 6.

De bepalingen in het eerste lid onder d en het tweede lid zijn opgenomen om te kunnen beoordelen of er sprake is van steun die de de minimisgrens niet te boven gaat.

De verantwoordelijkheid voor de gevolgen van verkeerde informatie ligt bij de aanvrager.

Artikel 8.

Dit artikel is, net als bijvoorbeeld artikel 11, gericht op een voortvarende uitvoering van de gesubsidieerde activiteiten. In de subsidiepraktijk van veel overheden komt het regelmatig voor dat een voorschot wordt verstrekt, voordat de subsidieontvanger een begin heeft gemaakt met de uitvoering van de activiteiten. Met deze praktijk wordt in het onderhavige artikel gebroken. Voorschotten worden slechts verstrekt op basis van gemaakte en betaalde kosten, dus op basis van declaraties die worden ingediend samen met de voortgangsrapportage. De achterliggende gedachte hierbij is enerzijds zoals al vermeld, het bespoedigen van de voortgang van de uitvoering, anderzijds wordt hiermee voorkomen dat het lucratief kan zijn om helemaal niet met de uitvoering van de activiteiten te beginnen, omdat men rente kan trekken van de voorgesloten bedragen. De subsidieregeling heeft immers betrekking op zeer uiteenlopende activiteiten, ook wat betreft financiële omvang.

In het zesde lid wordt op deze regel een uitzondering gemaakt, voor het geval private subsidieontvangers zonder het voorschot geen begin kunnen maken met de uitvoering van de activiteiten. Het gaat in die gevallen om bijvoorbeeld kleine stichtingen of natuurlijke personen die de projectkosten niet zelf kunnen voorschieten en ook niet in de financiering kunnen voorzien door een lening bij een bank. Als zij naar genoegen van GS hun financieringsbehoefte hebben aangetoond, komen zij voor een voorschot vooruitlopend op gemaakte kosten in aanmerking.

Artikel 9.

Boven de Europese drempels moet worden voldaan aan de Europese aanbestedingsregels. Met artikel 9 wordt verzekerd dat ook onder die drempels zal worden voldaan aan de Europese eisen van transparantie, objectiviteit en non-discriminatie.

De onderdelen a en b betreffen aanbestedende diensten, overheidsorganen en publiekrechtelijke instellingen, als bedoeld in artikel 1, negende lid, van Richtlijn 2004/18/EG van het Europees Parlement en de Raad, d.d. 31 maart 2004, betreffende de coördinatie van de procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten voor werken, leveringen en diensten (Pb L 134/114).

In onderdeel a wordt bepaald dat andere overheden het eigen beleid kunnen toepassen. Het uitgangspunt is dat dat aan de te stellen eisen zal voldoen. Voor publiekrechtelijke instellingen is in onderdeel b bepaald dat zij, indien beschikbaar, het eigen beleid mogen toepassen, maar dat ze dan eerst moeten aantonen dat dat aan alle eisen voldoet.

Het tweede lid bepaalt dat niet-aanbestedende diensten, dat zijn andere subsidieontvangers dan die genoemd onder a en b die meer dan 50% subsidie ontvangen, ook aan de Europese eisen moeten voldoen. Dit is de situatie als bedoeld in artikel 8 van de richtlijn. Dit artikel beperkt zich tot werken en wat daarmee in verband staat. Deze beperking is niet overgenomen, zodat alle aanbestedingen moeten voldoen aan de gestelde eisen.

Artikel 10.

De administratie moet zolang bewaard worden dat zij beschikbaar blijft voor de eindafrekening van het ILG-budget tussen minister en de provincie en in verband met de eindafrekening over het POP.

Artikel 16.

De provincie zal een vergoeding eisen bij overname van de activiteiten door een ander, tenzij aan alle 3 de genoemde vereisten wordt voldaan.

Artikel 17.

Op grond van artikel 14 van Verordening (EG) nummer 659/1999 (Pb 1999 L83), kan de Europese Commissie beschikken dat de betrokken lidstaat alle nodige maatregelen moet nemen om onrechtmatige steun van de begunstigde terug te vorderen en geeft daarbij aan welk wettelijk rentepercentage passend is. Wettelijke rente is verschuldigd vanaf de datum waarop de onrechtmatige steun voor de begunstigde beschikbaar was tot aan de daadwerkelijke terugbetaling.

Het tweede lid biedt de publiekrechtelijke grondslag die ingevolge jurisprudentie (bijvoorbeeld Afdeling bestuursrechtspraak, 11 januari 2006, zaaknummer 200503463/1) voor de terugvordering van wettelijke rente vereist is. Zo wordt in afwachting van de nieuwe afdeling 4.4 van de Algemene wet bestuursrecht over bestuursrechtelijke geldschulden voorkomen dat ingevolge de genoemde jurisprudentie óók een civielrechtelijke procedure zou moeten worden gevoerd.

ga.coll.

*S:\DRI Concepten\Regl. +Verord. (nieuw)\2006-Subs.verord. inrichting landelijk gebied.doc

SUBSIDIEREGELING NATUURBEHEER DRENTHE

HOOFDSTUK 1, ALGEMEEN

Artikel 1.

1. In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. *minister*: minister van landbouw, natuur en voedselkwaliteit;
- b. *terrein*: een in de provincie Drenthe gelegen gebied, niet zijnde een erf of tuin, dat niet wordt doorsneden door:
  - I. wegen breder dan 5 meter,
  - II. waterlopen die op enig punt breder zijn dan 25 meter,
  - III. een dubbelsporige spoorlijn, of
  - IV. een geëlektrificeerde spoorlijn,en ten hoogste tot een oppervlakte van 1% van het gebied bestaat uit bebouwing;
- c. *beheerder*:
  - I. een eigenaar van een terrein;
  - II. een erfpachter van een terrein met een erfpachtovereenkomst met een duur van ten minste 25 jaar;
  - III. een gebruiksgerechtigde op basis van een plan van tijdelijk gebruik als bedoeld in artikel 189 van de Landinrichtingswet, zoals die gold tot 1 januari 2007 mits:
    1. het een terrein betreft dat is begrensd ingevolge artikel 142, eerste lid, onderdeel b, van de Landinrichtingswet, zoals die gold tot 1 januari 2007, of
    2. het een terrein betreft dat in het landinrichtingsplan, bedoeld in artikel 73 van de Landinrichtingswet, zoals die gold tot 1 januari 2007, is aangeduid als te realiseren natuurterrein of reservaat;
  - IV. een gebruiksgerechtigde aan wie het terrein tijdelijk in gebruik is gegeven op grond van een besluit van GS (GS) als bedoeld in artikel 45 van de Wet inrichting landelijk gebied;
- d. *landbouwgrond*: grond waarop ten minste vanaf 31 juli 1992 enige vorm van akkerbouw, weidebouw, veehouderij, pluimveehouderij, tuinbouw - daaronder begrepen fruitteelt en het kweken van bomen, bloemen en bloembollen - en elke andere vorm van bodemcultuur hier te lande, met uitzondering van bosbouw, wordt bedreven of gronden die uit productie zijn genomen in het kader van de Beschikking ter zake van het uit productie nemen van bouwland of de Regeling GLB-inkomenssteun 2006;

- e. *basispakket*: in een van de bijlagen 12 tot en met 21 beschreven samenstel van in een terrein voorkomende flora, beheersvoorschriften of terreinkenmerken;
- f. *pluspakket*: in een van de bijlagen 22 tot en met 41 beschreven samenstel van in een terrein voorkomende flora, fauna, beheersvoorschriften of terreinkenmerken;
- g. *landschapspakket*: in een van de bijlagen 42 tot en met 56 beschreven samenstel van in een terrein voorkomende landschappelijke elementen;
- h. *recreatiepakket*: in bijlage 58 beschreven samenstel van recreatieve voorzieningen in een terrein en kenmerken van een terrein;
- i. *beheerseenheid*: oppervlakte-eenheid binnen een terrein waarop een basis-, plus-, recreatie- of landschapspakket ontwikkeld, omgevormd of in stand gehouden wordt;
- j. *beheerssubsidie*: subsidie als bedoeld in artikel 2, aanhef en eerste lid, onderdeel a;
- k. *recreatiesubsidie*: subsidie als bedoeld in artikel 2, aanhef en eerste lid, onderdeel d;
- l. *inrichtingssubsidie*: subsidie als bedoeld in artikel 2, aanhef en eerste lid, onderdeel c;
- m. *subsidie functieverandering*: subsidie als bedoeld in artikel 2, aanhef en eerste lid, onderdeel b;
- n. *landschapssubsidie*: subsidie als bedoeld in artikel 2, aanhef en eerste lid, onderdeel e;
- o. *beheersbijdrage*: onderscheidenlijk bedrag als bedoeld in de bijlagen 12 tot en met 56;
- p. *recreatiebijdrage*: bedrag als bedoeld in bijlage 58;
- q. *Bureau Beheer Landbouwgronden*: bureau als bedoeld in artikel 28 van de Wet agrarisch grondverkeer;
- r. *natuurgebiedsplan*: plan als bedoeld in artikel 13 van deze regeling of een plan als bedoeld in artikel 13 van de Subsidieregeling natuurbeheer 2000 van de minister;
- s. *natuurgebied*: gebied dat als zodanig is begrensd in een natuurgebiedsplan;
- t. *ruilgebied*: gebied grenzend aan een gebied als bedoeld in artikel 13, eerste lid, onderdeel f, onderscheidenlijk g, bestaande uit landbouwgronden die uitsluitend verworven kunnen worden met het oogmerk om te ruilen met landbouwgronden gelegen in gebieden als bedoeld in artikel 13, eerste lid, onderdeel f, onderscheidenlijk g;
- u. *Dienst Regelingen*: Dienst Regelingen van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit;
- v. *tijdvak*: ononderbroken periode van 6 jaar;
- w. *GVE*: grootvee-eenheden, berekend door omrekening aan de hand van de tabel van Verordening (EEG) nummer 2078/92, betreffende landbouwproductiemethoden die verenigbaar zijn met de eisen inzake milieubescherming en betreffende natuurbeheer (Pb EG 1992, L 215);

- x. *Nationaal Groenfonds*: Stichting Groenfonds, gevestigd te 's-Gravenhage en kantoorhoudend te Hoevelaken;
  - y. *landinrichtingsplan*: de plannen als bedoeld in de artikelen 73 en 102 van de Landinrichtingswet, zoals die gold tot 1 januari 2007, dan wel een inrichtingsplan als bedoeld in artikel 17 van de Wet inrichting landelijk gebied, plan van voorzieningen als bedoeld in artikel 81 van de Reconstructiewet Midden-Delfland, herinrichtingsplan als bedoeld in artikel 16 van de Herinrichtingswet Oost-Groningen en de Gronings-Drentse Veenkoloniën of reconstructieplan als bedoeld in artikel 11 van de Reconstructiewet concentratiegebieden;
  - z. *Plan van toedeling*: Plan van toedeling als bedoeld in artikel 201 van de Landinrichtingswet, zoals die gold tot 1 januari 2007, als bedoeld in artikel 48, onderdeel b, van de Wet inrichting landelijk gebied, als bedoeld in artikel 81 van de Reconstructiewet Midden-Delfland, als bedoeld in artikel 85 van de Herinrichtingswet Oost-Groningen en de Gronings-Drentse Veenkoloniën of als bedoeld in artikel 62 van de Reconstructiewet concentratiegebieden;
  - aa. *verdunningsfactor*: quotiënt van de oppervlakte van de grond verkregen door hemelsbreed een lijn te trekken om de buitenste hoeken van de buitenste terreinen waarvoor subsidie wordt aangevraagd en de totale oppervlakte van de in dat gebied gelegen terreinen waarvoor subsidie wordt aangevraagd.
  - ab. *verzamelaanvraag*: een aanvraag als bedoeld in artikel 17, eerste lid.
2. Voor de toepassing van deze regeling wordt onder *terrein* mede verstaan: samenstel van terreinen dat door een beheerder als een geheel wordt beheerd.

Artikel 2.

1. GS kunnen aan beheerders en aan anderen dan beheerders als bedoeld in artikel 5 ter bevordering van de duurzame ontwikkeling en instandhouding van bossen en natuurterreinen, mede met het oog op de recreatieve functie daarvan, wegens de waardedaling als gevolg van de omzetting van landbouwgronden naar natuur en bos, alsmede ter bevordering van de duurzame instandhouding van landschappelijke elementen op aanvraag subsidie verstrekken ten behoeve van:
- a. de instandhouding van basis- of pluspakketten, opgenomen in de bijlagen 12 tot en met 41;
  - b. de functieverandering van landbouwgronden naar natuur en bos door de ontwikkeling van basis- of pluspakketten.
  - c. de ontwikkeling en omvorming van basis- of pluspakketten, onderscheidenlijk de aanleg of het herstel van landschapspakketten, door middel van maatregelen met een eenmalig karakter, die rechtstreeks en direct de fysieke condities of kenmerken van de desbetreffende terreinen wijzigen of door

- middel van beheer, zonder welke wijzigingen en beheer de daarop volgende instandhouding van basis- of pluspakketten, onderscheidenlijk landschapspakketten, niet mogelijk is;
- d. de instandhouding van het recreatiepakket, opgenomen in bijlage 58; of
  - e. de instandhouding van landschapspakketten, opgenomen in de bijlagen 42 tot en met 56.
2. Op beslissingen omtrent subsidies op grond van deze regeling is de Algemene subsidieverordening Drenthe niet van toepassing.
  3. In afwijking van de Verordening rechtsbescherming (Statenstuk 2006-252, Provinciaal Blad @ van @) vindt de advisering over bezwaar in zijn geheel plaats door Dienst Regelingen.
  4. GS kunnen wijzigingen in de bijlagen aanbrengen.

Artikel 3.

1. Subsidie wordt niet verstrekt aan:
  - a. andere publiekrechtelijke rechtspersonen dan aan gemeenten en aan samenwerkingsverbanden als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen, voor zover aan die samenwerkingsverbanden in meerderheid gemeenten deelnemen;
  - b. rechtspersonen die als doelstelling de winning van drink- of industriewater hebben, noch
  - c. privaatrechtelijke rechtspersonen die kennelijk zijn opgericht ten behoeve van het beheer van grond of water, waarvan de eigendom geheel of ten dele berust bij de in de onderdelen a en b bedoelde rechtspersonen.
2. Aan gemeenten of samenwerkingsverbanden als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, kan subsidie worden verstrekt overeenkomstig de hoofdstukken 4 en 6, met dien verstande dat het desbetreffende terrein overeenkomstig zijn functie in een goedgekeurd bestemmingsplan is bestemd en gedurende het tijdvak waarvoor subsidie is verleend, deze bestemming niet wordt gewijzigd en dat de beschikking tot subsidieverlening vergezeld gaat van een overeenkomst ertoe strekkende dat alvorens een recht tot eigendom van het terrein gedurende de periode waarover subsidie wordt verleend aan anderen wordt aangeboden, de provincie als eerste in de gelegenheid wordt gesteld dit recht te verwerven.

Artikel 4.

Voor zover voor dezelfde of vergelijkbare doeleinden eveneens subsidie wordt verstrekt door GS of andere overheidsorganen en hierdoor het totaal van de overheidsbijdrage meer bedraagt dan de desbetreffende beheersbijdrage opgenomen in de desbetreffende bijlage dan wel, voor zover het inrichtingssubsidie betreft, meer bedraagt dan 95% van de werkelijke kosten, wordt de subsidie op grond van deze regeling zoveel lager vastgesteld dat het totaal van de overheidsbijdragen die beheersbijdrage, onderscheidenlijk die 95%, niet overstijgt.

Artikel 5.

1. Subsidie aan anderen dan beheerders kan worden verstrekt indien op het tijdstip van indiening van de subsidieaanvraag:
  - a. tussen de beheerder en de subsidieaanvrager een schriftelijke overeenkomst tot stand is gekomen, bij welke overeenkomst:
    1. de subsidieaanvrager het recht op uitbetaling van subsidies en voorschotten uit hoofde van deze regeling, betrekking hebbend op het desbetreffende terrein, bij voorbaat aan de beheerder overdraagt, en
    2. de beheerder zich bij voorbaat verbindt tot de nakoming van de verplichtingen waartoe de subsidieaanvrager uit hoofde van deze regeling met betrekking tot het desbetreffende terrein gehouden is, zolang de beheerder beschikt over het recht tot gebruik en beheer van het desbetreffende terrein, alsmede zich verbindt, bij overdracht van het desbetreffende gebruiksrecht aan een ander dan het bureau beheer landbouwgronden of de provincie, van de verkrijger daarvan te bedingen dat deze, vanaf het moment van verkrijging, de in deze volzin bedoelde verplichtingen zal nakomen en zulks ook van zijn rechtsopvolger zal bedingen, en
  - b. de beheerder jegens de provincie Drenthe schriftelijk heeft verklaard borg te staan voor de terugbetaling van onverschuldigd betaalde subsidies en voorschotten.
2. Bij het aangaan van een overeenkomst als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, en het geven van een schriftelijke verklaring als bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, wordt gebruik gemaakt van het model, opgenomen in bijlage 63 van deze regeling.

Artikel 6.

1. GS stellen voor ieder begrotingsjaar een subsidieplafond vast voor de te verstrekken subsidies, bedoeld in artikel 2. Zij kunnen daarbij voor de in dat artikel onderscheiden subsidies, voor de verschillende maatregelen, bedoeld in artikel 2, onderdelen c en d, alsmede per natuurgebied, en voor de verschillende pakketten of voor verschillende categorieën subsidieaanvragen verschillende subsidieplafonds vaststellen.
2. GS stellen tevens voor ieder begrotingsjaar met inachtneming van de subsidieplafonds, bedoeld in het eerste lid, afzonderlijk subsidieplafonds vast voor subsidie die wordt verstrekt ten behoeve van terreinen waarop de in het natuurgebiedsplan opgenomen doelstellingen, als bedoeld in artikel 13, eerste lid, onderdeel b, worden ontwikkeld, onderscheidenlijk in stand gehouden en waarvoor eveneens subsidie functieverandering wordt verstrekt. GS houden daarbij rekening met alle reeds aangegeve verplichtingen.
3. GS verdelen de beschikbare bedragen naar de datum van ontvangst van de subsidieaanvragen. Bij gelijktijdige datum van ontvangst van de subsidieaanvragen wordt de volgorde van behandeling bepaald door loting. Als datum van ontvangst wordt aangemerkt de datum waarop de aanvraag volledig is ontvangen.
4. GS kunnen voor de verschillende subsidies en voor de verschillende basis-, plus-, landschaps- en recreatiepakketten of voor verschillende categorieën subsidieaanvragers, verschillende aanvraagperiodes instellen.
5. Aanvragen worden alleen voor die subsidies en basis-, plus-, landschaps-, of recreatiepakketten of categorieën subsidieaanvragers in behandeling genomen, waarvoor een aanvraagperiode als bedoeld in het vijfde lid is ingesteld.
6. Voor aanvragen wordt gebruikgemaakt van een daartoe vastgesteld aanvraagformulier.
7. Aanvragen tot subsidieverlening worden beoordeeld aan de hand van natuurgebiedsplannen zoals deze door GS zijn vastgesteld en van kracht zijn uiterlijk 25 dagen voor openstelling van de desbetreffende aanvraagperiode.

Artikel 7.

De beheersbijdragen en de recreatiebijdrage van basispakketten, pluspakketten, landschapspakketten en het recreatiepakket en het maximumbedrag aan inrichtings-subsidie worden jaarlijks door GS vastgesteld, gebaseerd op de grondslagen bedoeld in artikel 9.

Artikel 8.

Indien beheerssubsidie, onderscheidenlijk inrichtingssubsidie, wordt aangevraagd door een beheerder aan wie, voorafgaand aan de aanvraag, reeds subsidie functieverandering en beheerssubsidie, onderscheidenlijk inrichtingssubsidie, op grond van deze regeling is verstrekt, wordt beheerssubsidie, onderscheidenlijk inrichtingssubsidie, bij voorrang verstrekt, indien hij:

- a. beheerssubsidie, onderscheidenlijk inrichtingssubsidie, aanvraagt voor een basis- of pluspakket dat is opgenomen in het natuurgebiedsplan;
- b. beheerssubsidie, onderscheidenlijk inrichtingssubsidie aanvraagt voor een basis- of pluspakket opgenomen in de bijlagen 20 en 38 ten behoeve van een terrein dat niet is gelegen in een natuurgebied
- c. de ontwikkeling van een in het natuurgebiedsplan opgenomen basis- of pluspakket mogelijk maakt.

Artikel 9.

Bij het vaststellen van de beheersbijdrage of recreatiebijdrage van een basis-, plus-, recreatie- of landschapspakket als bedoeld in artikel 7 wordt rekening gehouden met de volgende grondslagen:

- a. vorm van exploitatie,
- b. aan het beheer gerelateerde overheadkosten,
- c. direct aan het beheer toe te rekenen kosten, zoals kosten voor personeel, materieel, monitoring en toezicht, verminderd met opbrengsten die direct met het produceren van het pakket verband houden en
- d. in voorkomende gevallen, transactiekosten.

Artikel 10.

1. Subsidie wordt niet verstrekt aan beheerders ter voldoening aan verplichtingen die op grond van enig ander wettelijk voorschrift zijn voorgeschreven.
2. Subsidie wordt niet verstrekt indien de subsidie minder dan € 170,-- per jaar bedraagt.

Artikel 11.

Indien de aanvrager in een jaar opzettelijk een onjuiste aanvraag tot subsidieverlening op grond van deze regeling of de Subsidieregeling natuurbeheer 2000 van de minister heeft ingediend, wordt geen subsidie verstrekt voor het daaropvolgende jaar.

Artikel 12.

1. GS kunnen beleidsregels vaststellen met betrekking tot het aantal van een planten- en diersoort, bedoeld in de onderscheidene basis-, plus- en landschapspakketten per oppervlaktemaat en de spreiding van de desbetreffende soort binnen de beheerseenheid, onderscheidenlijk de oppervlaktemaat.
2. Beleidsregels als bedoeld in het eerste lid worden als bijlage bij deze regeling opgenomen.

HOOFDSTUK 2, BEGRENZING VAN NATUUR- EN RUILGEBIEDEN

Artikel 13.

1. Ten behoeve van de uitvoering van deze regeling worden natuurgebieden begrensd met de vaststelling van natuurgebiedsplannen, die in ieder geval bevatten:
  - a. een kaart met een topografische ondergrond op ten hoogste schaal 1 : 25.000, waarin de grenzen van het natuurgebied zijn opgenomen;
  - b. een omschrijving van de in het natuurgebied nagestreefde doelstellingen op het gebied van natuur en bos;
  - c. de in het desbetreffende natuurgebied om te vormen of te ontwikkelen basis- of pluspakketten;
  - d. de in het desbetreffende natuurgebied aan te leggen, te herstellen of in stand te houden landschapspakketten;
  - e. het aantal hectares ten behoeve waarvan in het natuurgebied beheerssubsidie kan worden verleend op grond van de Subsidieregeling agrarisch natuurbeheer van de provincie Drenthe;
  - f. een aanduiding waar verwerving van in het natuurgebied gelegen landbouwgronden of andere gronden met het oog op natuurontwikkeling, ten behoeve van een instelling als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Regeling subsidies particuliere terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties, dan wel ten behoeve van Staatsbosbeheer niet uitsluitend wordt nagestreefd, en
  - g. een aanduiding waar verwerving van in het natuurgebied gelegen landbouwgronden of andere gronden met het oog op natuurontwikkeling, uitsluitend wordt nagestreefd ten behoeve van een instelling als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Regeling subsidies particuliere terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties of ten behoeve van Staatsbosbeheer dan wel ten behoeve van een instelling als bedoeld in artikel 3, tweede lid, van die regeling, doch ten aanzien van deze laatstbedoelde instellingen slechts voor zover die gronden zijn gelegen in een door de minister goedgekeurd begrenzingenplan als bedoeld in het derde lid van dat artikel.

2. Bij een aanduiding als bedoeld in het eerste lid, onderdeel f, kan worden vastgesteld in welke mate subsidies als bedoeld in artikel 2 ten behoeve van de ontwikkeling of omvorming van basis- of pluspakketten slechts aan instellingen als bedoeld in die onderdelen kunnen worden verstrekt.
3. In het natuurgebiedsplan kan een ruilgebied worden begrensd waarvan de grenzen op de in het eerste lid, onderdeel a, bedoelde kaart zijn opgenomen.
4. Voor zover in natuurgebiedsplannen quota zijn opgenomen, wordt met deze quota geen rekening gehouden bij de beoordeling van subsidieaanvragen.
5. Voor zover natuurgebiedsplannen voorzien in het aanleggen, herstellen of in stand houden van het landschapspakket dat is opgenomen in bijlage 42, kan in het desbetreffende natuurgebied tevens het landschapspakket dat is opgenomen in bijlage 43 worden aangelegd, hersteld of in stand gehouden.

Artikel 14.

1. Natuurgebiedsplannen worden vastgesteld en gewijzigd bij besluit van GS.
2. Op de voorbereiding van een besluit tot vaststelling of wijziging van een natuurgebiedsplan is de in Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht geregelde procedure van toepassing.

HOOFDSTUK 3, AANVRAGEN VAN SUBSIDIE

Artikel 15.

1. Aanvragen tot subsidieverlening uit hoofde van deze regeling worden ingediend bij de directeur van de Dienst Regelingen met gebruikmaking van een daartoe bestemd aanvraagformulier dat verkrijgbaar is bij de directeur van de Dienst Regelingen.
2. In de aanvraag tot subsidieverlening wordt in ieder geval aangegeven:
  - a. welk basis-, plus-, landschaps- of recreatiepakket, onderscheidenlijk welke basis-, plus-, landschaps- of recreatiepakketten, de aanvraag betreft;
  - b. of er sprake is van inrichtingssubsidie;
  - c. of er sprake is van subsidie functieverandering;
  - d. of er sprake is van landschapssubsidie;
  - e. of de subsidieaanvrager beheerder is.

3. Tegelijkertijd met de aanvraag kan een verzoek tot ontheffing van de verplichting als bedoeld in artikel 29, eerste lid, onderdeel c, worden ingediend op grond van zwaarwegende natuurwetenschappelijke belangen, bescherming van de persoonlijke levenssfeer, en de aard van het terrein.
4. GS beslissen binnen 45 weken op de aanvraag. De beslissing kan eenmaal met ten hoogste 7 weken worden verdaagd.

Artikel 16.

1. De aanvraag tot subsidieverlening gaat in ieder geval vergezeld van een of meer topografische kaarten met een schaal van 1:10.000 waarop de grenzen van het voor subsidie in aanmerking gebrachte terrein is aangegeven, de in dat terrein gelegen wegen, vaarwegen, waterlopen en paden.
2. Indien de aanvraag betrekking heeft op meerdere basis-, plus-, landschaps- of recreatiepakketten binnen een terrein worden op de topografische kaart, bedoeld in het eerste lid, tevens de grenzen aangegeven waar de verschillende basis-, plus-, landschaps- of recreatiepakketten waarvoor subsidie wordt aangevraagd, zullen worden in stand gehouden.
3. Indien de aanvraag betrekking heeft op een of meer pluspakketten, opgenomen in de bijlagen 22 tot en met 31 en 33, gaat deze vergezeld van een kaart waarop ten minste 1 waarnemingslocatie per soort per gridcel is aangegeven.
4. Indien subsidie wordt aangevraagd op grond van artikel 5, gaat de aanvraag tot subsidieverlening tevens vergezeld van de met betrekking tot het desbetreffende terrein tot stand gekomen overeenkomst, bedoeld in artikel 5, eerste lid, onderdeel a, alsmede van de met betrekking tot die grond of dat water opgestelde verklaring, bedoeld in artikel 5, eerste lid, onderdeel b.

Artikel 17.

1. Een verzamelaanvraag voldoet aan de volgende voorschriften:
  - a. de aanvraag en de daarbij behorende kaarten worden digitaal ingediend, met gebruikmaking van een daartoe bestemd aanvraagformulier dat verkrijgbaar is bij de directeur van de Dienst Regelingen en dat volledig is ingevuld overeenkomstig de daarbij aangegeven wijze;
  - b. de aanvraag heeft betrekking op ten minste 400 hectare waarvan ten minste een deel is gelegen in de provincie Drenthe;
  - c. de aanvraag gaat vergezeld van een protocol dat is opgesteld overeenkomstig de voorschriften die zijn opgenomen in bijlage 66, en

- d. de aanvraag gaat vergezeld van een verklaring, overeenkomstig een door de directeur van de Dienst Regelingen te verstrekken model, van een accountant-administratieconsulent of registeraccountant als bedoeld in artikel 2:393, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek, waaruit blijkt ten behoeve van welke beheerder of beheerders subsidie wordt aangevraagd.
2. In geval de aanvraag, bedoeld in het eerste lid, wordt ingediend vóór 1 januari 2009, wordt, in afwijking van het eerste lid, onderdeel c, het protocol uiterlijk op 31 december 2008 ingediend bij de directeur van de Dienst Regelingen.
3. Artikel 16, vierde lid, is niet van toepassing op een aanvraag als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 18.

Indien er met betrekking tot een terrein meer beheerders zijn, kan door hen gezamenlijk een aanvraag worden ingediend, welke aanvraag, onverminderd de artikelen 15 en 16, vergezeld gaat van een tussen hen gesloten overeenkomst waaruit blijkt dat zij genoegzaam en duurzaam samenwerken inzake het beheer van dat terrein.

Artikel 19.

1. Subsidie wordt niet verstrekt aan een beheerder indien in de 2 jaar voorafgaande aan de aanvraag voor subsidieverlening een verzoek tot intrekking van een subsidieverlening op grond van deze regeling of de Subsidieregeling natuurbeheer 2000 van de minister, voor de desbetreffende beheerseenheid door de beheerder is ingediend en dit verzoek is gehonoreerd.
2. In afwijking van het eerste lid kan een subsidie worden verstrekt aan een beheerder, die conform een aanduiding als bedoeld in artikel 13, eerste lid, onderdelen f of g, de desbetreffende beheerseenheid in de 2 jaar voorafgaand aan de aanvraag heeft verworven, aan wie een inrichtingssubsidie is verleend of die een aanvraag als bedoeld in artikel 17 heeft ingediend.

HOOFDSTUK 4, BEHEERSSUBSIDIE

Paragraaf 1, Algemene bepalingen

Artikel 20

Beheerssubsidie wordt verstrekt voor een tijdvak.

Artikel 21.

1. Per terrein kan voor een of meerdere basis- of pluspakketten opgenomen in de bijlagen 12 tot en met 41 beheerssubsidie worden verleend, met dien verstande dat in het terrein niet meerdere basis- of pluspakketten op dezelfde oppervlakte kunnen worden in stand gehouden.
2. Onverminderd het eerste lid kunnen de landschapspakketten opgenomen in de bijlagen 43, 46, 48 tot en met 50 en 56 op dezelfde oppervlakte worden in stand gehouden als de basis- of pluspakketten opgenomen in de bijlagen 12 tot en met 41.

Artikel 22.

Beheerssubsidie ten behoeve van een terrein wordt verstrekt met het oog op de instandhouding van een of meerdere basis- of pluspakketten die op het tijdstip van indiening van de aanvraag voor beheerssubsidie op het terrein zijn ontwikkeld.

Artikel 23.

Beheerssubsidie wordt niet verstrekt:

- a. voor de instandhouding van een basis- of pluspakket op een beheerseenheid waarvan de oppervlakte niet ten minste overeenkomt met het aantal hectares dat is opgenomen als minimumoppervlakte in de bijlage waarin het desbetreffende basis- of pluspakket is vermeld;
- b. aan Staatsbosbeheer;
- c. ten behoeve van terreinen waarop verplichtingen van toepassing zijn op grond van:
  1. de Subsidieregeling agrarisch natuurbeheer van de minister;
  2. de Subsidieregeling agrarisch natuurbeheer Drenthe;
  3. de Subsidieregeling natuurbeheer 2000 van de minister;

4. de Beschikking beheersovereenkomsten 1983;
5. de Regeling beheersovereenkomsten 1988;
6. de Regeling beheersovereenkomsten 1993;
7. de Regeling beheersovereenkomsten en natuurontwikkeling;
8. de regeling stimulering bosuitbreiding op landbouwgronden;
9. de Regeling functiebeloning bos en natuurterreinen,
10. de Beschikking ter zake het uit productie nemen van bouwland, of
11. de Beschikking bijdragen probleemgebieden.

Artikel 24.

In afwijking van artikel 23, onderdeel a, kan beheerssubsidie worden verstrekt voor de instandhouding van een basis- of pluspakket op een beheerseenheid waarvan de oppervlakte kleiner is dan het aantal hectares dat is opgenomen als minimumoppervlakte in de bijlage waarin het desbetreffende basis- of pluspakket is vermeld, in geval sprake is van een aanvraag als bedoeld in artikel 17.

Artikel 25.

Beheerssubsidie wordt niet verstrekt indien voor de desbetreffende beheerseenheid voor de instandhouding van een basis- of pluspakket bijdragen worden genoten door tussenkomst van een subsidieaanvrager als bedoeld in artikel 5.

Artikel 26.

1. Indien op het terrein een basis- of pluspakket in stand wordt gehouden, bedraagt de beheerssubsidie per tijdvak het bedrag dat wordt gevormd door de vermenigvuldiging van de beheersbijdrage opgenomen in de bijlage van het desbetreffende basis- of pluspakket met het getal zes en het aantal hectares waarvoor beheerssubsidie wordt verleend.
2. Indien op het terrein meerdere basis- of pluspakketten in stand worden gehouden, bedraagt de beheerssubsidie de som van de beheersbijdragen die worden gevormd door de vermenigvuldiging van de beheersbijdragen opgenomen in de bijlagen van elk van de onderscheiden basis- of pluspakketten met het getal zes en het aantal hectares per basis- of pluspakket waarvoor beheerssubsidie wordt verleend.

Paragraaf 2, De subsidieverlening

Artikel 27.

Indien beheerssubsidie wordt verleend voor de instandhouding van een of meerdere basis- of pluspakketten op een terrein, vermeldt de beschikking tot subsidieverlening in ieder geval:

- a. de ligging en grootte van het terrein;
- b. het doel, onderscheidenlijk de doelen, van de beheerssubsidie, bestaande uit het gedurende het tijdvak in stand houden van het natuurresultaat beschreven in onderdeel 1 van het desbetreffende basis- of pluspakket, onderscheidenlijk de desbetreffende basis-of pluspakketten;
- c. de mate waarin het terrein dient te worden opengesteld voor publiek;
- d. de datum waarop het tijdvak waarover beheerssubsidie wordt verleend, aanvangt, en
- e. de beheersbijdrage, onderscheidenlijk de beheersbijdragen, en de berekening op basis waarvan het bedrag van de beheerssubsidie zal worden vastgesteld.

Artikel 28.

De datum, bedoeld in artikel 27, onderdeel d, waarop het tijdvak waarover beheerssubsidie wordt verleend aanvangt, kan uitsluitend de eerste dag van de onderscheiden maanden zijn.

Paragraaf 3, Voorwaarden en verplichtingen

Artikel 29.

1. De subsidieontvanger is verplicht:
  - a. het in de beschikking tot subsidieverlening vermelde doel onderscheidenlijk doelen, bedoeld in artikel 27, onderdeel b, te realiseren;
  - b. de in het betreffende basis- of pluspakket, onderscheidenlijk betreffende basis- of pluspakketten, opgenomen beheersvoorschriften te treffen of na te leven die zijn vermeld in de bijlage waarin dat basis- of pluspakket is, onderscheidenlijk die basis- of pluspakketten zijn opgenomen;
  - c. het terrein ten minste 358 dagen per jaar kosteloos van zonsopgang tot zonsondergang open te stellen, toegankelijk te houden en de openstelling kenbaar te maken door middel van borden;
  - d. het terrein niet te bemesten tenzij voor het beheer als bedoeld in de bijlagen 15, 19, 28 of 29 toepassing van ruige mest of kalk noodzakelijk is;

- e. de bestaande waterhuishouding van het terrein te handhaven;
  - f. het reliëf van het terrein te handhaven;
  - g. geen chemische onkruidbestrijding toe te passen, tenzij voor het beheer een pleksgewijze stobbenbehandeling met glyfosaat van Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik of Robinia noodzakelijk is;
  - h. in geval van beweiding of begrazing geen hogere veebezetting toe te passen dan 1,5 GVE op enig moment per hectare;
  - i. in het terrein aanwezige paden, wegen, vaarwegen en waterlopen niet te verwijderen of te wijzigen en deze voldoende toegankelijk te houden;
  - j. van omstandigheden als gevolg waarvan het redelijkerwijs niet mogelijk is te voldoen aan de verplichting, bedoeld in de onderdelen a of b binnen 2 weken nadat de subsidieontvanger daarvan redelijkerwijs op de hoogte kan zijn aan de directeur van de Dienst Regelingen schriftelijk melding te doen;
  - k. uiterlijk drie maanden nadat gehele of gedeeltelijke overdracht van de bevoegdheid tot gebruik en beheer van het betrokken terrein plaatsvindt, dit schriftelijk te melden aan de directeur van de Dienst Regelingen, en
  - l. in geval aan hem subsidie is verstrekt naar aanleiding van een aanvraag als bedoeld in artikel 17 zich te houden aan het protocol, bedoeld in het eerste lid, onderdeel c van dat artikel.
2. De verplichtingen, bedoeld in het eerste lid, onderdelen d tot en met i, gelden voor de periode waarover beheerssubsidie is verleend, met dien verstande dat zij niet gelden voor zover dit in de beschikking tot verlening van beheerssubsidie, dan wel in het basis- of pluspakket anders is bepaald.

Paragraaf 4, Voorschotten

Artikel 30.

1. GS verstrekken binnen 8 weken na afloop van het eerste jaar van het tijdvak een voorschot en vervolgens telkens ten minste 1 jaar later. De hoogte van het voorschot komt overeen met de jaarlijkse beheersbijdrage van elk van de basis- of pluspakketten waarvoor ten behoeve van het desbetreffende terrein voor dat tijdvak subsidie wordt verleend.
2. In afwijking van het eerste lid wordt in een jaar het voorschot verminderd met 100% als de beheerder in de 2 jaar voorafgaande aan de verstrekking van het voorschot op enig moment niet heeft voldaan aan de verplichtingen, bedoeld in artikel 29, onderdelen b tot en met l, of enig ander voorschrift in de beschikking tot subsidieverlening niet heeft nageleefd, tenzij de aard en de ernst van het niet-nakomen van de genoemde verplichtingen aanleiding geven tot vermindering met een lager percentage.

3. Per terrein kunnen per tijdvak ten hoogste 5 voorschotten worden verstrekt.

Paragraaf 5, Subsidievaststelling

Artikel 31.

1. Telkens binnen 8 weken na afloop van een tijdvak dient de ontvanger van beheerssubsidie voor het desbetreffende terrein een aanvraag tot subsidievaststelling over dat tijdvak in bij de directeur van de Dienst Regelingen met gebruikmaking van een daartoe bestemd aanvraagformulier dat verkrijgbaar is bij de directeur van de Dienst Regelingen.
2. Een subsidieontvanger aan wie subsidie is verleend op grond van een aanvraag als bedoeld in artikel 17, verstrekt bij de aanvraag, bedoeld in het eerste lid, een verklaring, overeenkomstig een door de directeur van de Dienst Regelingen te verstrekken model, van een accountant-administratieconsulent of registeraccountant als bedoeld in artikel 2:393, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek, waaruit blijkt ten behoeve van welke beheerder of beheerders de subsidie is ontvangen.
3. De ontvanger van beheerssubsidie geeft in de aanvraag aan in hoeverre het doel, bedoeld in artikel 27, onderdeel b, is gerealiseerd.

Artikel 32.

1. GS stellen na ontvangst van de in artikel 31 bedoelde aanvraag de beheerssubsidie telkens vast binnen 13 weken. Deze beslissing kan eenmaal met ten hoogste 13 weken worden verdaagd.
2. De beheerssubsidie wordt vastgesteld overeenkomstig het bedrag dat bij de beschikking tot subsidieverlening is bepaald

Artikel 33.

1. De subsidie per basis- of pluspakket wordt vastgesteld op het bedrag dat uit de subsidieverlening voor het desbetreffende terrein voortvloeit, verminderd met:
  - a. 100%, indien niet is voldaan aan de verplichtingen, bedoeld in artikel 29, eerste lid, onderdelen a of b, tenzij de aard en de ernst van de het niet-nakomen van de genoemde verplichting aanleiding geven tot vermindering met een lager percentage;

- b. 100% indien, voor zover van toepassing, niet is voldaan aan de verplichting, bedoeld in artikel 29, eerste lid, onderdelen c tot en met i en l, tenzij de aard en de ernst van het niet-nakomen van de genoemde verplichtingen aanleiding geven tot vermindering met een lager percentage, en
    - c. 5%, indien niet is voldaan aan de verplichting, bedoeld in artikel 29, eerste lid, onderdeel j, onderscheidenlijk onderdeel k.
2. In afwijking van het eerste lid wordt de subsidie vastgesteld op:
  - a. de beheersbijdrage, verminderd met 15% indien niet is voldaan aan de verplichting, bedoeld in artikel 29, eerste lid, onderdeel a, maar wel is voldaan aan de verplichting, bedoeld in artikel 29, eerste lid, onderdeel b, in geval voor een terrein bij aanvang van een tijdvak subsidie is verleend voor een basispakket;
  - b. de beheersbijdrage van het corresponderende basispakket, verminderd met 10%, indien niet is voldaan aan de voorwaarden van het desbetreffende pluspakket, maar wel is voldaan aan de voorwaarden van het corresponderende basispakket, in geval voor een terrein bij aanvang van een tijdvak subsidie is verleend voor een pluspakket; of
  - c. de beheersbijdrage van het in bijlage 34 opgenomen pluspakket soortenrijk weidevogelgrasland, verminderd met 10%, indien niet is voldaan aan de voorwaarden van het in bijlage 35 opgenomen pluspakket zeer soortenrijk weidevogelgrasland, maar wel is voldaan aan de voorwaarden van het in bijlage 34 opgenomen pluspakket soortenrijk weidevogelgrasland, in geval bij aanvang van een tijdvak subsidie is verleend voor het pluspakket, opgenomen in bijlage 35.
3. De verminderingen, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, en tweede lid, onderdelen a tot en met c, worden niet toegepast voor zover niet is voldaan aan de verplichting, bedoeld in artikel 29, eerste lid, onderdelen a en b, ten gevolge van overmacht.
4. De verminderingen, bedoeld in het eerste en tweede lid, worden voorts niet toegepast ten aanzien van dat deel van die verminderingen dat het bedrag van de beheerssubsidie te boven gaat.
5. Indien niet wordt voldaan aan de verplichting, opgenomen in artikel 31, eerste lid, wordt, behoudens overmacht, de subsidie per basis- of pluspakket 15% lager vastgesteld, tenzij de aard en ernst van het niet-nakomen van de genoemde verplichting aanleiding geven tot vermindering met een lager percentage.

Artikel 34.

Indien de subsidieontvanger overeenkomstig deze regeling verplicht is fysieke en administratieve controles door aangewezen toezichthouders of bevoegde controleurs toe te laten en door toedoen van de subsidieontvanger of zijn vertegenwoordiger kunnen een of meer controles niet plaatsvinden, wordt, behoudens overmacht, de subsidieverlening of -vaststelling ingetrokken.

HOOFDSTUK 5, SUBSIDIE FUNCTIEVERANDERING

Artikel 35.

1. Subsidie functieverandering wordt verstrekt ten behoeve van de omvorming van landbouwgronden in bos en natuurterrein.
2. Subsidie functieverandering wordt niet verstrekt ten behoeve van het beheer van terreinen in eigendom van een publiekrechtelijke rechtspersoon, tenzij die publiekrechtelijke rechtspersoon het terrein in gebruik heeft gegeven aan een ander, niet zijnde een publiekrechtelijke rechtspersoon, op basis van een erfpacht-overeenkomst met een duur van ten minste 25 jaar.

Artikel 36.

1. Subsidie functieverandering wordt verstrekt ten behoeve van terreinen die zijn gelegen in natuurgebieden voor de ontwikkeling van een of meerdere basis- of pluspakketten die zijn opgenomen in een natuurgebiedsplan waarin het desbetreffende natuurgebied is opgenomen.
2. Subsidie functieverandering wordt verstrekt ten behoeve van terreinen die niet zijn gelegen in natuurgebieden ten behoeve van de ontwikkeling van een basis- of pluspakket opgenomen in de bijlagen 20 en 38.

Artikel 37.

Subsidie functieverandering wordt niet verstrekt:

- a. aan beheerders aan wie ten behoeve van de verwerving van het desbetreffende terrein subsidie is verstrekt, of
- b. voor terreinen waarvoor reeds eerder subsidie voor functieverandering werd verstrekt, of

- c. aan instellingen, als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Regeling subsidies particuliere terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties, voor zover de aanvraag betrekking heeft op een subsidie als bedoeld in artikel 36, eerste lid,

Artikel 38.

1. De subsidie voor functieverandering wordt bepaald aan de hand van het bedrag waarmee het desbetreffende terrein in waarde daalt als gevolg van de omvorming van landbouwgrond in bos of natuurterrein.
2. GS bepalen het bedrag, bedoeld in het eerste lid, aan de hand van een door de Dienst landelijk gebied van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit uitgevoerde taxatie.

Artikel 39.

Indien subsidie functieverandering wordt verstrekt, vermeldt de beschikking tot subsidieverstrekking in ieder geval:

- a. de ligging en de grootte van het terrein;
- b. het doel van de subsidie, bestaande uit de verplichting, bedoeld in artikel 40, eerste lid, onderdeel a, subonderdeel i;
- c. de datum waarop het tijdvak waarover subsidie functieverandering wordt verstrekt, aanvangt, en
- d. het bedrag, bedoeld in artikel 38, eerste lid, en de berekening op basis waarvan de subsidie functieverandering wordt vastgesteld.

Artikel 40.

1. Subsidie functieverandering ten behoeve van de ontwikkeling van een of meerdere natuurdoelpakketten op landbouwgrond wordt verstrekt onder de voorwaarde dat binnen 12 maanden na de datum van verzending of uitreiking van de beschikking tot subsidieverstrekking:
  - a. een overeenkomst tussen degene aan wie de grond toebehoort en de provincie, tot stand komt waarin is opgenomen:
    - i. de verplichting van degene aan wie de grond toebehoort de desbetreffende landbouwgrond niet te gebruiken of te doen gebruiken met het oog op de uitoefening van de landbouw, en overigens datgene na te laten wat de ontwikkeling of instandhouding van het betrokken basis- of pluspakket op de desbetreffende grond in gevaar brengt of verstoort;

- II. dat die verplichting zal overgaan op degenen die de grond onder bijzondere titel zullen verkrijgen en dat mede gebonden zullen zijn degene die van de rechthebbende een recht tot gebruik van het goed zullen verkrijgen, en
    - III. dat de overeenkomst zal worden ingeschreven in de openbare registers, en
  - b. een overeenkomst tot voorfinanciering tussen degene aan wie de grond toebehoort en het Nationaal Groenfonds tot stand komt waarin is opgenomen:
    - I. de verplichting van degene aan wie de grond toebehoort het bedrag, bedoeld in artikel 38, eerste lid, in zijn geheel te laten voorfinancieren door het Nationaal Groenfonds, en
    - II. de verplichting van het Nationaal Groenfonds het bedrag, bedoeld in artikel 38, eerste lid, in zijn geheel te betalen binnen 8 weken nadat zowel de desbetreffende overeenkomst is ondertekend als de overeenkomst, bedoeld in onderdeel a, is ingeschreven in de openbare registers.
- 2. De kosten voor de inschrijving in de openbare registers van de overeenkomst, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, alsmede de kosten die voortvloeien uit de overeenkomst, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, komen voor rekening van de provincie. GS kunnen een model voor een overeenkomst als bedoeld in het eerste of tweede lid vaststellen

HOOFDSTUK 6, INRICHTINGSSUBSIDIE

Paragraaf 1, Algemene bepalingen

Artikel 41.

Inrichtingssubsidie wordt verstrekt voor de duur van ten hoogste een tijdvak.

Artikel 42.

- 1. Inrichtingssubsidie wordt verstrekt ten behoeve van terreinen gelegen in natuurgebieden voor zover:
  - a. deze betrekking heeft op het, door middel van eenmalige maatregelen, rechtstreeks wijzigen van de fysieke condities of kenmerken van het desbetreffende terrein, gericht op behoud, omvorming of ontwikkeling van een of meerdere basis- of pluspakketten of landschapspakketten ten behoeve van behoud of realisering van een basis- of pluspakket of een landschapspakket

- voor zover dat in overeenstemming is met het desbetreffende natuurgebiedsplan of
- b. deze betrekking heeft op beheersmaatregelen die gericht zijn op de omvorming of ontwikkeling van een of meerdere basis- of pluspakketten of landschapspakketten ten behoeve van het realiseren van een basis- of pluspakket of een landschapspakket voor zover dat in overeenstemming is met het desbetreffende natuurgebiedsplan.
2. Inrichtingssubsidie wordt verstrekt met het oog op de ontwikkeling van een basis- of pluspakket opgenomen in de bijlagen 20 en 38 ten behoeve van terreinen die niet zijn gelegen in natuurgebieden.

Artikel 43.

1. Inrichtingssubsidie wordt niet verstrekt ten behoeve van een terrein dat is gelegen in een natuurgebied aan andere beheerders dan instellingen als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Regeling subsidies particuliere terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties voor zover dit in het desbetreffende natuurgebiedsplan op grond van artikel 13, tweede lid, is aangegeven.
2. In de periode tussen de vaststelling van een landinrichtingsplan en de vaststelling van een plan van toedeling wordt aan instellingen, als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Regeling subsidies particuliere terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties met betrekking tot een terrein dat is gelegen binnen een blok, zoals dat in het landinrichtingsplan is begrensd, geen inrichtingssubsidie verstrekt.

Artikel 44.

Inrichtingssubsidie wordt niet verstrekt voor de ontwikkeling of omvorming:

- a. van een basis- of pluspakket op een terrein waarvan de oppervlakte niet ten minste overeenkomt met het aantal hectares dat is opgenomen als minimumoppervlakte in de bijlage waarin het desbetreffende basis- of pluspakket is vermeld, tenzij het terrein grenst aan een ander terrein waar hetzelfde basis- of pluspakket in stand wordt gehouden en beide terreinen tezamen voldoen aan de eisen ten aanzien van de minimumoppervlakte, of
- b. van een landschapspakket voor een landschapselement waarvan de oppervlakte, de lengte of het aantal niet voldoet aan de eisen die met betrekking tot de oppervlakte, de lengte of het aantal zijn gesteld in de bijlage waarin het desbetreffende landschapspakket is vermeld.

Artikel 45.

Onverminderd artikel 41 wordt inrichtingssubsidie verstrekt overeenkomstig een inrichtingsplan waarin in ieder geval zijn opgenomen:

- a. de te treffen inrichtingsmaatregelen;
- b. een beschrijving van de uitgangssituatie;
- c. de oppervlakte waarop die maatregelen zullen worden uitgevoerd;
- d. de motivering voor het treffen van de maatregelen;
- e. de met die maatregelen beoogde situatie van het terrein;
- f. een gedetailleerde beschrijving van de in stand te houden, te verbeteren, aan te leggen of te verwijderen wegen en paden;
- g. voor zover van toepassing, een tijdplanning voor het tijdvak waarvoor subsidie wordt verleend;
- h. de benodigde beheersmaatregelen;
- i. een gespecificeerde begroting;
- j. een opgave van de financieringswijze van de kosten, inclusief de financiële planning van de uitvoering, en
- k. een topografische kaart met een schaal van 1 : 10.000 waarop zo nodig is aangegeven waar de onderscheiden maatregelen zullen worden getroffen.

Artikel 46.

Tot de subsidiabele kosten behoren de kosten, inclusief BTW, voor zover verrekening niet mogelijk is, verband houdende met:

- a. het opstellen door derden van een inrichtingsplan;
- b. bebossing van een terrein, voor zover dit betrekking heeft op de ontwikkeling en daaropvolgende instandhouding van een basis- of pluspakket dat is vermeld in een van de bijlagen 20 en 38;
- c. maatregelen, gericht op wijziging van de waterhuishouding;
- d. grondverzet;
- e. maatregelen tot wijziging van de feitelijke bereikbaarheid van een terrein, waaronder in ieder geval is begrepen de aanleg of het herstel van wegen en paden;
- f. de verwijdering van opstallen;
- g. de verwijdering van begroeiing en beplanting, of
- h. overige maatregelen voor zover noodzakelijk in verband met de desbetreffende inrichting.

Artikel 47.

Tot de subsidiabele beheersmaatregelen behoren in ieder geval:

- a. waterhuishoudkundig beheer,
- b. begrazingsbeheer,
- c. maaien, of
- d. kappen of verwijderen van gewas of begroeiing.

Artikel 48.

Niet tot de subsidiabele kosten behoren in ieder geval de kosten, verband houdende met:

- a. de verwijdering van bodemverontreiniging of afval,
- b. de bouw van opstallen,
- c. de aanschaf van machines,
- d. de aanschaf van materialen, anders dan ten behoeve van het treffen van maatregelen als bedoeld in artikel 46,
- e. de aanschaf of plaatsing van recreatieve voorzieningen,
- f. de aanleg van parkeergelegenheid, of
- g. achterstallig onderhoud, tenzij subsidie functieverandering is verleend.

Artikel 49.

1. Geen inrichtingssubsidie wordt verstrekt:
  - a. voor kosten die zijn gemaakt alvorens een beslissing op de aanvraag voor inrichtingssubsidie is genomen, behoudens de kosten, bedoeld in artikel 46, onderdeel a, of
  - b. ten behoeve van maatregelen waarmee een aanvang is gemaakt, onderscheidenlijk die reeds zijn uitgevoerd, alvorens een beslissing op de aanvraag voor inrichtingssubsidie is genomen.
2. Ten behoeve van de inrichting van een terrein in eigendom van een publiekrechtelijke rechtspersoon anders dan een gemeente wordt geen inrichtingssubsidie verstrekt met geldmiddelen van de Commissie van de Europese Gemeenschappen, tenzij die publiekrechtelijke rechtspersoon het terrein in gebruik heeft gegeven aan een ander, niet zijnde een publiekrechtelijke rechtspersoon, op basis van een erfpachtovereenkomst met een duur van ten minste 25 jaar.

Artikel 50.

1. Inrichtingssubsidie bedraagt 95% van de werkelijk gemaakte noodzakelijke subsidiabele kosten, met dien verstande dat geen vergoeding wordt verstrekt voor zover deze kosten meer bedragen dan een door GS bij de subsidieverlening te bepalen maximumbedrag.
2. Het bedrag aan inrichtingssubsidie als bedoeld in artikel 42, eerste lid, onderdeel a, dat ten hoogste kan worden verstrekt is opgenomen in bijlage 64 bij deze regeling.

Artikel 51.

GS kunnen beleidsregels vaststellen met het oog op de toepassing van artikelen 45, 46, 47 en 50.

Paragraaf 2, Subsidieverlening

Artikel 52.

De subsidieverlening vermeldt:

- a. in hoeverre het inrichtingsplan in uitvoering kan worden genomen;
- b. het bedrag waarop de inrichtingssubsidie ten hoogste kan worden vastgesteld, en
- c. de datum waarop de periode waarover inrichtingssubsidie wordt verleend aanvangt en eindigt.

Paragraaf 3, Verplichtingen

Artikel 53.

De subsidieontvanger is verplicht de maatregelen overeenkomstig het inrichtingsplan als bepaald bij de subsidieverlening uit te voeren en overeenkomstig de tijdsplanning, bedoeld in artikel 45, onderdeel g.

Paragraaf 4, Voorschotten

Artikel 54.

1. Op de inrichtingssubsidie kunnen GS ten hoogste viermaal per jaar op aanvraag tot ten hoogste 95% voorschotten verlenen, met een minimum van € 2.500,--.
2. De aanvraag tot voorschotverlening gaat vergezeld van een overzicht van de werkelijk gemaakte kosten.
3. De aanvraag tot voorschotverlening wordt ingediend bij de directeur van de Dienst Regelingen met gebruikmaking van een daartoe bestemd aanvraagformulier dat verkrijgbaar is bij de directeur van de Dienst Regelingen.
4. Het voorschot wordt binnen 8 weken na de voorschotverlening betaald.

Paragraaf 5, Subsidievaststelling

Artikel 55.

1. De ontvanger van inrichtingssubsidie dient binnen 8 weken na afloop van het tijdvak voor het desbetreffende terrein een aanvraag tot subsidievaststelling over dat tijdvak in bij de directeur van de Dienst Regelingen met gebruikmaking van een daartoe bestemd aanvraagformulier dat verkrijgbaar is bij de directeur van de Dienst Regelingen.
2. De aanvraag, bedoeld in het eerste lid, gaat vergezeld van:
  - a. een verklaring dat de maatregelen en, voor zover van toepassing, het beheer overeenkomstig de subsidieverlening zijn uitgevoerd, en
  - b. een financiële verantwoording met betrekking tot de getroffen maatregelen, bestaande uit een rekening alsmede, indien de subsidieverlening een bedrag van € 25.000,-- te boven gaat, een verklaring, overeenkomstig een door de directeur van de Dienst Regelingen te verstrekken model, van een accountant-administratieconsulent of registeraccountant als bedoeld in artikel 2:393, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek waaruit blijkt dat de maatregelen zijn uitgevoerd overeenkomstig de beschikking tot verlening van inrichtingssubsidie.

Artikel 56.

GS stellen na ontvangst van de in artikel 55 bedoelde bescheiden de inrichtingssubsidie binnen 26 weken vast op grond van de werkelijk gemaakte kosten, zoals bepaald bij de subsidieverlening. Deze beslissing kan eenmaal met ten hoogste 13 weken worden verdaagd.

HOOFDSTUK 7, RECREATIESUBSIDIE

Paragraaf 1, Algemene bepalingen

Artikel 57.

Recreatiesubsidie wordt uitsluitend verstrekt ten behoeve van de instandhouding van een recreatiepakket ten aanzien van terreinen waarvoor tevens beheerssubsidie wordt verstrekt.

Artikel 58.

Recreatiesubsidie wordt niet verstrekt ten behoeve van het beheer van terreinen in eigendom van een publiekrechtelijke rechtspersoon, tenzij die publiekrechtelijke rechtspersoon het terrein in gebruik heeft gegeven aan een ander, niet zijnde een publiekrechtelijke rechtspersoon, op basis van een erfpachtovereenkomst met een duur van ten minste 25 jaar.

Artikel 59.

Recreatiesubsidie bedraagt per hectare per tijdvak het bedrag dat wordt gevormd door de vermenigvuldiging van de recreatiebijdrage opgenomen in de bijlage van het desbetreffende recreatiepakket met het getal zes.

Artikel 60.

Recreatiesubsidie wordt verstrekt voor een tijdvak dat begint op hetzelfde tijdstip als het tijdvak waarvoor beheerssubsidie wordt verstrekt.

Paragraaf 2, De subsidieverlening

Artikel 61.

De beschikking tot verlening van recreatiesubsidie vermeldt in ieder geval:

- a. de ligging en grootte van het terrein;
- b. het doel van de recreatiesubsidie, bestaande uit het gedurende het tijdvak op het terrein in stand houden van een recreatiepakket;
- c. de recreatiebijdrage op basis waarvan de recreatiesubsidie zal worden vastgesteld, en
- d. de datum waarop het tijdvak waarover recreatiesubsidie wordt verleend, aanvangt.

Paragraaf 3, Verplichtingen

Artikel 62.

De subsidieontvanger is verplicht:

- a. het in de beschikking tot subsidieverlening vermelde doel, bedoeld in artikel 61, onderdeel b, te realiseren, en
- b. van omstandigheden als gevolg waarvan het redelijkerwijs niet mogelijk is te voldoen aan de verplichting, bedoeld in onderdeel a, binnen twee weken nadat de subsidieontvanger daarvan redelijkerwijs op de hoogte kan zijn aan de directeur van de Dienst Regelingen schriftelijk melding te doen.

Artikel 63.

De artikelen 21, 25, 28 tot en met 32 zijn van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK 8, LANDSCHAPSSUBSIDIE

Artikel 64.

1. Landschapssubsidie wordt verstrekt ten behoeve van terreinen gelegen in natuurgebieden voor de instandhouding van een landschapspakket dat is opgenomen in een natuurgebiedsplan waarin het desbetreffende natuurgebied is opgenomen.

2. Onverminderd het eerste lid, wordt landschapssubsidie verstrekt ten behoeve van terreinen gelegen in bestaande bossen en natuurterreinen.
3. Landschapssubsidie wordt niet verstrekt ten behoeve van het beheer van terreinen in eigendom van een publiekrechtelijke rechtspersoon, tenzij die publiekrechtelijke rechtspersoon het terrein in gebruik heeft gegeven aan een ander, niet zijnde een publiekrechtelijke rechtspersoon, op basis van een erfpachtovereenkomst met een duur van ten minste 25 jaar.

Artikel 65.

Landschapssubsidie wordt verstrekt voor een tijdvak.

Artikel 66.

1. Indien op het terrein een landschapspakket in stand wordt gehouden, bedraagt de landschapssubsidie het bedrag per tijdvak dat wordt gevormd door de vermenigvuldiging van het getal 6 met de beheersbijdrage opgenomen in de bijlagen van het desbetreffende landschapspakket en het aantal hectares, onderscheidenlijk meters, onderscheidenlijk stuks waarvoor landschapssubsidie wordt verleend.
2. Indien op het terrein meerdere landschapspakketten in stand worden gehouden bedraagt de landschapssubsidie de som van de beheersbijdragen die worden gevormd door de vermenigvuldiging van het getal 6 met de beheersbijdragen opgenomen in de bijlagen van de desbetreffende landschapspakketten en het aantal hectares, onderscheidenlijk meters, onderscheidenlijk stuks per landschapspakket waarvoor landschapssubsidie wordt verleend.

Artikel 67.

Indien landschapssubsidie wordt verstrekt voor de instandhouding van een of meerdere landschapspakketten binnen een terrein, vermeldt de beschikking tot subsidieverlening in ieder geval:

- a. de ligging en grootte van het terrein;
- b. het doel van de landschapssubsidie, bestaande uit het gedurende het tijdvak op het terrein ontwikkelen of in stand houden van een of meerdere landschapspakketten;
- c. het bedrag, onderscheidenlijk de bedragen, op basis waarvan de landschapssubsidie zal worden vastgesteld, en

- d. de datum waarop het tijdvak waarover landschapssubsidie wordt verleend, aanvangt.

Artikel 68.

De subsidieontvanger is verplicht:

- a. het in de beschikking tot subsidieverlening vermelde doel, bedoeld in artikel 67, onderdeel b, te realiseren;
- b. van omstandigheden als gevolg waarvan het redelijkerwijs niet mogelijk is te voldoen aan de verplichting, bedoeld in onderdeel a, binnen 2 weken nadat de subsidieontvanger daarvan redelijkerwijs op de hoogte kan zijn aan de directeur van de Dienst Regelingen schriftelijk melding te doen, en
- c. uiterlijk 3 maanden nadat gehele of gedeeltelijke overdracht van de bevoegdheid tot gebruik en beheer van het betrokken terrein plaatsvindt, dit schriftelijk te melden aan de directeur van de Dienst Regelingen.

Artikel 69.

1. De artikelen 21, eerste lid, 23, 25, 28, 30, 31, eerste lid, 32, 33, eerste en vijfde lid, en 34 zijn van overeenkomstige toepassing.
2. Artikel 24 is van overeenkomstige toepassing voor zover subsidie wordt verstrekt voor een landschapspakket opgenomen in de bijlagen 42, 43, 46, 47, 48, 51, 54 en 55.

HOOFDSTUK 9, WIJZIGING EN INTREKKING

Artikel 70.

1. Een verzoek tot wijziging van de beschikking tot subsidieverlening kan worden gedaan met het oog op het vergroten van het areaal waarvoor subsidie is verleend.
2. Een verzoek als bedoeld in het eerste lid, kan slechts eenmaal per jaar worden gedaan te rekenen vanaf het jaar waarvoor de subsidie is verleend.

3. Een verzoek als bedoeld in het eerste lid, wordt slechts in behandeling genomen indien:
  - a. op de toe te voegen terreinen hetzelfde basis-, plus- of landschapspakket wordt ontwikkeld, omgevormd of instandgehouden als dat waarvoor reeds subsidie is verleend of
  - b. de terreinen waarvoor subsidie wordt verzocht, voldoen aan de voorwaarden die voor de verlening van subsidies als bedoeld in deze regeling gelden.
4. In het geval, bedoeld in het derde lid, onderdeel a, zijn bepalingen omtrent minimumoppervlakte of minimumlengten, opgenomen in de basis-, plus-of landschapspakketten, niet van toepassing, voor zover de vergroting van het areaal een beheerseenheid vormt met de beheerseenheid waarvoor subsidie wordt verleend.
5. De artikelen 1 tot en met 10, eerste lid, 12 en 15 tot en met 19 zijn ten aanzien van het verzoek, bedoeld in het eerste lid, van overeenkomstige toepassing.
6. De subsidie met betrekking tot het vergroten van het areaal, bedoeld in het eerste lid, wordt naar evenredigheid verleend en vastgesteld voor het resterende gedeelte van het tijdvak, bedoeld in artikel 20, waarvoor reeds subsidie was verleend.
7. Een verzoek als bedoeld in het eerste lid wordt afgewezen indien de subsidie door toewijzing van dat verzoek met minder dan € 50,-- per jaar zou toenemen.

Artikel 71.

1. Een verzoek tot wijziging van de beschikking tot subsidieverlening kan worden gedaan met het oog op het verkleinen van het areaal waarvoor subsidie is verleend.
2. Een verzoek als bedoeld in het eerste lid kan slechts eenmaal per jaar worden gedaan, te rekenen vanaf het jaar waarvoor de subsidie is verleend.
3. Een verzoek als bedoeld in het eerste lid wordt slechts in behandeling genomen indien het verkleinen van het areaal een gevolg is van de uitvoering van een werk ten algemene nutte.
4. Bepalingen omtrent minimumoppervlakte of minimumlengten opgenomen in de beheerspakketten of landschapspakketten blijven van toepassing.

5. De subsidie met betrekking tot het verkleinen van het areaal, bedoeld in het eerste lid, wordt naar evenredigheid verleend en vastgesteld voor het resterende gedeelte van het tijdvak, bedoeld in artikel 20, waarvoor reeds subsidie was verleend.

Artikel 72.

In geval subsidie is verleend met betrekking tot een terrein waarvan de oppervlakte waarop de subsidieverlening betrekking heeft groter is dan de daadwerkelijke oppervlakte wordt de subsidieverlening als volgt gewijzigd:

- a. de subsidieverlening wordt gebaseerd op de daadwerkelijke oppervlakte als de afwijking ten hoogste 3% is;
- b. de subsidieverlening wordt gebaseerd op de daadwerkelijke oppervlakte, verminderd met tweemaal het vastgestelde verschil tussen de oppervlakte waarop de subsidieverlening betrekking heeft en de daadwerkelijke oppervlakte wanneer dit verschil groter is dan 3% of 2 hectare maar niet groter dan 20%;
- c. de subsidieverlening wordt ingetrokken, wanneer het verschil tussen de oppervlakte waarop de subsidieverlening betrekking heeft en de daadwerkelijke oppervlakte groter is dan 20%.

Artikel 73.

In geval subsidie is verleend ten behoeve van een terrein waarvan het recht tot gebruik en beheer berust bij de subsidieontvanger en dat recht gaat over op een derde gedurende de periode waarover de desbetreffende subsidie is verleend, kan de desbetreffende subsidieverlening worden gewijzigd in een subsidieverlening aan die derde indien deze, uiterlijk 3 maanden na de datum waarop het recht tot gebruik en beheer is overgegaan, bij wege van een aan de directeur van de Dienst Regelingen gericht schriftelijk stuk, verklaart te treden in de aan de subsidieverlening verbonden rechten en plichten, vanaf de datum met ingang waarvan de wijziging uit hoofde van dit lid van kracht zal zijn.

Artikel 74.

1. In geval subsidie is verleend op grond van hoofdstuk 4, 6, 7 of 8 met betrekking tot een terrein waarvan het gebruiksrecht berust bij een natuurlijk persoon die overlijdt tijdens de periode waarover subsidie is verleend, wordt de desbetreffende subsidieverlening voor dat terrein ingetrokken met ingang van de dag, volgend op de dag van overlijden, op voorwaarde dat de erfgenamen uiterlijk 3 maanden na het overlijden om deze intrekking verzoeken bij wege van een aan de directeur van de Dienst Regelingen gericht schriftelijk verzoek.

2. In geval van intrekking uit hoofde van het eerste lid, wordt de subsidie over het tijdvak waarin het overlijden plaatsvond ambtshalve vastgesteld op het bedrag naar evenredigheid ten opzichte van de subsidie zoals die op grond van de subsidieverlening ten hoogste zou kunnen worden vastgesteld.

Artikel 75.

1. Een aanvraag als bedoeld in artikel 17 die wordt ingediend tezamen met een verzoek van een beheerder of een ander dan een beheerder als bedoeld in artikel 5 tot intrekking van een aan hem verleende subsidie voor het terrein waarop die aanvraag betrekking heeft, wordt niet gehonoreerd indien die aanvraag ertoe zou leiden dat minder dan 5 jaar subsidie voor het desbetreffende terrein kan worden verleend.
2. Artikel 74, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 76.

1. In geval subsidie is verleend op grond van de onderhavige regeling met betrekking tot een terrein dat deel uitmaakt van een gebied waar landinrichting uit kracht van de Landinrichtingswet, zoals die gold tot 1 januari 2007, of uit kracht van de Wet inrichting landelijk gebied geschiedt en het voldoen aan de desbetreffende subsidieverlening verbonden verplichtingen na vaststelling van het landinrichtingsplan niet meer mogelijk is, wordt de desbetreffende subsidieverlening ingetrokken met ingang van de dag, waarop in zodanig gebied de kavelovergang plaatsvindt ingevolge de in het plan van toedeling opgenomen bepalingen omtrent de inbezitneming, bedoeld in artikel 196, tweede lid, onderdeel e, van de Landinrichtingswet, zoals die gold tot 1 januari 2007, of als bedoeld in artikel 51 eerste lid, onderdeel f, van de Wet inrichting landelijk gebied.
2. Artikel 74, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 77.

1. Indien subsidie is verleend met betrekking tot een terrein dat is verworven door Staatsbosbeheer, het Bureau Beheer Landbouwgronden, een instelling als bedoeld in artikel 3, eerste en tweede lid, van de Regeling subsidies particuliere terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties of de provincie en het de subsidieontvanger als gevolg van de overdracht aan een van de bedoelde organisaties onderscheidenlijk bestuursorgaan niet meer mogelijk is te voldoen aan de verplichtingen verbonden aan de subsidieverlening, wordt de subsidieverlening

ingetrokken met ingang van de dag, waarop de overdracht van het terrein heeft plaatsgevonden.

2. In geval van intrekking op grond van het eerste lid, wordt de subsidie over het tijdvak waarin de verwerving plaatsvond ambtshalve vastgesteld op een bedrag evenredig met het deel van het tijdvak dat voor de overdracht is verstreken.

Artikel 78.

1. In geval subsidie is verleend op grond van de onderhavige regeling met betrekking tot grond die wordt onteigend tijdens de periode waarover subsidie is verleend, wordt de desbetreffende subsidieverlening ingetrokken met ingang van de dag waarop het besluit tot onteigening van de betrokken grond onherroepelijk vaststaat.
2. Artikel 74, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 79.

Onverschuldigd betaalde subsidies en voorschotten worden teruggevorderd, vermeerderd met de wettelijke rente tot de datum van ontvangst van de teruggevoerde bedragen.

HOOFDSTUK 10, SLOTBEPALINGEN

Artikel 80.

Met het toezicht op de naleving van het bij of krachtens deze regeling bepaalde zijn belast de ambtenaren van de Dienst landelijk gebied en de Algemene inspectiedienst van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Artikel 81.

Natuurgebiedsplannen die zijn vastgesteld in het kader van de Subsidieregeling natuurbeheer 2000 van de minister blijven van kracht tot zij zijn ingetrokken of vervangen door een natuurgebiedsplan als bedoeld in artikel 13 van deze regeling.

Artikel 82.

1. Subsidies of voorschotten daarop worden verleend onder het voorbehoud van goedkeuring van Commissie van de Europese Gemeenschappen.
2. De beslissing tot verlening van een subsidie of een voorschot daarop kan worden ingetrokken of gewijzigd ter verkrijging van de goedkeuring van de Commissie van de Europese Gemeenschappen voor deze regeling, of wegens het uitblijven daarvan.

Artikel 83.

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 januari 2007.

Artikel 84.

Deze regeling wordt aangehaald als Subsidieregeling natuurbeheer Drenthe.

ga.coll.

*S:\DRI Concepten\Regl. +Verord. (nieuw)\2006-Subs.reg. natuurbeheer Drenthe.doc

SUBSIDIEREGELING AGRARISCH NATUURBEHEER DRENTHE

HOOFDSTUK 1, ALGEMEEN

Artikel 1.

1. In deze regeling wordt verstaan onder:
  - a. *minister*: minister van landbouw, natuur en voedselkwaliteit
  - b. *ondernemer*: ondernemer van een bedrijf waarop de landbouw wordt uitgeoefend;
  - c. *terrein*: een in de provincie Drenthe gelegen gebied, niet zijnde een erf of tuin, dat niet wordt doorsneden door:
    - I. wegen breder dan 5 meter,
    - II. waterlopen die op enig punt breder zijn dan 25 meter,
    - III. een dubbelsporige spoorlijn, of
    - IV. een geëlektrificeerde spoorlijn,en ten hoogste tot een oppervlakte van 1% van het gebied bestaat uit bebouwing;
  - d. *plan van toedeling*: plan van toedeling als bedoeld in artikel 201 van de Landinrichtingswet, zoals die gold tot 1 januari 2007, als bedoeld in artikel 48, onderdeel b, van de Wet inrichting landelijk gebied, als bedoeld in artikel 81 van de Reconstructiewet Midden-Delfland, als bedoeld in artikel 85 van de Herinrichtingswet Oost-Groningen en de Gronings-Drentse Veenkoloniën of als bedoeld in artikel 62 van de Reconstructiewet concentratiegebieden;
  - e. *beheerder*: ondernemer, dan wel enige andere natuurlijke persoon of rechtspersoon, met uitzondering van een publiekrechtelijk lichaam of een instelling als bedoeld in artikel 3, eerste en tweede lid, van de Regeling subsidies particuliere terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties, doch voor zover het een vereniging betreft, slechts een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid, die
    - I. krachtens zakelijk of duurzaam persoonlijk recht beschikt over het recht tot gebruik en beheer van een terrein
    - II. krachtens een plan van tijdelijk gebruik als bedoeld in artikel 189 van de Landinrichtingswet, zoals die gold tot 1 januari 2007 beschikt over het recht tot gebruik en beheer van een terrein, mits dit gebruik blijkt een overeenkomst met de landinrichtingscommissie, bedoeld in hoofdstuk III, titel 2 van de Landinrichtingswet, zoals die gold tot 1 januari 2007, een duurzaam karakter heeft;

- III. beschikt over het recht tot gebruik en beheer van een terrein op grond van een besluit van GS (GS) als bedoeld in artikel 45 van de Wet inrichting landelijk gebied met betrekking tot het tijdelijk in gebruik geven van gronden mits dit gebruik een duurzaam karakter heeft.
- f. *landbouwgrond*: grond waarop ten minste vanaf 31 juli 1992 enige vorm van akkerbouw, weidebouw, veehouderij, pluimveehouderij, tuinbouw - daaronder begrepen fruitteelt en het kweken van bomen, bloemen en bloembollen - en elke andere vorm van bodemcultuur hier te lande, met uitzondering van bosbouw, wordt bedreven, of gronden die uit productie zijn genomen in het kader van de Beschikking ter zake van het uit productie nemen van bouwland of de Regeling GLB-inkomenssteun 2006;
  - g. *beheerspakket*: in een van de bijlagen 6 tot en met 30 beschreven samenstel van in een terrein voorkomende flora, fauna, boomsoorten, beheersvoorschriften of gebiedskenmerken;
  - h. *landschapspakket*: in een van de bijlagen 32 tot en met 46 beschreven samenstel van in een terrein voorkomende landschappelijke elementen met de daarbij behorende bepalingen;
  - i. *beheerssubsidie*: subsidie als bedoeld in artikel 2, aanhef en eerste lid, onderdeel a;
  - j. *landschapssubsidie*: subsidie als bedoeld in artikel 2, aanhef en eerste lid, onderdeel b;
  - k. *inrichtingssubsidie*: subsidie als bedoeld in artikel 2, aanhef en eerste lid, onderdeel c;
  - l. *beheersbijdrage*: bedrag als opgenomen in de bijlagen 6 tot en met 46;
  - m. *Bureau Beheer Landbouwgronden*: bureau als bedoeld in artikel 28 van de Wet agrarisch grondverkeer;
  - n. *beheersgebied*: gebied dat als zodanig is begrensd in een beheersgebiedsplan;
  - o. *beheersgebiedsplan*: plan als bedoeld in artikel 14, of een plan als bedoeld in artikel 10 van de Subsidieregeling agrarisch natuurbeheer van de minister;
  - p. *quotum*: bij een in een beheersgebiedsplan opgenomen beheerspakket of groep van beheerspakketten, onderscheidenlijk landschapspakket of groep van landschapspakketten, behorend aantal hectares, meters, onderscheidenlijk stuks, waarvoor in het desbetreffende beheersgebied ten hoogste beheerssubsidie, onderscheidenlijk landschapssubsidie kan worden verstrekt;
  - q. *probleemgebied*: gebied dat overeenkomstig de artikelen 16 en 17 is begrensd.
  - r. *probleemgebiedenvergoeding*: steun als bedoeld in artikel 36, onderdeel a, onder II van Verordening (EG) nummer 1698/2005, betreffende steun voor plattelandsontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO);
  - s. *verzamelaanvraag*: aanvraag als bedoeld in deel II, titel II, hoofdstuk I, van Verordening (EG) nummer 796/2004, betreffende uitvoeringsbepalingen inzake de randvoorwaarden, de modulatie en het geïntegreerd beheers- en controlesysteem waarin is voorzien bij Verordening (EG) nummer 1782/2003 van de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke voorschriften voor regelingen inzake

- rechtstreekse steunverlening in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en tot vaststelling van bepaalde steunregelingen voor landbouwers;
- t. *Dienst Regelingen*: Dienst Regelingen van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
  - u. *natuurgebied*: gebied dat als zodanig is begrensd in een natuurgebiedsplan als bedoeld in artikel 13 van de Subsidieregeling natuurbeheer Drenthe of als bedoeld in artikel 13 van de Subsidieregeling natuurbeheer 2000 van de minister;
  - v. *tijdvak*: ononderbroken periode van 6 jaar;
  - w. *beheerseenheid*: oppervlakte-eenheid binnen een terrein waarop een beheers- of landschapspakket ontwikkeld of in stand gehouden wordt;
  - x. *GVE*: grootvee-eenheden, berekend door omrekening aan de hand van de tabel van Verordening (EEG) nummer 2078/92, betreffende landbouwproductiemethoden die verenigbaar zijn met de eisen inzake milieubescherming en betreffende natuurbeheer (Pb EG 1992, L 215);
  - y. *verdunningsfactor*: quotiënt van de oppervlakte van de grond verkregen door hemelsbreed een lijn te trekken om de buitenste hoeken van de buitenste terreinen waarvoor subsidie wordt aangevraagd en de totale oppervlakte van de in dat gebied gelegen terreinen waarvoor subsidie wordt aangevraagd.
2. Voor de toepassing van deze regeling wordt onder *terrein* mede verstaan: samenstel van terreinen dat door een beheerder als een geheel wordt beheerd.

Artikel 2.

1. GS kunnen aan beheerders en aan anderen dan beheerders als bedoeld in artikel 5 op landbouwgronden ter bevordering van de toepassing van landbouwproductiemethoden die verenigbaar zijn met de eisen inzake milieubescherming en natuurbeheer, ter bevordering van de duurzame instandhouding van landschappelijke elementen, alsmede ter bevordering van de bebossing van landbouwgronden, op aanvraag subsidie verstrekken ten behoeve van:
  - a. de instandhouding en ontwikkeling van de beheerspakketten, opgenomen in de bijlagen 6 tot en met 30;
  - b. de instandhouding van de landschapspakketten, opgenomen in de bijlagen 32 tot en met 46, of
  - c. het door middel van maatregelen met een eenmalig karakter rechtstreeks en direct wijzigen van de fysieke condities of kenmerken van gronden, zonder welke wijziging de daarop volgende instandhouding van beheerspakketten, onderscheidenlijk landschappelijke elementen, niet mogelijk is.
2. Op beslissingen omtrent subsidies op grond van de regeling is de Algemene Subsidieverordening Drenthe niet van toepassing.

3. In afwijking van de Verordening rechtsbescherming (Statenstuk 2006-252, Provinciaal blad @ van @) vindt de advisering over bezwaar in zijn geheel plaats door Dienst Regelingen.
4. GS kunnen wijzigingen in de bijlagen aanbrengen.

Artikel 3.

GS kunnen aan de in artikel 5 bedoelde anderen dan beheerders ter bevordering van collectief natuurbeheer en bekwaamheid in natuurbeheer op aanvraag subsidie verstrekken ten behoeve van de organisatie van activiteiten gericht op:

- a. kennisbevordering, professionalisering en ecologische sturing;
- b. draagvlak, promotie en samenwerking;
- c. werving, aanvraagbegeleiding en administratie;
- d. kwaliteitsborging, monitoring en rapportage.

Artikel 4.

Indien er naast een beheersbijdrage of inrichtingssubsidie op grond van deze regeling uit andere hoofde van overheidswege een subsidie is of wordt verstrekt voor de in het kader van deze regeling gemaakte kosten, waaronder mede wordt begrepen vergoeding van inkomstenderving en hierdoor het totaal van de overheidsbijdragen meer bedraagt dan de desbetreffende beheersbijdrage, dan wel, voor zover het inrichtingssubsidie betreft, meer bedraagt dan 95% van de werkelijke kosten, wordt de subsidie op grond van deze regeling zoveel lager vastgesteld dat het totaal van de overheidsbijdragen die beheersbijdrage, onderscheidenlijk die 95%, niet overstijgt.

Artikel 5.

1. Subsidie aan anderen dan beheerders kan worden verstrekt indien op het tijdstip van indiening van de subsidieaanvraag:
  - a. tussen de beheerder en de subsidieaanvrager een schriftelijke overeenkomst tot stand is gekomen, bij welke overeenkomst:
    1. de subsidieaanvrager het recht op uitbetaling van subsidies en voorschotten uit hoofde van deze regeling, betrekking hebbend op het desbetreffende terrein of water, bij voorbaat aan de beheerder overdraagt, en
    2. de beheerder zich bij voorbaat verbindt tot de nakoming van de verplichtingen waartoe de subsidieaanvrager uit hoofde van deze regeling met betrekking tot het desbetreffende terrein gehouden is, zolang de beheerder beschikt over het recht tot gebruik en beheer van het desbe-

- treffende terrein, alsmede zich verbindt, bij overdracht van het desbetreffende gebruiksrecht aan een ander dan het bureau beheer landbouwgronden en de provincie, van de verkrijger daarvan te bedingen dat deze, vanaf het moment van verkrijging, de in deze volzin bedoelde verplichtingen zal nakomen en zulks ook van zijn rechtsopvolger zal bedingen, en
- b. de beheerder jegens de provincie schriftelijk heeft verklaard borg te staan voor de terugbetaling van onverschuldigd betaalde subsidies en voorschotten.
2. Bij het aangaan van een overeenkomst als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, en een afgifte van een schriftelijke verklaring als bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, wordt gebruik gemaakt van het model, opgenomen in bijlage 49 van deze regeling.

Artikel 6.

1. GS stellen voor ieder begrotingsjaar een subsidieplafond vast voor de te verstrekken subsidies, bedoeld in de artikelen 2 en 3. Zij kunnen voor de in die artikelen onderscheiden subsidies, voor op grond van artikel 14 begrensde gebieden, voor de verschillende beheers- of landschapspakketten of voor verschillende categorieën subsidieaanvragers verschillende subsidieplafonds vaststellen.
2. GS verdelen de beschikbare bedragen naar de datum van ontvangst van de subsidieaanvragen. Bij gelijktijdige datum van ontvangst van de subsidieaanvragen wordt de volgorde van behandeling bepaald door loting. Als datum van ontvangst wordt aangemerkt de datum waarop de aanvraag volledig is ontvangen.
3. GS kunnen voor de verschillende subsidies en voor de verschillende beheers- of landschapspakketten of voor verschillende categorieën subsidieaanvragers verschillende aanvraagperioden instellen.
4. Aanvragen worden alleen voor die subsidies en beheers- of landschapspakketten of categorieën subsidieaanvragers in behandeling genomen waarvoor een aanvraagperiode als bedoeld in het vierde lid is ingesteld.
5. Voor aanvragen wordt gebruikgemaakt van een daartoe vastgesteld aanvraagformulier.
6. Aanvragen tot subsidieverlening worden beoordeeld aan de hand van beheersgebiedsplannen zoals deze door GS zijn vastgesteld en van kracht zijn uiterlijk 25 dagen voor openstelling van de desbetreffende aanvraagperiode.

Artikel 7.

De beheersbijdragen van de beheerspakketten en landschapspakketten en het maximumbedrag aan inrichtingssubsidie worden jaarlijks door GS vastgesteld, gebaseerd op de grondslagen, bedoeld in artikel 8.

Artikel 8.

Bij het vaststellen van de beheersbijdragen van een beheerspakket als bedoeld in artikel 7 wordt rekening gehouden met de volgende grondslagen:

- a. de productiederving
- b. de toename van de arbeidsaanspraken
- c. de wijziging van de exploitatieaanspraken, als gevolg van de uitvoering van agrarisch natuurbeheer, en
- d. in voorkomende gevallen transactiekosten.

Artikel 9.

1. Subsidie wordt niet verstrekt aan beheerders ter voldoening aan verplichtingen die op grond van enig wettelijk voorschrift zijn voorgeschreven.
2. Subsidie wordt niet verstrekt indien de subsidie minder dan € 170,-- per jaar draagt.

Artikel 10.

Voor zover de regeling bemesting toestaat, geschiedt de aanwending van kunstmest op grond van een bemestingsadvies of bemestingsplan.

Artikel 11.

De subsidie wordt voor de duur van een jaar niet verstrekt indien de subsidieaanvrager door ernstige nalatigheid of opzettelijk een onjuiste aanvraag heeft ingediend of anderszins onjuiste gegevens heeft verstrekt ter verkrijging van een subsidie op grond van een andere regeling die gebaseerd is op artikel 20, onderdeel a, onder IV of V, onderdeel b, onder V of VI, of onderdeel C of op artikel 52 onderdeel a, onder I of III, of onderdeel b van Verordening nummer 1698/2005 van 20 september 2005 betreffende steun voor plattelandontwikkeling uit het ELFPO of indien een verleende subsidie geheel of gedeeltelijk is ingetrokken ingevolge artikel 86 of een vastgestelde subsidie geheel of gedeeltelijk is ingetrokken ingevolge artikel 87.

Artikel 12.

Indien de aanvrager opzettelijk een onjuiste aanvraag tot subsidieverlening of vaststelling heeft ingediend of anderszins onjuiste gegevens heeft verstrekt ter verkrijging van een subsidie op grond van een andere regeling die gebaseerd is op artikel 20, onderdeel a, onder IV of V, onderdeel b, onder V of VI, of onderdeel C of op artikel 52, onderdeel a, onder I of III, of onderdeel b van Verordening nummer 1698/2005 van 20 september 2005 betreffende steun voor plattelandsontwikkeling uit het ELFPO of indien in geval van opzet een verleende of vastgestelde subsidie geheel of gedeeltelijk is ingetrokken op grond van artikel 86 of 87, wordt tevens geen subsidie verleend in het daarop volgend jaar.

Artikel 13.

Indien de aanvrager in een jaar opzettelijk een onjuiste aanvraag tot subsidieverlening op grond van deze regeling, of de Subsidieregeling agrarisch natuurbeheer van de minister heeft ingediend, wordt geen subsidie verstrekt voor het daaropvolgend jaar.

HOOFDSTUK 2, BEGRENZING VAN BEHEERSGEBIEDEN

Artikel 14.

1. Ten behoeve van de uitvoering van deze regeling worden beheersgebieden begrensd met de vaststelling van beheersgebiedsplannen, die in ieder geval bestaan uit:
  - a. een kaart met een topografische ondergrond op een schaal 1 : 25.000, waarin de grenzen van het beheersgebied zijn opgenomen;
  - b. een omschrijving van de in het beheersgebied nagestreefde doelstellingen op het gebied van agrarisch natuurbeheer;
  - c. de in het betrokken beheersgebied te ontwikkelen of in stand te houden beheerspakketten;
  - d. een vaststelling van een totaal van de quota voor de onderscheiden beheerspakketten indien het totaal aantal hectares van de te ontwikkelen of in stand te houden beheerspakketten kleiner is dan de oppervlakte van het begrensde beheersgebied;
  - e. de in het betrokken beheersgebied aan te leggen, te herstellen of in stand te houden landschapspakketten;
  - f. een aanduiding of het beheersgebied bestaat uit veen-, klei- of zandgebied.

2. Voor toepassing van het eerste lid, onderdeel f, wordt onder veengebied verstaan: dat gebied dat voor ten minste 50% bestaat uit grond waar in de bovenste 80 centimeter meer dan de helft van de dikte bestaat uit moerig materiaal.
3. Voor toepassing van het eerste lid, onderdeel f, wordt onder zandgebied verstaan: gebied dat voor ten minste 50% bestaat uit minerale grond waarvan het niet-moerige gedeelte tussen 0 en 80 centimeter diepte voor meer dan de helft van de dikte uit zand (minder dan 8% lutum) bestaat.
4. Voor toepassing van het eerste lid, onderdeel f, wordt onder kleigebied verstaan: gebied dat niet is een veen- of zandgebied.
5. Voor zover in gebiedsplannen andere quota zijn opgenomen dan die bedoeld in het eerste lid, onderdeel d, wordt met deze quota geen rekening gehouden bij de beoordeling van subsidieaanvragen.
6. Voor zover beheersgebiedsplannen voorzien in het aanleggen, herstellen of in stand houden van het landschapspakket dat is opgenomen in bijlage 32 kan in het desbetreffende beheersgebied tevens het landschapspakket dat is opgenomen in bijlage 33 worden aangelegd, hersteld of in stand gehouden.

Artikel 15.

1. Beheersgebiedsplannen worden vastgesteld en gewijzigd bij besluit van GS.
2. Op de voorbereiding van een besluit tot vaststelling of wijziging van een beheersgebiedsplan is de in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht geregelde procedure van toepassing.

HOOFDSTUK 3, PROBLEEMGEBIEDEN

Artikel 16.

Probleemgebieden worden begrensd met inachtneming van de voorwaarden bedoeld in artikel 50 van de Verordening (EG) nummer 1698/2005 van 20 september 2005 van de Raad van de Europese Unie inzake steun voor plattelandontwikkeling uit het ELFPO (PbEG L 277).

Artikel 17.

Probleemgebieden kunnen worden begrensd door GS.

Artikel 18.

1. Op aanvraag kan jaarlijks de probleemgebiedenvergoeding worden verstrekt, mits:
  - a. het terrein is gelegen in een probleemgebied;
  - b. op het terrein een beheerspakket als bedoeld in de bijlagen 6 tot en met 28f wordt ontwikkeld of in stand gehouden;
  - c. de subsidieontvanger binnen 2 weken nadat hij daarvan redelijkerwijs op de hoogte kan zijn aan de directeur van de Dienst Regelingen schriftelijk melding doet van omstandigheden als gevolg waarvan het redelijkerwijs niet mogelijk is te voldoen aan de verplichting, bedoeld in onderdeel b.
2. De aanvraag tot toekenning van de probleemgebiedenvergoeding wordt gedaan:
  - a. voor het eerste jaar van het tijdvak waarvoor beheerssubsidie wordt verstrekt, binnen 4 weken nadat GS het besluit, bedoeld in artikel 21, vierde lid, hebben genomen door middel van een daartoe door de directeur van de Dienst Regelingen ter beschikking gesteld aanvraagformulier;
  - b. voor de overige jaren van het tijdvak door middel van de verzamelaanvraag.
3. GS beslissen in december van het jaar waarin de aanvraag is ingediend omtrent toekenning van de probleemgebiedenvergoeding voor dat desbetreffende kalenderjaar.

Artikel 19.

1. De probleemgebiedenvergoeding bedraagt € 94,-- per hectare.
2. De probleemgebiedenvergoeding wordt vastgesteld op het bedrag dat wordt gevormd door het aantal hectares waarvoor in het desbetreffende jaar beheerssubsidie ten behoeve van de beheerspakketten, bedoeld in artikel 18, eerste lid, onderdeel b, wordt verstrekt, te vermenigvuldigen met het in het eerste lid genoemde tarief.
3. De probleemgebiedenvergoeding wordt verstrekt per kalenderjaar. Indien het tijdvak waarvoor beheerssubsidie wordt verstrekt niet gelijk loopt met het kalenderjaar, wordt de probleemgebiedenvergoeding voor het desbetreffende kalenderjaar naar evenredigheid vastgesteld.
4. In afwijking van artikel 44 vindt geen bevoorschotting plaats.

5. De probleemgebiedenvergoeding wordt betaald binnen 8 weken na bekendmaking van het besluit van GS omtrent toekenning.

Artikel 20.

1. Behoudens het bepaalde in het derde tot en met zesde lid wordt de probleemgebiedenvergoeding geheel of gedeeltelijk geweigerd onderscheidenlijk teruggevorderd indien:
  - a. het terrein niet gelegen is in een probleemgebied;
  - b. niet is voldaan aan de verplichting, bedoeld in artikel 18, eerste lid, onderdeel b.
2. In afwijking van het eerste lid wordt de probleemgebiedenvergoeding met 5% verminderd indien niet is voldaan aan de verplichting, bedoeld in artikel 18, eerste lid, onderdeel c.
3. Het bepaalde in het eerste lid, onderdeel b, vindt geen toepassing indien het niet voldoen aan de verplichting het gevolg is van overmacht.
4. In afwijking van het eerste lid wordt in de gevallen, bedoeld in de artikelen 78, tweede lid, en 81 tot en met 85, de probleemgebiedenvergoeding overeenkomstig die artikelen naar evenredigheid vastgesteld.
5. In afwijking van het vierde lid kan in het geval, bedoeld in artikel 81, de in dat artikel bedoelde derde in het jaar waarop het recht tot gebruik en beheer is overgegaan, slechts aanspraak maken op de probleemgebiedenvergoeding indien hij in de voor dat desbetreffende jaar in te dienen verzamelaanvraag heeft verzocht om toekenning.
6. Wanneer een terrein waarvoor de probleemgebiedenvergoeding wordt verstrekt op enig moment geen deel meer uitmaakt van een probleemgebied, wordt de probleemgebiedenvergoeding voor het desbetreffende jaar naar evenredigheid vastgesteld over de periode dat het terrein in dat jaar deel uitmaakte van een probleemgebied.
7. Het zesde lid is niet van toepassing indien in het desbetreffende jaar niet is voldaan aan de verplichting, bedoeld in artikel 18, eerste lid, onderdeel b.

HOOFDSTUK 4, AANVRAGEN VAN SUBSIDIE

Artikel 21.

1. Aanvragen tot subsidieverlening uit hoofde van deze regeling worden ingediend bij de directeur van de Dienst Regelingen met gebruikmaking van een daartoe bestemd aanvraagformulier dat verkrijgbaar is bij de directeur van de Dienst Regelingen.
2. In de aanvraag tot subsidieverlening wordt in ieder geval aangegeven:
  - a. welk beheerspakket, onderscheidenlijk welke beheerspakketten de aanvraag betreft;
  - b. welk landschapspakket, onderscheidenlijk welke landschapspakketten de aanvraag betreft;
  - c. of de aanvraag mede betrekking heeft op de maatregel, bedoeld in artikel 37;
  - d. of er sprake is van inrichtingssubsidie;
  - e. of de aanvraag wordt ingediend door een ondernemer en
  - f. of de subsidieaanvrager beheerder is.
3. Indien de subsidieaanvrager niet krachtens zakelijk of duurzaam persoonlijk recht beschikt over een recht tot gebruik en beheer van het terrein waarop de subsidieaanvraag betrekking heeft, wordt in de aanvraag tevens vermeld of het gebruiksrecht van het desbetreffende terrein berust bij een ondernemer.
4. GS beslissen binnen 26 weken op de aanvraag. De beslissing kan eenmaal met ten hoogste 26 weken worden verdaagd.

Artikel 22.

1. De aanvraag tot subsidieverlening gaat in ieder geval vergezeld van een of meer topografische kaarten met een schaal van 1 : 10.000 waarop de grenzen van het desbetreffende terrein zijn aangegeven.
2. Indien de aanvraag betrekking heeft op meerdere beheers- of landschapspakketten op een terrein worden op de topografische kaart, bedoeld in het eerste lid, tevens de grenzen aangegeven waar de verschillende beheers- of landschapspakketten waarvoor subsidie wordt aangevraagd, zullen worden in stand gehouden of ontwikkeld.

3. Indien de subsidie wordt aangevraagd door een aanvrager als bedoeld in artikel 21, derde lid, gaat de aanvraag tot subsidieverlening tevens vergezeld van de met betrekking tot het desbetreffende terrein tot stand gekomen overeenkomst, bedoeld in artikel 5, eerste lid, onderdeel a, alsmede van de met betrekking tot het desbetreffende terrein opgestelde verklaring, bedoeld in artikel 5, eerste lid, onderdeel b.

Artikel 23.

In afwijking van artikel 21, tweede en derde lid, gaat een aanvraag tot subsidieverlening uit hoofde van artikel 3 van deze regeling vergezeld van een projectplan dat is opgesteld aan de hand van de volgende criteria:

- a. doelstelling van het samenwerkingsverband;
  - b. doelstelling van het desbetreffende project;
  - c. aard en omvang van de activiteiten ter realisatie van de doelstellingen, bedoeld in artikel 3;
  - d. aantal leden van het samenwerkingsverband;
- waarbij de criteria specifiek en meetbaar zijn beschreven.

Artikel 24.

Indien er met betrekking tot een terrein meer beheerders zijn, kan door hen gezamenlijk een aanvraag worden ingediend, welke aanvraag, onverminderd de artikelen 21 en 22, vergezeld gaat van een tussen hen gesloten overeenkomst waaruit blijkt dat zij genoegzaam en duurzaam samenwerken inzake het beheer van dat terrein.

HOOFDSTUK 5, BEHEERSSUBSIDIE

Paragraaf 1, Algemene bepalingen

Artikel 25.

Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt onder beheersgebied eveneens verstaan: natuurgebied als bedoeld in artikel 13 van de Subsidieregeling natuurbeheer Drenthe of artikel 13 van de Subsidieregeling natuurbeheer 2000, indien het beheerspakket is opgenomen in het desbetreffende natuurgebiedsplan.

Artikel 26.

1. Beheerssubsidie wordt niet verstrekt ten aanzien van terreinen gelegen in een natuurgebiedsplan, die zijn verworven door Staatsbosbeheer, Vereniging Natuurmonumenten of de Stichting "Het Drentse Landschap".
2. Beheerssubsidie wordt niet verstrekt ten aanzien van terreinen, gelegen in een natuurgebiedsplan, waarvoor subsidie functieverandering als bedoeld in artikel 40 van de Subsidieregeling natuurbeheer 2000 van de minister of waarvoor subsidie als bedoeld in artikel 9 van de Tijdelijke regeling particulier natuurbeheer, is toegekend.
3. Het bepaalde in de leden 1 en 2 vindt geen toepassing indien de eigenaar, dan wel zakelijk gerechtigde van het terrein, na 1 december 1977 het gebruik heeft afgestaan aan een ondernemer en dit heeft geleid tot de ononderbroken voortzetting van het op 1 december 1977 bestaand gebruik door:
  - de ondernemer
  - zijn echtgenoot
  - een pleegkind of
  - een of meer bloed- en aanverwanten in de rechte lijn

Artikel 27.

1. Per terrein kan voor een of meerdere beheerspakketten beheerssubsidie worden verstrekt, met dien verstande dat in het terrein niet meerdere beheerspakketten op dezelfde oppervlakte kunnen worden ontwikkeld of in stand gehouden.
2. In afwijking van het eerste lid kunnen de beheerspakketten, opgenomen in onderdeel 4 van de bijlagen 19 tot en met 22 van de Subsidieregeling agrarisch natuurbeheer van de minister, op dezelfde oppervlakte worden ontwikkeld of in stand gehouden als de beheerspakketten, opgenomen in de bijlagen 28b tot en met 28f.
3. In afwijking van het eerste lid kan het beheerspakket, opgenomen in bijlage 28c, op dezelfde oppervlakte worden ontwikkeld of in stand gehouden als de beheerspakketten opgenomen in de bijlage 15, 16, 17 van deze regeling of de bijlagen 19 tot en met 22 van de Subsidieregeling agrarisch natuurbeheer van de minister, tenzij de beheerseenheden overeenkomstig onderdeel 3 van de beheerspakketten opgenomen in de bijlagen 19 tot en met 22 van de Subsidieregeling agrarisch natuurbeheer van de minister, worden beheerd op een wijze als bedoeld in de bijlagen 12, 13, 14, en 18.

4. Onverminderd het eerste lid, kunnen de landschapspakketten opgenomen in de bijlagen 33, 36, 38, 40 en 46 op dezelfde oppervlakte in stand worden gehouden als de beheerspakketten opgenomen in de bijlagen 6 tot en met 30.

Artikel 28.

Beheerssubsidie ten behoeve van een terrein dat is gelegen in een beheersgebied kan worden verstrekt:

- a. met het oog op de ontwikkeling van een of meerdere beheerspakketten opgenomen in de bijlagen 6, 10, 12 tot en met 15 en 24a tot en met 28a, voor zover die ontwikkeling in overeenstemming is met het desbetreffende beheersgebiedsplan;
- b. met het oog op de instandhouding van een of meerdere beheerspakketten opgenomen in de bijlagen 7 tot en met 9, en 11 tot en met 30 die op het tijdstip van indiening van de aanvraag voor beheerssubsidie op het terrein zijn ontwikkeld, voor zover die instandhouding in overeenstemming is met het desbetreffende beheersgebiedsplan.

Artikel 29.

Beheerssubsidie kan worden verstrekt ten behoeve van een terrein met het oog op de ontwikkeling of instandhouding van een beheerspakket opgenomen in de bijlagen 28b tot en met 30.

Artikel 30.

Beheerssubsidie wordt verstrekt:

- a. voor 1 tijdvak, indien de subsidie betrekking heeft op de ontwikkeling of instandhouding van een of meerdere beheerspakketten, opgenomen in de bijlagen 6 tot en met 28f;
- b. voor 2 aaneengesloten tijdvakken, indien de subsidie betrekking heeft op de ontwikkeling of instandhouding van een beheerspakket, opgenomen in een van de bijlagen 29 en 30.

Artikel 31.

Beheerssubsidie ten behoeve van de ontwikkeling of instandhouding van een beheerspakket opgenomen in de bijlagen 29 en 30 wordt uitsluitend verstrekt indien:

- a. voorafgaand aan de desbetreffende subsidieaanvraag ten behoeve van het betrokken terrein een vrijstelling is verleend op grond van de Regeling meldings- en herplantplicht, en
- b. de beplanting geschiedt buiten de bebouwde kom, bedoeld in artikel 1, vijfde lid, van de Boswet.

Artikel 32.

1. Beheerssubsidie wordt niet verstrekt ten behoeve van een terrein dat is gelegen in een beheersgebied voor de ontwikkeling of instandhouding van een beheerspakket op een beheerseenheid:
  - a. waarvan de oppervlakte niet ten minste overeenkomt met het aantal hectares dat is opgenomen als minimumoppervlakte in de bijlage waarin het desbetreffende beheerspakket is opgenomen;
  - b. waarvan de breedte kleiner, onderscheidenlijk groter, is dan de minimumbreedte, onderscheidenlijk maximumbreedte, en de lengte kleiner is dan de minimumlengte die is opgenomen in de bijlage waarin het desbetreffende beheerspakket is opgenomen.
2. Indien beheerssubsidie wordt verstrekt voor de ontwikkeling of instandhouding van meerdere beheerspakketten op een terrein, zijn de in het eerste lid, onderdelen a en b, genoemde voorwaarden van overeenkomstige toepassing voor elk afzonderlijk beheerspakket waarvoor beheerssubsidie wordt verleend op het desbetreffende terrein.
3. GS kunnen beleidsregels vaststellen met betrekking tot het aantal van een planten- of diersoort bedoeld in de onderscheiden beheers- en landschapspakketten per oppervlaktemaat en de spreiding van de desbetreffende soort binnen de beheerseenheid, onderscheidenlijk de oppervlaktemaat.
4. Beleidsregels als bedoeld in het derde lid, worden als bijlage 51 bij deze regeling opgenomen.

Artikel 33.

1. Beheerssubsidie wordt niet verstrekt:
  - a. aan Staatsbosbeheer;
  - b. ten behoeve van de terreinen die niet zijn gelegen in een beheersgebied, tenzij de aangevraagde beheerssubsidie betrekking heeft op beheerspakketten genoemd in de bijlagen 28b tot en met 30, of
  - c. ten behoeve van een in een beheersgebied gelegen terrein voor zover daarvoor het quotum wordt overschreden, of
  - d. ten behoeve van terreinen waarop nog verplichtingen van toepassing zijn op grond van:
    1. de Subsidiereregeling natuurbeheer 2000 van de minister;
    2. de Subsidiereregeling natuurbeheer Drenthe ;
    3. de Subsidiereregeling agrarisch natuurbeheer van de minister;
    4. de Regeling stimulering bosuitbreiding op landbouwgronden;
    5. de Beschikking ter zake van het uit productie nemen van bouwland;
    6. hoofdstuk 2, paragraaf 5.2 van de Regeling GLB-inkomenssteun 2006;
    7. de Beschikking beheersovereenkomsten 1983;
    8. de Regeling beheersovereenkomsten 1988;
    9. de Regeling beheersovereenkomsten 1993;
    10. de Regeling beheersovereenkomsten en natuurontwikkeling;
    11. de Beschikking bijdragen probleemgebieden;
    12. de Regeling functiebeloning bos- en natuurterreinen.
2. In afwijking van het eerste lid, sub d, onderdelen 5 en 6 kan beheerssubsidie verstrekt worden voor bijlage 28b.
3. In afwijking van het eerste lid, sub d, onderdeel 3, kan beheerssubsidie verstrekt worden tezamen met onderdeel 4 van de bijlagen 19 tot en met 22 van de Subsidiereregeling agrarisch natuurbeheer van de minister.

Artikel 34.

Beheerssubsidie wordt niet verstrekt aan een beheerder indien in de 2 jaar voorafgaande aan de aanvraag voor subsidieverlening een verzoek tot intrekking van een subsidieverlening op basis van deze regeling of de Subsidiereregeling agrarisch natuurbeheer van de minister, voor de desbetreffende beheerseenheid door de beheerder is ingediend en dit verzoek is gehonoreerd.

Artikel 35.

Beheerssubsidie wordt niet verstrekt indien voor de desbetreffende beheerseenheid voor de instandhouding of ontwikkeling van een beheerspakket bijdragen worden genoten door tussenkomst van een subsidieaanvrager als bedoeld in artikel 5.

Artikel 36.

1. Indien op het terrein een beheerspakket wordt ontwikkeld of in stand gehouden, bedraagt de beheerssubsidie per tijdvak het bedrag dat wordt gevormd door de vermenigvuldiging van het getal 6 met de desbetreffende beheersbijdrage opgenomen in de bijlage van het desbetreffende beheerspakket en het aantal hectares waarvoor beheerssubsidie wordt verleend.
2. Indien op het terrein meerdere beheerspakketten worden ontwikkeld of in stand gehouden, bedraagt de beheerssubsidie per tijdvak de som van de bedragen die worden gevormd door de vermenigvuldiging van het getal 6 met de desbetreffende beheersbijdragen opgenomen in de bijlage van elk van de onderscheiden beheerspakketten en het aantal hectares per beheerspakket waarvoor beheerssubsidie wordt verleend.

Artikel 37.

1. Indien ruige stalmest wordt uitgereden op een terrein waarvoor beheerssubsidie wordt verstrekt ten behoeve van de ontwikkeling of instandhouding van een beheerspakket, opgenomen in bijlage 16, kan op verzoek van de beheerder de overeenkomstig artikel 36 bepaalde beheerssubsidie worden verhoogd voor zover:
  - a. de ruige stalmest wordt uitgereden op de oppervlakte van het desbetreffende beheerspakket;
  - b. de ruige stalmest wordt uitgereden gedurende het desbetreffende tijdvak jaarlijks in de periode tussen 1 februari en 1 april;
  - c. per hectare ten minste 10 ton en ten hoogste 20 ton ruige stalmest wordt uitgereden, en
  - d. de beheerder binnen twee weken na het uitrijden van de ruige stalmest hiervan melding doet aan de directeur van de Dienst Regelingen met gebruikmaking van een daartoe door de directeur van de Dienst Regelingen ter beschikking gesteld formulier.
2. De verhoging, bedoeld in het eerste lid, bedraagt:
  - a. € 149,75 voor zover de ruige mest wordt uitgereden op land dat vanaf bedrijfsgebouwen alleen bereikbaar is via water;

- b. € 77,14 voor zover de ruige mest wordt uitgereden op andere grond dan bedoeld in onderdeel a.

Artikel 38.

1. De beheerssubsidie voor de in de bijlagen 6 tot en met 28f genoemde beheerspakketten wordt, gedeeltelijk, voor de duur van 1 jaar, ingetrokken indien op het bedrijf van de subsidieontvanger op grond van het Besluit verboden stoffen diergeneesmiddelen verboden hormonen of residuen daarvan, worden aangetroffen.
2. De beheerssubsidie voor de in de bijlagen 6 tot en met 28f genoemde beheerspakketten wordt, gedeeltelijk, voor de duur van 2 jaar, ingetrokken indien op het bedrijf van de subsidieontvanger nogmaals op grond van het Besluit verboden stoffen diergeneesmiddelen verboden hormonen of residuen daarvan, worden aangetroffen.

Paragraaf 2, Subsidieverlening

Artikel 39.

Indien beheerssubsidie wordt verstrekt voor de instandhouding of ontwikkeling van meerdere beheerspakketten op een terrein, vermeldt de beschikking tot subsidieverlening in ieder geval:

- a. de ligging en de grootte van het terrein;
- b. de doelen van de beheerssubsidie, bestaande uit het gedurende het tijdvak op het terrein ontwikkelen of in stand houden van de desbetreffende beheerspakketten;
- c. het aantal hectares per beheerspakket waarvoor beheerssubsidie wordt verleend;
- d. de beheersbijdrage op basis waarvan de beheerssubsidie zal worden vastgesteld, waarbij onderscheid wordt gemaakt naar ligging;
- e. het aantal hectares waar ruige mest op wordt uitgereden en het bedrag, bedoeld in artikel 37, en
- f. de datum waarop het tijdvak waarover beheerssubsidie wordt verleend, aanvangt.

Artikel 40.

Indien beheerssubsidie wordt verstrekt voor de instandhouding of ontwikkeling van een beheerspakket, vermeldt de beschikking tot subsidieverlening in ieder geval:

- a. de ligging en de grootte van het terrein;
- b. het doel van beheerssubsidie, bestaande uit het gedurende het tijdvak op het terrein ontwikkelen, onderscheidenlijk in stand houden, van het desbetreffende beheerspakket;
- c. de beheersbijdrage op basis waarvan de beheerssubsidie zal worden vastgesteld, waarbij onderscheid wordt gemaakt naar ligging;
- d. het aantal hectares waar ruige mest op wordt uitgereden en de daarmee samenhangende verhoging, bedoeld in artikel 37, eerste lid, en
- e. de datum waarop het tijdvak waarover beheerssubsidie wordt verleend, aanvangt.

Artikel 41.

De datum, bedoeld in de artikelen 39, onderdeel f, onderscheidenlijk artikel 40, onderdeel e, waarop het tijdvak waarover beheerssubsidie wordt verleend aanvangt, kan uitsluitend de eerste dag van de onderscheiden maanden van een jaar zijn.

Artikel 42.

1. Indien beheerssubsidie is verleend ten behoeve van de ontwikkeling of instandhouding van een beheerspakket opgenomen in de bijlagen 29 en 30 in 2 tijdvakken, worden in de beschikking, in afwijking van de artikelen 39 en 40, tevens de te realiseren doelen in het eerste tijdvak in de beschikking opgenomen.
2. Als doelen in de zin van het eerste lid worden vastgesteld het doel, bedoeld in artikel 39, onderdeel b, of 40, onderdeel b.

Paragraaf 3, Verplichtingen

Artikel 43.

1. De subsidieontvanger is verplicht:
  - a. de in de beschikking tot subsidieverlening vermelde doelen, bedoeld in artikel 40, onderdeel b, onderscheidenlijk artikel 42, eerste lid, te realiseren;
  - b. indien op het terrein voor meerdere beheerspakketten beheerssubsidie wordt verleend, de in de beschikking tot subsidieverlening vermelde doelen,

- bedoeld in artikel 39, onderdeel b, onderscheidenlijk artikel 42, eerste lid, te realiseren;
- c. de in het beheerspakket, onderscheidenlijk de beheerspakketten, opgenomen beheersvoorschriften te treffen die zijn vermeld in de bijlage waarin het beheerspakket is, onderscheidenlijk de beheerspakketten zijn, opgenomen;
  - d. het reliëf van het terrein te handhaven;
  - e. de bestaande waterhuishouding van het terrein te handhaven;
  - f. van omstandigheden als gevolg waarvan het redelijkerwijs niet mogelijk is te voldoen aan de verplichting, bedoeld in onderdeel a, onderdeel b, onderscheidenlijk onderdeel c, binnen 2 weken nadat de subsidieontvanger daarvan redelijkerwijs op de hoogte kan zijn aan de directeur van de Dienst Regelingen schriftelijk melding te doen;
  - g. uiterlijk 3 maanden nadat gehele of gedeeltelijke overdracht van de bevoegdheid tot gebruik en beheer van het betrokken terrein plaatsvindt, dit schriftelijk te melden aan de directeur van de Dienst Regelingen;
  - h. aan de geldende nationale en Europese minimumnormen op het gebied van milieu, dierenwelzijn en hygiëne te voldoen, hetgeen betekent dat hij op het tijdstip zijn bedrijf uitoefent met inachtneming van de bij of krachtens de Flora- en Faunawet, de Wet milieubeheer, de Wet verontreiniging oppervlaktewater, de Wet bodembescherming, de Meststoffenwet, de Bestrijdingsmiddelenwet 1962, de Gezondheid- en welzijnswet voor dieren, de Diergeneesmiddelenwet, de Kaderwet diervoeders en de Plantenziektewet geldende normen.
2. De verplichtingen, bedoeld in het eerste lid, onderdelen d en e, gelden voor de periode waarover beheerssubsidie is verleend, met dien verstande dat zij niet gelden voor zover dit in de beschikking tot verlening van beheerssubsidie, dan wel in de beheerspakketten, anders is bepaald.
  3. Indien subsidie is verleend voor de beheerspakketten opgenomen in de bijlagen 19 tot en met 22 van de Subsidieregeling agrarisch natuurbeheer van de minister gelden de verplichtingen, bedoeld in het eerste lid, onderdelen d en e, al dan niet in combinatie met een beheerspakket opgenomen in de bijlagen 28b tot en met 28f, niet voor die oppervlakten waarop onderdeel 4 van de beheerspakketten, opgenomen in de bijlagen 19 tot en met 22 van de Subsidieregeling agrarisch natuurbeheer van de minister, van toepassing is.

Paragraaf 4, Voorschotten

Artikel 44.

1. GS verstrekken binnen 8 weken na afloop van het eerste jaar van het tijdvak een voorschot en vervolgens telkens ten minste 1 jaar later. De hoogte van het voorschot komt overeen met de jaarlijkse beheersbijdrage van elk van de beheerspakketten waarvoor ten behoeve van het desbetreffende terrein voor dat tijdvak subsidie wordt verleend, alsmede, voor zover van toepassing, het bedrag, bedoeld in artikel 37.
2. In afwijking van het eerste lid wordt in een jaar het voorschot verminderd met 100% als de beheerder in de 2 jaar voorafgaande aan de verstrekking van het voorschot op enig moment niet heeft voldaan aan de verplichtingen, bedoeld in artikel 43, eerste lid, onderdelen c tot en met g, of enig ander voorschrift in de beschikking tot subsidieverlening niet heeft nageleefd, tenzij de aard en de ernst van het niet-nakomen van de genoemde verplichtingen aanleiding geven tot vermindering met een lager percentage.
3. Per terrein kunnen per tijdvak ten hoogste 5 voorschotten worden verstrekt voorafgaand aan de subsidievaststelling.

Paragraaf 5, Subsidievaststelling

Artikel 45.

1. Telkens binnen 8 weken na afloop van een tijdvak of zoveel eerder indien noodzakelijk dient de ontvanger van beheerssubsidie voor het desbetreffende terrein een aanvraag tot subsidievaststelling over dat tijdvak in bij de directeur van de Dienst Regelingen met gebruikmaking van een daartoe bestemd aanvraagformulier dat verkrijgbaar is bij de directeur van de Dienst Regelingen.
2. De ontvanger van beheerssubsidie geeft in de aanvraag aan in hoeverre het doel, bedoeld in artikel 43, eerste lid, onderdeel a, onderscheidenlijk onderdeel b, is gerealiseerd.

Artikel 46.

1. GS stellen na ontvangst van de in artikel 45 bedoelde aanvraag de beheerssubsidie vast binnen 13 weken. Deze beslissing kan eenmaal met ten hoogste 13 weken worden verdaagd
2. De beheerssubsidie wordt vastgesteld overeenkomstig het bedrag dat bij de beschikking tot subsidieverlening is bepaald.

Artikel 47.

1. De subsidie per beheerspakket opgenomen in de bijlagen 6 tot en met 30 wordt vastgesteld op het bedrag dat uit de subsidieverlening voor het desbetreffende terrein voortvloeit, verminderd met:
  - a. 15%, indien niet is voldaan aan de verplichting, bedoeld in artikel 43, eerste lid, onderdeel a, onderscheidenlijk onderdeel b, maar wel is voldaan aan de verplichting, bedoeld in artikel 43, eerste lid, onderdeel c;
  - b. 100%, indien niet is voldaan aan de verplichting, bedoeld in artikel 43, eerste lid, onderdeel c, tenzij de aard en de ernst van het niet-nakomen van de genoemde verplichtingen aanleiding geven tot vermindering met een lager percentage;
  - c. 100%, indien, voor zover van toepassing, niet is voldaan aan de verplichting, bedoeld in artikel 43, eerste lid, onderdelen d en e, tenzij de aard en de ernst van het niet nakomen van de genoemde verplichtingen aanleiding geven tot vermindering met een lager percentage;
  - d. 5%, indien niet is voldaan aan de verplichting, bedoeld in artikel 43, eerste lid, onderdeel f, onderscheidenlijk g.
2. De subsidie voor het beheerspakket opgenomen in bijlage 31 van de Subsidie-regeling agrarisch natuurbeheer van de minister, zoals die luidde tot 1 oktober 2004, wordt overeenkomstig het eerste lid, aanhef, en onderdelen b en c, vastgesteld.
3. De verminderingen, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en b, worden niet toegepast voor zover niet is voldaan aan de verplichting, bedoeld in artikel 43, eerste lid, onderdeel a, onderscheidenlijk onderdeel b of c, ten gevolge van overmacht.
4. De verminderingen, bedoeld in het eerste lid, worden niet toegepast op de beheerssubsidie, voor zover het bedrag daarvan bestaat uit een verhoging op grond van artikel 37.

5. De verminderingen, bedoeld in het eerste lid, worden niet toegepast ten aanzien van dat deel van die verminderingen dat het bedrag van de beheerssubsidie te boven gaat.

HOOFDSTUK 6, INRICHTINGSSUBSIDIE

Paragraaf 1, Algemene bepalingen

Artikel 48.

1. Inrichtingssubsidie kan worden verstrekt met betrekking tot terreinen ten aanzien waarvan beheerssubsidie is verleend ten behoeve van de ontwikkeling van de beheerspakketten, opgenomen in de bijlagen 12 tot en met 14, 18, 29 en 30, voor zover dat in overeenstemming is met het desbetreffende beheersgebiedsplan.
2. Inrichtingssubsidie wordt ten behoeve van de aanleg of het herstel van een landschapspakket verstrekt met betrekking tot terreinen ten aanzien waarvan landschapssubsidie is verleend, voor zover dat in overeenstemming is met het desbetreffende beheersgebiedsplan.

Artikel 49.

1. Inrichtingssubsidie wordt uitsluitend verstrekt, voor zover deze betrekking heeft op het, door middel van eenmalige maatregelen, rechtstreeks en direct wijzigen van de fysieke condities of kenmerken van terreinen, zonder welke wijziging ontwikkeling, onderscheidenlijk instandhouding, van het beheerspakket, onderscheidenlijk landschapspakket, ten behoeve waarvan beheerssubsidie, onderscheidenlijk landschapssubsidie, is verleend niet mogelijk is.
2. Onverminderd het eerste lid kan inrichtingssubsidie worden verstrekt overeenkomstig een inrichtingsplan waarin in ieder geval zijn opgenomen:
  - a. de te treffen inrichtingsmaatregelen;
  - b. de oppervlakte waarop of de lengte waarin die maatregelen zullen worden uitgevoerd;
  - c. de met de maatregelen beoogde situatie van het terrein;
  - d. een gespecificeerde begroting;
  - e. een topografische kaart met ten hoogste een schaal van 1 : 10.000 waarop is aangegeven waar de onderscheiden maatregelen zullen worden getroffen;
  - f. een beschrijving van de uitgangssituatie;

- g. de motivering voor het treffen van de maatregelen en
- h. een tijdsplanning voor de uit te voeren werkzaamheden.

Artikel 50.

Tot de subsidiabele kosten behoren de kosten, inclusief BTW, voor zover verrekening niet mogelijk is, verband houdende met:

- a. het opstellen door derden van een inrichtingsplan;
- b. bebossing van een terrein, voor zover ten behoeve van dat terrein beheerssubsidie is verleend, gericht op de ontwikkeling en daaropvolgende instandhouding van een beheerspakket dat is vermeld in een van de bijlagen 29 en 30;
- c. maatregelen voor herstel of aanleg van landschappelijke elementen;
- d. maatregelen, gericht op wijziging van de waterhuishouding;
- e. grondverzet;
- f. het plaatsen van een raster;
- g. afvoer van grond, of
- h. overige maatregelen voor zover noodzakelijk in verband met de desbetreffende inrichting.

Artikel 51.

Niet tot de subsidiabele kosten behoren in ieder geval de kosten, verband houdende met:

- a. de verwijdering van bodemverontreiniging of afval;
- b. de bouw van opstallen;
- c. achterstallig onderhoud aan landschappelijke elementen;
- d. de aanschaf van machines, of
- e. de aanschaf van materialen, anders dan ten behoeve van het treffen van maatregelen als bedoeld in artikel 50.

Artikel 52.

Geen inrichtingssubsidie wordt verstrekt:

- a. voor kosten die zijn gemaakt, alvorens een beslissing op de aanvraag voor inrichtingssubsidie is genomen, behoudens de kosten, bedoeld in artikel 50, onderdeel a;
- b. ten behoeve van maatregelen waarmee een aanvang is gemaakt, onderscheidenlijk die reeds zijn uitgevoerd, alvorens een beslissing op de aanvraag voor inrichtingssubsidie is genomen, of

- c. indien de aanvraag tot inrichtingssubsidie niet wordt ingediend tegelijk met de aanvraag tot beheerssubsidie, onderscheidenlijk landschapssubsidie, voor het desbetreffende terrein.

Artikel 53.

1. Inrichtingssubsidie voor de in de bijlagen 29 en 30 genoemde beheerspakketten worden, in afwijking van artikel 2, juncto artikel 1, eerste lid, onderdelen d en e, slechts verstrekt aan beheerders die berekend over de laatste 3 kalenderjaren voorafgaand aan het jaar van de aanvraag tot subsidieverlening ten minste 25% van hun onzuiver inkomen, als bedoeld in artikel 4 van de Wet op de inkomstenbelasting, verkrijgen uit het landbouwbedrijf waarvoor de subsidie is aangevraagd.
2. Indien de beheerder minder dan 3 jaar voorafgaand aan het tijdstip van indienen van de aanvraag tot subsidieverlening werkt op het landbouwbedrijf waarvoor de subsidieaanvraag wordt ingediend, wordt in afwijking van het eerste lid, het onzuiver inkomen berekend op basis van de voorhanden zijnde gegevens. Indien er nog geen gegevens voorhanden zijn, wordt het onzuiver inkomen berekend op basis van de gegevens van het volledige kalenderjaar van de aanvraag.
3. Indien de beheerder een rechtspersoon is, wordt de inrichtingssubsidie voor de in de bijlagen 29 en 30 genoemde beheerspakketten, in afwijking van artikel 2 juncto artikel 1, eerste lid, onderdelen d en e, slechts verstrekt indien de in artikel 7, derde lid, van de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969 bedoelde winst, vermeerderd met het bedrag dat voor de bedrijfsleiding van de rechtspersoon ten titel van beloning voor verrichte arbeid in mindering is gebracht, gemiddeld over de drie kalenderjaren voorafgaand aan het tijdstip van de subsidieverlening voor ten minste de helft afkomstig is uit het landbouwbedrijf waarvoor de subsidie is aangevraagd.
4. Indien op het landbouwbedrijf waarvoor de aanvraag wordt ingediend minder dan drie jaren voorafgaand aan het tijdstip van het indienen van de aanvraag tot subsidieverlening landbouwactiviteiten zijn verricht, wordt in afwijking van het derde lid, de winst van de rechtspersoon berekend op basis van de voorhanden zijnde gegevens. Indien er geen gegevens voorhanden zijn, wordt de winst berekend op basis van de gegevens van het volledige kalenderjaar van de aanvraag.

Artikel 54.

1. Inrichtingssubsidie bedraagt 95% van de werkelijk gemaakte noodzakelijke subsidiabele kosten, met dien verstande dat geen vergoeding wordt verstrekt voor zover deze kosten meer bedragen dan een door GS bij de subsidieverlening te bepalen maximumbedrag.
2. Het bedrag aan inrichtingssubsidie dat ten hoogste kan worden verstrekt is opgenomen in bijlage 50 bij deze regeling.

Artikel 55.

GS kunnen beleidsregels vaststellen met het oog op de toepassing van de artikelen 49, 50 en 54.

Paragraaf 2, Subsidieverlening

Artikel 56.

De beschikking tot subsidieverlening vermeldt in ieder geval:

- a. in hoeverre het plan, bedoeld in artikel 49, tweede lid, in uitvoering kan worden genomen;
- b. de aard van de benodigde wijzigingen van de fysieke condities of kenmerken van het betrokken terrein;
- c. het aantal hectares ten behoeve waarvan inrichtingssubsidie wordt verleend;
- d. de datum waarop de periode waarover inrichtingssubsidie wordt verleend, aanvangt, en
- e. het bedrag waarop de inrichtingssubsidie ten hoogste kan worden vastgesteld.

Paragraaf 3, Verplichtingen

Artikel 57.

De subsidieontvanger is verplicht de maatregelen overeenkomstig het door GS goedgekeurde inrichtingsplan uit te voeren binnen 1 jaar na de datum van subsidieverlening.

Paragraaf 4, Voorschotten

Artikel 58.

1. Op de inrichtingssubsidie kunnen GS ten hoogste tweemaal per jaar op aanvraag tot ten hoogste 95% voorschotten verstrekken, met een minimum van € 2.500,--.
2. De aanvraag tot voorschotverlening gaat vergezeld van een overzicht van de liquiditeitsbehoefte.

Artikel 59.

De aanvraag tot voorschotverlening wordt ingediend bij de directeur van de Dienst Regelingen met gebruikmaking van een daartoe bestemd aanvraagformulier dat verkrijgbaar is bij de directeur van de Dienst Regelingen.

Artikel 60.

GS nemen binnen 13 weken na ontvangst van de in artikel 59 bedoelde aanvraag een besluit. Deze beslissing kan eenmaal met ten hoogste 13 weken worden verdaagd.

Paragraaf 5, Subsidievaststelling

Artikel 61.

1. De aanvraag tot subsidievaststelling wordt ingediend binnen 8 weken na afloop van de maatregelen bij de directeur van de Dienst Regelingen.
2. De aanvraag, bedoeld in het eerste lid, gaat vergezeld van:
  - a. een verklaring dat de maatregelen overeenkomstig de subsidieverlening zijn uitgevoerd, en
  - b. een financiële verantwoording met betrekking tot de getroffen maatregelen, bestaande uit een rekening alsmede, indien de subsidieverlening een bedrag van € 25.000,-- te boven gaat, een verklaring, overeenkomstig een door de directeur van de Dienst Regelingen te verstrekken model, van een accountant-administratieconsulent of registeraccountant als bedoeld in artikel 2:393, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek waaruit blijkt dat de maatrege-

len zijn uitgevoerd overeenkomstig de beschikking tot subsidieverlening van inrichtingssubsidie.

Artikel 62.

GS stellen na ontvangst van de in artikel 61 bedoelde bescheiden de inrichtingssubsidie binnen 13 weken vast op grond van de werkelijk gemaakte kosten zoals bepaald bij de subsidieverlening. Deze beslissing kan eenmaal met ten hoogste 13 weken worden verdaagd.

HOOFDSTUK 7, LANDSCHAPSSUBSIDIE

Artikel 63.

1. Landschapssubsidie wordt verstrekt in beheersgebieden ten behoeve van de instandhouding van een of meerdere landschapspakketten opgenomen in de bijlagen 32 tot en met 46, voor zover dit in overeenstemming is met het desbetreffende beheersgebiedsplan.
2. Landschapssubsidie ten behoeve van de instandhouding van het landschapspakket, bedoeld in bijlage 46, wordt alleen verstrekt tezamen met een landschapssubsidie voor instandhouding van een landschapspakket, bedoeld in een of meer van de bijlagen 32 tot en met 45.

Artikel 64.

Landschapssubsidie wordt verstrekt voor een tijdvak.

Artikel 65.

1. Indien op het terrein een landschapspakket in stand wordt gehouden, bedraagt de landschapssubsidie het bedrag per tijdvak dat wordt gevormd door de vermenigvuldiging van het getal 6 met de beheersbijdrage opgenomen in de bijlagen van het desbetreffende landschapspakket en het aantal hectares, onderscheidenlijk meters, onderscheidenlijk stuks waarvoor landschapssubsidie wordt verleend.

2. Indien op het terrein meerdere landschapspakketten in stand worden gehouden, bedraagt de landschapssubsidie de som van de beheersbijdragen die worden gevormd door de vermenigvuldiging van het getal 6 met de beheersbijdragen opgenomen in de bijlagen van de desbetreffende landschapspakketten en het aantal hectares, onderscheidenlijk meters, onderscheidenlijk stuks per landschapspakket waarvoor landschapssubsidie wordt verleend.

Artikel 66.

Indien landschapssubsidie wordt verstrekt voor het beheren van een of meerdere landschapspakketten binnen een terrein, vermeldt de beschikking tot subsidieverlening in ieder geval:

- a. de ligging en grootte van het terrein;
- b. het doel van de landschapssubsidie, bestaande uit het gedurende het tijdvak op het terrein beheren van een of meerdere landschapspakketten;
- c. het bedrag, onderscheidenlijk de bedragen, op basis waarvan de landschapssubsidie zal worden vastgesteld, en
- d. de datum waarop het tijdvak waarover landschapssubsidie wordt verleend, aanvangt.

Artikel 67.

De subsidieontvanger is verplicht:

- a. het in de beschikking tot subsidieverlening vermelde doel, bedoeld in artikel 66, onderdeel b, te realiseren;
- b. van omstandigheden als gevolg waarvan het redelijkerwijs niet mogelijk is te voldoen aan de verplichting, bedoeld in onderdeel a, binnen 2 weken nadat de subsidieontvanger daarvan redelijkerwijs op de hoogte kan zijn aan de directeur van de Dienst Regelingen schriftelijk melding te doen, en
- c. uiterlijk drie maanden nadat gehele of gedeeltelijke overdracht van de bevoegdheid tot gebruik en beheer van het betrokken terrein plaatsvindt, dit schriftelijk te melden aan de directeur van de Dienst Regelingen.

Artikel 68.

De artikelen 27, eerste lid, 32, 33, eerste lid, onderdelen a, b en d, 34, 35, 41, 43, eerste lid, onderdeel h, 44, 45 en 46 en artikel 33, eerste lid, van de Subsidieregeling natuurbeheer Drenthe, zijn van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK 8, SUBSIDIE ORGANISATIEKOSTEN SAMENWERKINGS- VERBANDEN

Artikel 69.

1. Subsidie als bedoeld in artikel 3 wordt eenmalig verstrekt voor een tijdvak.
2. De subsidie kan enkel worden verstrekt indien deze vóór 1 mei 2009 is aangevraagd.

Artikel 70.

Een aanvraag voor subsidie als bedoeld in artikel 3 wordt ingediend uiterlijk op 30 april van het eerste kalenderjaar van het tijdvak waarop de aanvraag betrekking heeft.

Artikel 71.

1. De subsidie bedraagt 100% van de noodzakelijke kosten die samenhangen met de activiteiten, genoemd in het projectplan, bedoeld in artikel 23, met een maximum per hectare per jaar van:
  - a. € 74,40 in geval het een pakket als bedoeld in bijlage 32, dan wel bijlage 37 betreft;
  - b. € 37,20 in geval het een pakket als bedoeld in bijlage 12, bijlage 13, bijlage 14, bijlage 23a, bijlage 23b, bijlage 23c, dan wel bijlage 28 betreft;
  - c. € 18,88 in geval het een pakket als bedoeld in bijlage 16, bijlage 17 dan wel bijlage 18 betreft, indien en voor zover monitoring in het derde en in het zesde jaar plaatsvindt overeenkomstig de Handleiding Nationaal Weidevogelmeetnet, uitgave 2001, van SOVON Vogelonderzoek Nederland en het Centraal Bureau voor de Statistiek;
  - d. € 10,20 in geval het een pakket als bedoeld in de bijlagen 28c tot en met 28f betreft, indien op het perceel op grond van deze regeling geen andere subsidie wordt verstrekt;
  - e. € 5,- in geval het een pakket als bedoeld in de bijlagen 28c tot en met 28f betreft, indien voor het perceel reeds subsidie wordt verleend voor een pakket als bedoeld in bijlage 15 of 16 van deze regeling, of de bijlagen 19 tot en met 22 van de Subsidieregeling agrarisch natuurbeheer van de minister;
  - f. € 14,88 in geval het een pakket als bedoeld in een van de overige bijlagen betreft.

2. De kosten, bedoeld in het eerste lid, betreffen de activiteiten die betrekking hebben op de doelstellingen, bedoeld in artikel 3, waarbij de kosten in 1 jaar ten minste 5% en ten hoogste 50% van de totale kosten in het desbetreffende tijdvak bedragen, de kosten voor activiteiten met betrekking tot de doelstelling, bedoeld in artikel 3, onderdeel c, ten hoogste 50% van de totale kosten in dat tijdvak bedragen en de kosten voor activiteiten met betrekking tot de doelstelling, bedoeld in artikel 3, onderdeel a, ten minste 20% van de totale kosten in dat tijdvak bedragen.
3. Indien gedurende het tijdvak het aantal hectares waarvoor op grond van artikel 2 subsidie wordt verstrekt met meer dan 100% wordt uitgebreid, kunnen de kosten, bedoeld in het eerste lid, van activiteiten die betrekking hebben op de doelstellingen bedoeld in artikel 3, voorafgaand aan bedoelde uitbreiding per jaar minder dan 5% van de totale kosten van het gehele tijdvak bedragen, mits de totale kosten gedurende het resterende tijdvak in elk jaar ten minste 5% en ten hoogste 50% van de totale kosten bedragen in het tijdvak van het aantal hectares na uitbreiding.
4. Voor de toepassing van dit artikel en de artikelen 72 tot en met 74 worden gelijk gesteld met 1 hectare:
  - a. 400 strekkende meter lijnvormige landschapselementen;
  - b. 5 poelen;
  - c. 150 hoogstambomen of knotbomen.

Artikel 72.

1. Het aantal hectares waarvoor subsidie als bedoeld in artikel 3 wordt verleend is niet groter dan het aantal hectares waarvoor subsidie is verleend op grond van artikel 2 in samenhang met artikel 5.
2. In geval het aantal hectares waarvoor subsidie als bedoeld in artikel 3 is verleend in enig jaar afwijkt van het aantal hectares waarvoor subsidie is verleend op grond van artikel 2 in samenhang met artikel 5, dient de subsidieontvanger uiterlijk op 31 maart van het daaropvolgende kalenderjaar een projectplan in dat is gebaseerd op het gewijzigde aantal hectares, tenzij de afwijking minder dan 25% is.
3. De subsidieverlening op grond van artikel 3 wordt in voorkomend geval 1 keer per jaar in overeenstemming gebracht met het gewijzigde aantal hectares, bedoeld in het tweede lid.

Artikel 73.

De beschikking tot subsidieverlening vermeldt in ieder geval:

- a. het aantal hectares waarop de subsidieverlening betrekking heeft;
- b. het bedrag waarop de subsidie ten hoogste kan worden vastgesteld;
- c. het jaar met ingang waarvan de subsidie wordt verleend; en
- d. de periode waarop de subsidiabele kosten betrekking kunnen hebben.

Artikel 74.

1. De subsidieontvanger dient uiterlijk op 31 maart van het tweede en volgende jaar van het tijdvak waarop de subsidieverlening betrekking heeft een overzicht in van de subsidiabele kosten van de met betrekking tot dat jaar geplande activiteiten.
2. In geval de met betrekking tot een jaar geplande activiteiten niet of anders zijn opgenomen in het projectplan komen de met die activiteiten samenhangende kosten enkel voor subsidie in aanmerking als de afwijking van het projectplan naar het oordeel van GS voldoende is gemotiveerd. In dat geval wijzigen GS op aanvraag de beschikking tot subsidieverlening.
3. Voor het eerste jaar van het tijdvak waarop de subsidieaanvraag betrekking heeft dient de aanvrager tegelijk met de subsidieaanvraag een overzicht in van de subsidiabele kosten van de met betrekking tot dat jaar geplande activiteiten.

Artikel 75.

1. Voor het eerste jaar van het tijdvak waarop de subsidieverlening betrekking heeft wordt binnen 8 weken na de beschikking tot subsidieverlening een voorschot verleend, gebaseerd op 70% van de subsidiabele kosten die zijn opgenomen in het overzicht, bedoeld in artikel 74, derde lid.
2. Voor elk van de volgende jaren van het tijdvak waarop de subsidieverlening betrekking heeft wordt binnen 17 weken na aanvang van het kalenderjaar een voorschot verleend, gebaseerd op 80% van de subsidiabele kosten die zijn opgenomen in het overzicht, bedoeld in artikel 74, eerste lid.
3. Het voorschot, bedoeld in het tweede lid, kan in voorkomend geval worden verhoogd of verlaagd met het verschil tussen de daadwerkelijke subsidiabele kosten in het voorafgaande jaar en het verleende voorschot voor dat jaar.

Artikel 76.

1. Met betrekking tot het tijdvak, bedoeld in artikel 69, eerste lid, verstrekt de subsidieontvanger steeds na afloop van een kalenderjaar, met uitzondering van het laatste jaar van dat tijdvak, vóór 1 april van het daarop volgende jaar, de volgende gegevens over de in het desbetreffende afgelopen jaar gemaakte kosten, bedoeld in artikel 71:
  - a. gegevens waaruit blijkt ten behoeve van welke activiteiten de kosten zijn gemaakt;
  - b. gegevens waaruit blijkt ten behoeve van wie de kosten zijn gemaakt;
  - c. gegevens waaruit blijkt door wie de kosten zijn gemaakt;
  - d. gegevens waaruit blijkt wanneer de kosten zijn gemaakt; en
  - e. gegevens waaruit blijkt tot welk resultaat de uitgevoerde activiteiten hebben geleid.
2. De verstrekking van gegevens, bedoeld in het eerste lid, geschiedt aan de directeur van de Dienst Regelingen met gebruikmaking van een daartoe bestemd formulier dat verkrijgbaar is bij die directeur.
3. In geval de kosten ten minste €25.000,-- bedragen overlegt de subsidieontvanger bij de verstrekking van gegevens, bedoeld in het eerste lid, een verklaring, overeenkomstig een door de Dienst Regelingen te verstrekken model, van een accountant-administratieconsulent of registeraccountant als bedoeld in artikel 2:393, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek waaruit blijkt dat de kosten in overeenstemming zijn met artikel 71.

Artikel 77.

1. Vóór 1 april van het jaar, volgend op het laatste jaar van het tijdvak waarop de subsidieverlening betrekking heeft, dient de subsidieontvanger een aanvraag tot subsidievaststelling over dat tijdvak in bij de directeur van de Dienst Regelingen met gebruikmaking van een daartoe bestemd aanvraagformulier dat verkrijgbaar is bij die directeur.
2. Artikel 76 is van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK 9, WIJZIGING EN INTREKKING

Artikel 78.

1. Een aanvraag tot wijziging van een beschikking tot subsidieverlening die leidt tot vergroting van het areaal van de aanvrager ten behoeve waarvan subsidie wordt verstrekt wordt slechts gehonoreerd indien de extra oppervlakte maximaal 10% of niet meer dan 2 hectare bedraagt.
2. Een aanvraag tot wijziging van een beschikking tot subsidieverlening die leidt tot verkleining van het areaal van de aanvrager ten behoeve waarvan subsidie wordt verstrekt wordt slechts gehonoreerd indien de verkleining het gevolg is van de uitvoering van een werk van algemene nutte.
3. Een aanvraag als bedoeld in het eerste lid kan slechts eenmaal per jaar worden gedaan.
4. In geval van een wijziging uit hoofde van het eerste of tweede lid wordt de subsidie naar evenredigheid verleend en vastgesteld voor het resterende gedeelte van het tijdvak of aaneengesloten tijdvakken, bedoeld in artikel 30, waarvoor subsidie is verleend.
5. De artikelen 1 tot en met 9, eerste lid, 10 tot en met 13 en 21 tot en met 24 zijn ten aanzien van een aanvraag als bedoeld in het eerste of tweede lid van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat op een aanvraag als bedoeld in het tweede lid het bepaalde in artikel 6, vierde en vijfde lid, niet van toepassing is.
6. Een aanvraag als bedoeld in het eerste lid wordt afgewezen indien de subsidie door toewijzing van dat verzoek met minder dan € 50,-- per jaar zou toenemen.

Artikel 79.

1. Een aanvraag als bedoeld in artikel 78, eerste lid, die wordt ingediend door een aanvrager als bedoeld in artikel 5, tezamen met een verzoek van een beheerder tot intrekking van een aan hem verleende subsidie voor het terrein waarop die aanvraag betrekking heeft, wordt niet gehonoreerd indien die aanvraag ertoe zou leiden dat minder dan 5 jaar subsidie voor het desbetreffende terrein kan worden verleend.

2. In geval van intrekking uit hoofde van het eerste lid wordt de subsidie naar evenredigheid verleend en vastgesteld voor het verstreken gedeelte van het tijdvak of aaneengesloten tijdvakken, bedoeld in artikel 30, waarvoor subsidie is verleend.

Artikel 80.

1. In geval subsidie is verleend ten behoeve van een terrein waarop het beheerspakket, opgenomen in de bijlagen 19 tot en met 22, onderdeel 4 van de Subsidieregeling agrarisch natuurbeheer van de minister, in stand wordt gehouden kan die subsidieverlening op verzoek van de subsidieontvanger voor een gedeelte van het terrein:
  - a. worden gewijzigd in een subsidieverlening op grond van deze regeling voor het instandhouden van het beheerspakket, opgenomen als bedoeld in bijlage 16, of
  - b. worden aangevuld met een subsidieverlening op grond van deze regeling voor het instandhouden van het beheerspakket, opgenomen in bijlage 17.
2. De oppervlakte waarop de aanvulling, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, betrekking heeft is ten hoogste:
  - a. 1/5 van het totaal van
    1. de oppervlakte waarop de wijziging, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onderdeel a, betrekking heeft, en
    2. de oppervlakte waarvoor subsidie is verleend voor het instandhouden van het beheerspakket, opgenomen in bijlage 16 of het beheerspakket, opgenomen in de bijlagen 19 tot en met 22 van de Subsidieregeling agrarisch natuurbeheer van de minister, waarbij het terrein wordt beheerd op een wijze als bedoeld in bijlage 16, verminderd met
  - b. de oppervlakte waarvoor subsidie is verleend voor het instandhouden van het beheerspakket, opgenomen in 17.
3. Artikel 78, derde tot en met zesde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 81.

In geval subsidie is verleend ten behoeve van een terrein waarvan het recht tot gebruik en beheer berust bij de subsidieontvanger en dat recht gaat over op een derde gedurende de periode waarover de desbetreffende subsidie is verleend, kan de desbetreffende subsidieverlening worden gewijzigd in een subsidieverlening aan die derde indien deze, uiterlijk 3 maanden na de datum waarop het recht tot gebruik en beheer is overgegaan, bij wege van een aan de directeur van de Dienst Regelingen gericht schriftelijk stuk:

- a. verklaart te treden in de aan de subsidieverlening verbonden rechten en plichten, vanaf de datum met ingang waarvan de wijziging uit hoofde van dit lid van kracht zal zijn, en
- b. aangeeft of hij als ondernemer moet worden aangemerkt.

Artikel 82.

1. In geval subsidie is verleend met betrekking tot een terrein waarvan het gebruiksrecht berust bij een natuurlijk persoon die overlijdt tijdens de periode waarover subsidie is verleend, wordt de desbetreffende subsidieverlening voor dat terrein ingetrokken met ingang van de dag, volgend op de dag van overlijden, op voorwaarde dat de erfgenamen uiterlijk 30 dagen na het overlijden om deze intrekking verzoeken bij wege van een aan de directeur van de Dienst Regelingen gericht schriftelijk verzoek.
2. In geval van intrekking uit hoofde van het eerste lid, wordt de subsidie over het tijdvak waarin het overlijden plaatsvond ambtshalve vastgesteld op het bedrag naar evenredigheid ten opzichte van de subsidie zoals die op grond van de subsidieverlening ten hoogste zou kunnen worden vastgesteld.

Artikel 83.

1. In geval subsidie is verleend met betrekking tot een terrein dat deel uitmaakt van een gebied waar landinrichting uit kracht van de Landinrichtingswet, zoals die gold tot 1 januari 2007, of uit kracht van de Wet inrichting landelijk gebied geschiedt en het voldoen aan de desbetreffende subsidieverlening verbonden verplichtingen na vaststelling van het landinrichtingsplan niet meer mogelijk is, wordt de desbetreffende subsidieverlening ingetrokken met ingang van de dag, waarop in zodanig gebied de kavelovergang plaatsvindt ingevolge de in het plan van toedeling opgenomen bepalingen omtrent de inbezitneming, bedoeld in artikel 196, tweede lid, onderdeel e, van de Landinrichtingswet, zoals die gold tot 1 januari 2007 of artikel 51, eerste lid, onderdeel b, van de Wet inrichting landelijk gebied
2. Artikel 82, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 84.

1. Indien subsidie is verleend met betrekking tot een terrein dat is verworven door Staatsbosbeheer, het Bureau Beheer Landbouwgronden, een instelling als bedoeld in artikel 3, eerste en tweede lid, van de Regeling subsidies particuliere terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties of de provincie en het de subsidieontvanger als gevolg van de overdracht aan een van de bedoelde organisaties onderscheidenlijk bestuursorgaan niet meer mogelijk is te voldoen aan de verplichtingen verbonden aan de subsidieverlening, wordt de subsidieverlening ingetrokken met ingang van de dag, waarop de overdracht van het terrein heeft plaatsgevonden.
2. In geval van intrekking op grond van het eerste lid, wordt de subsidie over het tijdvak waarin de verwerving plaatsvond ambtshalve vastgesteld op een bedrag evenredig met het deel van het tijdvak dat voor de overdracht is verstreken.

Artikel 85.

1. In geval subsidie is verleend met betrekking tot een terrein dat wordt onteigend tijdens de periode waarover subsidie is verleend, wordt de desbetreffende subsidieverlening ingetrokken met ingang van de dag waarop het besluit tot onteigening van de betrokken grond onherroepelijk vaststaat.
2. In geval van intrekking uit hoofde van het eerste lid, wordt de subsidie over het tijdvak waarin het besluit tot onteigening onherroepelijk werd ambtshalve vastgesteld op het bedrag naar evenredigheid ten opzichte van de beheerssubsidie, landschapssubsidie of subsidie natuurlijke handicaps zoals die op grond van de subsidieverlening ten hoogste zou kunnen worden vastgesteld.
3. Artikel 82, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 86.

Een verleende subsidie wordt voor de duur van 1 jaar ingetrokken indien de subsidieaanvrager door ernstige nalatigheid of opzettelijk een onjuiste aanvraag tot subsidieverlening of -vaststelling heeft ingediend of anderszins onjuiste gegevens heeft verstrekt ter verkrijging van een subsidie op grond van een andere regeling die gebaseerd is op artikel 20, onderdeel a, onder IV of V, onderdeel b, onder V of VI, of onderdeel C of op artikel 52, onderdeel a, onder I of III, of onderdeel b van Verordening nummer 1698/2005 van 20 september 2005 betreffende steun voor plattelandsontwikkeling uit het ELFPO.

Artikel 87.

De vastgestelde subsidie wordt geheel of gedeeltelijk ingetrokken indien de subsidieontvanger door ernstige nalatigheid of opzettelijk een onjuiste aanvraag tot subsidieverlening of -vaststelling heeft ingediend of anderszins foute gegevens heeft verstrekt ter verkrijging van een subsidie op grond van een andere regeling die gebaseerd is op artikel 20, onderdeel a, onder IV of V, onderdeel b, onder V of VI, of onderdeel C of op artikel 52 onderdeel a, onder I of III, of onderdeel b van Verordening nummer 1698/2005 van 20 september 2005 betreffende steun voor plattelandsontwikkeling uit het ELFPO.

Artikel 88.

Onverschuldigd betaalde subsidies en voorschotten worden teruggevorderd, vermeerderd met de wettelijke rente tot de datum van ontvangst van de teruggevoerde bedragen.

HOOFDSTUK 10, OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN**Artikel 89.**

Met het toezicht op de naleving van het bij of krachtens deze regeling bepaalde zijn belast de ambtenaren van de Dienst Landelijk Gebied en de Algemene Inspectiedienst van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Artikel 90.

De subsidieaanvrager is verplicht alle op de subsidie betrekking hebbende documenten, als bedoeld in artikel 1, van Verordening (EG) nummer 4045/89 van de Raad van 21 december 1989 inzake de door de lidstaten uit te voeren controles op de verrichtingen in het kader van Verordening (EG) nummer 1290/2005 van de Raad van 21 juni 2005 betreffende de financiering van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, voor zover deze documenten voor de subsidievaststelling van belang zijn, te bewaren gedurende ten minste 3 jaar na de subsidievaststelling.

Artikel 91.

Gebiedsplannen die zijn vastgesteld in het kader van de Subsidierегeling agrarisch natuurbeheer van de minister of de Subsidierегeling natuurbeheer 2000 van de minister blijven van kracht tot zij zijn ingetrokken of vervangen door een beheersgebiedsplan als bedoeld in artikel 14 van deze regeling of een natuurgebiedsplan als bedoeld in artikel 13 van de Subsidierегeling natuurbeheer Drenthe.

Artikel 92.

1. Subsidies en voorschotten worden verleend onder voorbehoud van goedkeuring van de Commissie van de Europese Gemeenschappen.
2. De beslissing tot verlening van een subsidie of een voorschot daarop kan worden ingetrokken of gewijzigd ter verkrijging van de goedkeuring van de Commissie van de Europese Gemeenschappen voor deze regeling, of wegens het uitblijven daarvan.

Artikel 93.

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 januari 2007.

Artikel 94.

Deze regeling wordt aangehaald als: Subsidierегeling agrarisch natuurbeheer Drenthe.

ga.coll.

*S:\DRI Concepten\Regl. +Verord. (nieuw)\2006-Subs.reg. agrarisch natuurbeheer Drenthe.doc

TOELICHTING OP DE SUBSIDIEREGELINGEN NATUURBEHEER DRENTHE EN AGRARISCH NATUURBEHEER DRENTHE

1, ALGEMEEN

Positionering van de regeling

De minister van landbouw, natuur en voedselkwaliteit (LNV) draagt bevoegdheden en taken op het gebied van inrichting en beheer van het landelijk gebied over aan de provincie. Deze overdracht heeft ook betrekking op het verstrekken van subsidies ten behoeve van verwerving, inrichting, ontwikkeling en beheer van natuurterreinen, bossen en landschapselementen. De Subsidieregeling natuurbeheer Drenthe is ingesteld om deze subsidies te kunnen verlenen. De Subsidieregelingen natuurbeheer en agrarisch natuurbeheer zijn de belangrijkste uitvoeringsinstrumenten van het zogenaamde Programma Beheer. De gezamenlijke provincies dragen per 1 januari 2007 verantwoordelijkheid voor de uitvoering en ontwikkeling van het Programma Beheer.

Tot nu toe zijn provincies vooral kaderstellend bezig geweest met (agrarisch) natuurbeheer. Met planologische maatregelen worden gebieden aangewezen waar natuurwaarden moeten worden veiliggesteld en ontwikkeld. In natuurgebiedplannen worden maatregelen verbijzonderd. Het Ministerie van LNV baseerde subsidiemaatregelen voor het ondersteunen van het beheer op die begrenzingsen. Door overkomst van het Programma Beheer naar de provincies komen kaderstelling en inzetten van subsidiemaatregelen nu in 1 provinciale hand. Het ILG biedt daarbij tevens het instrumentarium voor aankoop en ondersteunende inrichting.

Het Programma Beheer is de verzameling van een groot aantal verschillende subsidiemaatregelen gericht op het stimuleren en ondersteunen van (agrarisch) natuurbeheer. In het programma heeft dat het karakter van verschillende duidelijk beschreven beheerspakketten, waarvoor subsidie wordt verleend. De beheerspakketten worden periodiek opengesteld. (Agrarische) natuurbeheerders vragen bij de openstelling subsidie aan voor het uitvoeren van de maatregelen die in de pakketten zijn vermeld.

De laatste jaren zijn onderdelen van het Programma Beheer die zijn gericht op agrarisch natuurbeheer in aantal en omvang sterk toegenomen. Het programma is tot nu toe grotendeels generiek van karakter: beheerspakketten worden in het gehele land op dezelfde wijze ingezet. In natuurgebiedplannen kunnen provincies overigens nu al aangeven welke pakketten waar mogen worden ingezet.

Door zijn ontstaansgeschiedenis is het Programma Beheer tamelijk technisch van karakter en weinig transparant. Al lang leeft bij het Ministerie van LNV, de Tweede Kamer, grote terreinbeheerders en de provincies de wens om te komen tot een verandering van het programma. Daarbij wordt gedacht aan vermindering van administratieve lasten door het aanbrengen van vereenvoudigingen en aan het versterken van de effectiviteit van de beheerspakketten. Door opname in het ILG komt daar nu tevens bij het versterken van de samenhang met andere maatregelen die het effectief beheer ondersteunen, zoals planologische regimes, samenhang met aankoop, inrichting, waterbeheer en het inzetten van groene en blauwe diensten. In ILG-kader kan ook de gebiedsgerichte insteek worden versterkt.

In overleg tussen de provincies en LNV is besloten het Programma Beheer niet al bij overgang naar het ILG te veranderen. Besloten is eerst het huidige programma in het ILG te incorporeren om daaraan te werken aan verandering. De provincies gezamenlijk zullen de verantwoordelijkheid nemen om samen met LNV en terreinbeheerders de verandering vorm te geven. In 2007 en 2008 wordt aan de verandering gewerkt. Tot 2009 blijft het programma ongewijzigd. De Dienst Regelingen zal zijn uitvoeringsactiviteiten - maar nu voor de provincies - continueren. Door 2 jaar voor de verandering uit te trekken kan gebruik worden gemaakt van de uitkomsten van evaluaties naar onder meer de ecologische effectiviteit van beheersmaatregelen en kan een betere integratie in de kaders en werkwijzen van het ILG worden bereikt.

Om de overgang goed vorm te geven hanteren de provincies een regeling die door een ILG-projectgroep, waarin alle provincies waren vertegenwoordigd, is opgesteld. Deze modelverordening voor SAN en SN komt in belangrijke mate overeen met de bestaande rijksregelingen. Daarmee is continuïteit in het beheersregime verzekerd en kan ook worden teruggevallen op toetscriteria die in eerdere toelichtingen zijn ge-expliciteerd.

Op een belangrijk punt is er een verschil. De opname in het ILG impliceert dat provincies een (inspannings)verplichting met betrekking tot te realiseren doelen met het Rijk aangaan in samenhang met de middelen die door het Rijk voor 7 jaar beschikbaar worden gesteld. Ter beheersing is het belangrijk om in de provinciale verordening een subsidieplafond aan te geven. Zo'n plafond is dan ook opgenomen.

De provincies beheersen daarmee met verschillende instrumenten het uitgaven-niveau: van de gebiedsaanwijzingen, via het al dan niet openstellen van pakketten en via het subsidieplafond. Er zal de komende jaren ervaring moeten worden opgedaan met het samenspel tussen die instrumenten.

Met de minister is overigens afgesproken om na 2008, als alle te verwezenlijken veranderingen zichtbaar zijn te spreken over mogelijke en gewenste veranderingen in de afspraken over doelen en middelen. De in 2 jaar opgedane ervaringen worden daarvoor benut

De subsidieregeling

De Subsidieregeling natuurbeheer Drenthe komt in de plaats van de van de Subsidieregeling natuurbeheer 2000 van de minister van LNV. Om de continuïteit in het beheer te waarborgen komt de provinciale subsidieregeling inhoudelijk sterk overeen met de rijksregeling. De subsidieregeling geldt voor een overbruggingsperiode van 2 jaar. In deze toelichting wordt ingegaan op de wijzigingen die zijn doorgevoerd ten opzichte van de voorloper van deze verordening; de Subsidieregeling natuurbeheer 2000 van de minister van LNV. Voor zover deze verordening gelijk is aan de Subsidieregeling natuurbeheer van de minister wordt verwezen naar de toelichting bij deze regeling. In verband met het grote aantal verwijzingen in de regeling en om vergelijking met de Subsidieregeling natuurbeheer 2000 van de minister te vereenvoudigen is in de Subsidieregeling natuurbeheer Drenthe de nummering van de ministeriële regeling overgenomen.

Op hoofdlijnen verschilt de Subsidieregeling natuurbeheer Drenthe op de volgende onderdelen van de rijkssubsidieregeling.

- In de rijksregeling wordt op meerdere plaatsen de minister (van LNV) genoemd als bevoegd gezag. In de Subsidieregeling natuurbeheer Drenthe is de minister vervangen door provinciale staten.
- Artikelen die de relatie tussen minister en de provincie regelen zijn niet overgenomen in de Subsidieregeling natuurbeheer Drenthe. Deze verhouding wordt geregeld in de Wet inrichting landelijk gebied en het bestuursakkoord over het investeringsbudget landelijk gebied.
- Er zijn bepalingen toegevoegd om de continuïteit ten opzichte van de "oude regelgeving" te waarborgen, bijvoorbeeld "oude" landinrichtingsplannen en gebiedsplannen. Soortgelijke bepalingen uit de rijksregeling zijn niet overgenomen indien die geen betekenis meer hebben.
- Er is een aantal (kleine) technische correcties doorgevoerd, bijvoorbeeld Afdeling 3.5. Awb is vervangen door 3.4. Awb; waardedaling grond bij functieverandering is geen inkomstenderving (artikel 2 SN) enz.
- Beslistermijnen zijn geconcretiseerd.
- Nog onder verantwoordelijkheid van de minister voorbereide wijzigingen zijn overgenomen in de Subsidieregeling natuurbeheer Drenthe. Het betreft de volgende wijzigingen (zie ook bijlage 1).
  - Inrichting ten behoeve van instandhouding: aan doelen voor inrichtingssubsidie is "instandhouding bestaande natuur" toegevoegd. Het gaat om situaties waar achteruitgang alleen met inrichtingsmaatregelen kan worden gestopt.
  - Aanpassing kwalitatieve verplichting: zwaardere sancties opgenomen bij niet naleven verplichting.

- Sanctieartikelen aan SN toegevoegd (voor het geval dat geen verzoek tot vaststelling wordt gedaan en in het geval dat een controleur het terrein niet op mag).
- De kwalitatieve verplichting is aangepast: boete en dwangsbepaling zijn meer in evenwicht gebracht met het mogelijk economisch voordeel bij niet nakomen overeenkomst. Er is geen inspanningsverplichting opgenomen om beheerspakketten daadwerkelijk te realiseren en evenmin is een bepaling opgenomen dat de realisatie van een hoger natuurdoel toestaat (pakketten wijzigen te frequent).
- Een aantal artikelen is geredigeerd om de leesbaarheid te vergroten